

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr B.0050.129.2016
Burmistrza Ożarowa Mazowieckiego z dnia 1 lipca 2016 r.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Opracowanie:

**Centrum
Doradztwa
Energetycznego**

Centrum Doradztwa Energetycznego Sp. z o.o.

Biuro:

ul. Krakowska 11

43-190 Mikołów

Tel/fax: 32 326 78 17

e-mail: biuro@ekocde.pl

Zespół autorów:

Agnieszka Kopańska

Ewa Lutogniewska

Klaudia Moroń

Michał Mroskowiak

Wojciech Płachetka

Katarzyna Płonka

Agnieszka Skrabut

Aleksandra Szlachta

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	4
2.1 Źródła prawa na szczeblu międzynarodowym oraz Unii Europejskiej.....	4
2.2 Źródła prawa na szczeblu krajowym	7
2.3 Źródła prawa na szczeblu regionalnym.....	9
1. Wstęp.....	18
2. Charakterystyka obecnej sytuacji gminy Ożarów Mazowiecki	19
2.1. Zjawiska społeczne.....	25
2.2. Zjawiska środowiskowe.....	45
2.3. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne.....	48
2.4. Zjawiska techniczne	55
3. Diagnoza sytuacji gminy Ożarów Mazowiecki.....	60
3.1. Diagnoza zjawisk społecznych.....	62
3.2. Diagnoza zjawisk techniczno-funkcjonalnych	64
4. Identyfikacja obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem	66
5. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem.....	68
1. Partycypacja społeczna	79
2. Cele, działania i efekty	80
2.1. Wizja rewitalizacji Gminy Ożarów Mazowiecki	80
2.2. Cele rewitalizacji	81
2.3. Identyfikacja działań rozwiązujących problemy	83
3. Instrumenty finansowania Programu Rewitalizacji	97
4. System wdrażania LPR Gminy Ożarów Mazowiecki	104
5. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja LPR Gminy Ożarów Mazowiecki	105
6. Spis tabel, rysunków i wykresów.....	108
Spis tabel.....	108
Spis rysunków	108
Spis wykresów.....	109
7. Załączniki.....	110

CZĘŚĆ I - WPROWADZENIE

1. Wstęp

„Miasto tworzą nie tylko mury i ulice, lecz także mieszkańcy i ich marzenia”

Podstawowym instrumentem tworzącym zakres i kierunki działań rewitalizacyjnych jest program rewitalizacji, który jest opracowany oraz przyjęty przez samorząd lokalny w drodze uchwały. Jest to długoterminowy program mający na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie danego obszaru procesem rewitalizacji, będzie wymagało wsparcia poprzez dostępne instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe).

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Ożarów Mazowiecki (LPR) ma charakter zintegrowany, złożony.

2. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

2.1 Zgodność na szczeblu międzynarodowym oraz Unii Europejskiej

Rewitalizacja miast/gmin jest postrzegana na polu międzynarodowym jako jedno z kluczowych działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju, postrzeganego jako rozwój społeczny, gospodarczy, przestrzenny i techniczny, który ma na celu wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów miejskich.

Europa 2020- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Dokument jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego

modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi.¹

Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Priorytet wraz z celami, bezpośrednio związanymi z procesem rewitalizacji został zawarte poniżej.

Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:

CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.

CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wczesnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich

„Karta Lipska...” jest dokumentem państw członkowskich, który został opracowany przy szerokim i przejrzystym udziale zainteresowanych stron. W ramach Karty wyznaczono II kluczowe cele:

¹ Dokument „Europa 2020” <http://ec.europa.eu/>

W ramach polityki zintegrowanego rozwoju miast ważne są przede wszystkim następujące działania:

- tworzenie i zapewnianie wysokiej jakości przestrzeni publicznych (wysoki standard środowiska życia – „Kultury budowlanej” – Baukultur – na obszarze całej gminy i jego otoczenia);
- modernizacja sieci infrastrukturalnych (w tym miejskiego transportu publicznego) oraz poprawa efektywności energetycznej;
- aktywna polityka innowacyjna i edukacyjna (tworzenie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, szkolnej, uniwersyteckiej oraz tworzenie związków pomiędzy przemysłem i przedsiębiorcami a społecznością naukową).

Należy zwrócić szczególną uwagę na najuboższe/zdegradowane dzielnice miast. Należy przeciwdziałać różnicom społeczno-gospodarczym występującym w obrębie jednego miasta/gminy – zapobiegać wykluczeniu społecznemu, wysokiemu bezrobociu i niskiej jakości środowiska. W ramach polityki zintegrowanego rozwoju miast ważne jest w tym aspekcie:

- realizacja strategii podnoszenia jakości środowiska fizycznego (w tym poprawa wyglądu, warunków fizycznych oraz efektywności energetycznej budynków w dzielnicach kryzysowych);
- wzmocnianie gospodarki lokalnej i prowadzenie lokalnej polityki rynku pracy dostosowanej do potrzeb mieszkańców – poprzez oferowanie szkoleń dostosowanych do zapotrzebowania, ułatwianie zakładania firm, promowanie gospodarki społecznej;

- wspieranie skutecznego i przystępnego cenowo transportu miejskiego, który łączy dzielnice zdegradowane z resztą miasta, zapewniając ich lepszą integrację i umożliwiając ich rozwój.

2.2 Zgodność na szczeblu krajowym

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

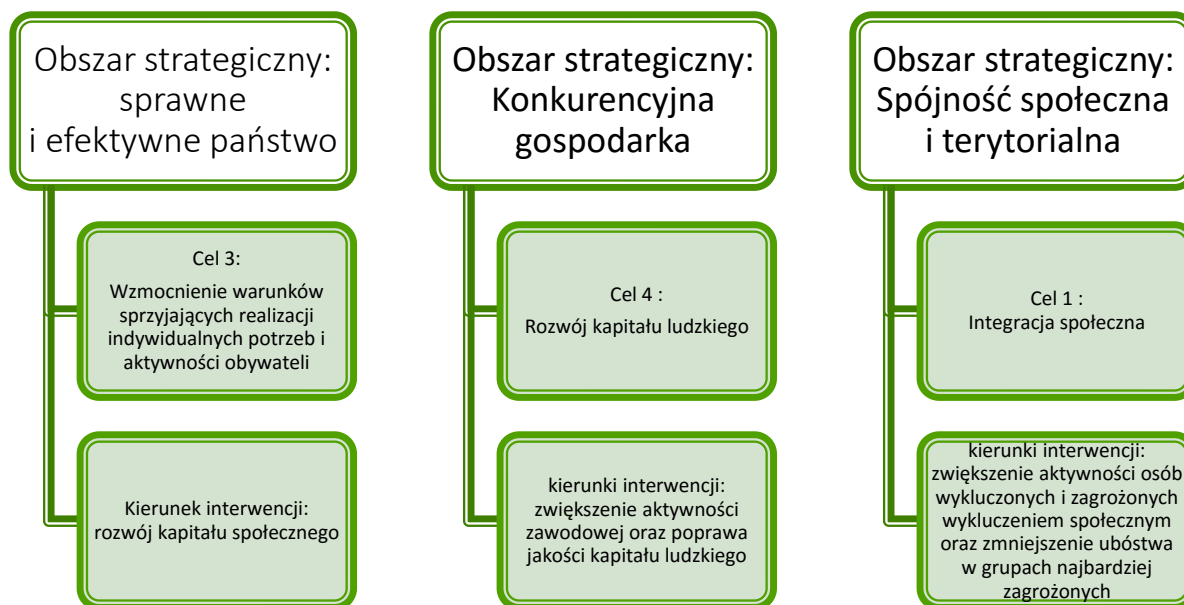
Dokument ten wyznacza trzy cele strategiczne, najistotniejszym z punktu widzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji jest²:

- obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki(modernizacji), który jest nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność.
- obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
 - Kierunek interwencji: Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach.
- Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia rozwoju Kraju 2020

Strategia realizowana jest przez trzy obszary strategiczne, z punktu widzenia realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji istotne są następujące cele oraz kierunki interwencji.

² Dokument dostępny: <https://mac.gov.pl>

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Istotnym zapisem w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego...” w kontekście rewitalizacji jest „Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym” Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)- w ramach celu wyznaczono kierunki działań:

- 2.1. Wzmocnienie spójności w układzie krajowym
- 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
- 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze
- 2.4. Przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE
- 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

2.3 Zgodność na szczeblu regionalnym i lokalnym

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze

Działania rozwojowe do roku 2020

PRZESTRZEŃ I TRANSPORT

Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego

13. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu.

13.1. Zwiększenie konkurencyjności transportu kolejowego względem drogowego, w tym poprzez poprawę jakości infrastruktury, taboru i usług.

13.2. Dostosowanie parametrów, standardów technicznych i przebiegu dróg do ich funkcji.

13.3. Integracja systemów transportowych i rozwój transportu kombinowanego towarów.

13.4. Rozwój infrastruktury transportowej o znaczeniu ponadregionalnym.

13.5. Rozwój transportu szynowego, w tym budowa nowych linii.

13.6. Udrożnienie warszawskiego węzła TEN-T.

14. Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach

14.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych.

14.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich do ośrodków lokalnych.

15. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców

15.1. Usprawnienie i rozbudowa multimodalnego transportu zbiorowego oraz wspieranie proekologicznych rozwiązań w transporcie publicznym.

15.2. Zwiększenie udziału ruchu pieszego i rowerowego w ogóle podróży.

15.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym poprzez strefowe uspokojenie ruchu na obszarach zabudowanych.

16. Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego

16.1. Tworzenie spójnej, harmonijnej oraz uporządkowanej przestrzennej i urbanistycznej sieci osadniczej.

16.2. Koncentracja i zagęszczenie zabudowy w miastach z minimalizacją presji urbanistycznej na pozostałe obszary.

17. Udrożnienie systemu tranzytowego

17.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury dostosowanej do ruchu tranzytowego (towarowe linie kolejowe, drogi krajowe), omijającej miasta.

17.2. Działania organizacyjno-prawne ograniczające ruch tranzytowy w miastach

Strategia Rozwoju Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska

Cel operacyjny

II.1 Troska o ład przestrzenny – kontrolowanie procesu suburbanizacji

II.1.1 Współpraca gmin w ramach powiatu z aglomeracją warszawską – racjonalne zarządzanie obszarami zurbanizowanymi oraz lepsze wykorzystywanie posiadanych zasobów – System Informacji Przestrzennej.

II.1.2 Współpraca Powiatu z poszczególnymi gminami w celu określenia i monitorowania kierunków, rozwoju sieci osadniczej w powiecie, z uwzględnieniem m.in. takich czynników, jak:

- sieć komunikacyjna istniejąca i projektowana,
- konieczność pozostawienia części obszaru jako użytków rolniczych,
- wyznaczenie terenów rekreacji dla mieszkańców i turystów (głównie przyjezdnych z Warszawy),
- ochrona obszaru KPN.
- stworzenie spójnej powiatowo – gminnej koncepcji rozwoju przestrzennego.

Cel operacyjny

II.3. Tworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji

II.3.1 Wykorzystywanie potencjału Kampinoskiego Parku Narodowego z poszanowaniem zasad ochrony cennych przyrodniczo terenów

II.3.2 Promocja i marketing turystyki jako ważnej dziedziny gospodarki

II.3.3 Współdziałanie z gminami PWZ w zakresie rozwoju tzw. małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej dla mieszkańców oraz turystów.

III. Dostępność komunikacyjna

Cel operacyjny

III.1 Poprawa stanu infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa w ruchu drogowym

III.1.1. Rozbudowa/przebudowa dróg powiatowych wraz z ciągami pieszymi/ pieszo – rowerowymi, w tym przebudowa w formę rond istniejących niebezpiecznych skrzyżowań, budowa chodników i ścieżek rowerowych oraz poprawność i kompletność oznakowania.

Cel operacyjny

III.2 Warunki do rozwoju komunikacji publicznej wewnątrz PWZ oraz na linii Powiat – Warszawa

III.2.1 Obsługa komunikacyjna pasma zachodniego województwa mazowieckiego

VI. Warunki do rozwijania przedsiębiorczości oraz lokowania inwestycji, zwłaszcza w obszarach innowacyjnych

Cel operacyjny

VI.1. Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw poprzez rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, a sektorem nauki

VI.1.1 Wsparcie działań pobudzających tworzenie długotrwałych powiązań między sektorem przedsiębiorstw oraz sektorem nauki

Cel operacyjny

VI.2 Stały rozwój atrakcyjności inwestycyjnej powiatu

VI.2.1 Działania związane z przygotowaniem terenów w celu nadania im funkcji gospodarczych, oraz budową lub modernizacją układu komunikacyjnego obsługującego tereny inwestycyjne

Strategia Rozwoju Gminy Ożarów Mazowiecki na lata 2014 – 2020

Obszar: Gospodarka lokalna

Cel strategiczny 1: Wielofunkcyjny i Zrównoważony rozwój gospodarczy

Cele operacyjne:

- 1.1. Rozwój przedsiębiorczości i wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy.
- 1.2. Wzrost konkurencyjności mikro i małych przedsiębiorstw poprzez wspieranie powiązań kooperacyjnych.
- 1.3. Gospodarcze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i rozwój przemysłu czasu wolnego.

Obszar: Kapitał ludzki

Cel strategiczny 2: Budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla osób starszych

Cele operacyjne:

- 2.1. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.
- 2.2. Budowa skutecznego systemu zapobiegania wykluczeniu społecznemu.
- 2.3. Kształtowanie społeczeństwa informacyjnego.

Cel strategiczny 3: Rozwój bazy instytucjonalnej i zwiększenie usług publicznych wysokiej jakości

Cele operacyjne:

- 3.1. Wysoki standard funkcjonowania systemu opieki społecznej.
- 3.2. Poprawa jakości i zakresu usług zdrowotnych.
- 3.3. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia.
- 3.4. Integracja społeczna poprzez rozwój kultury, sportu i rekreacji.
- 3.5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego.
- 3.6. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Obszar: Infrastruktura i środowisko

Cel strategiczny 4: Wzrost dostępności komunikacyjnej i rozwój infrastruktury technicznej

Cele operacyjne:

- 4.1. Poprawa stanu technicznego i estetyki ciągów komunikacyjnych
- 4.2. Kreowanie ładu przestrzennego
- 4.3. Wielofunkcyjny rozwój przestrzeni publicznej

Cel strategiczny 5: Zrównoważony rozwój Gminy z uwzględnieniem wymogów ekologicznych

Cele operacyjne:

5.1. Rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej i infrastruktury liniowej

5.2. Racjonalna gospodarka wodami opadowymi i gruntowymi

5.3. Intensyfikacja działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych

Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Ożarów Mazowiecki (Załącznik do Uchwały Nr XLV/441/13 Rady Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim

z dnia 12 grudnia 2013 r.

Strategiczne cele rozwoju energetycznego gminy Ożarów Mazowiecki

Cel nr 1 – zapewnienie zrównoważonego rozwoju i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego gminy Ożarów Mazowiecki przy zachowaniu warunków ekologicznych i ekonomicznych dla odbiorców końcowych

Zadanie nr 1 – stworzenie stanowiska energetyka gminy dla zapewnienia prawidłowej realizacji nałożonych na samorząd obowiązków.

Zadanie nr 2 – zapewnienie realizacji Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Ożarów Mazowiecki.

Zadanie nr 3 – opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji gminy Ożarów Mazowiecki.

Zadanie nr 4 – przygotowanie Strategii rozwoju centralnego systemu ciepłowniczego.

Cel nr 2 – racjonalizacja użytkowania paliw i energii na terenie gminy

Zadanie nr 1 – wprowadzenie systemu monitoringu wykorzystywanych paliw i energii oraz analiz możliwości obniżania ich kosztu w budynkach użyteczności publicznej.

Zadanie nr 2 – rozwój systemu grupowych zakupów energii ze szczególnym naciskiem na jednostki zarządzane przez samorząd lokalny.

Zadanie nr 3 – stymulowanie działań mających na celu modernizację przestarzałych, niskosprawnych, wysokoemisyjnych źródeł energii cieplnej, w tym prowadzenie działań informacyjnych i doradczych.

Zadanie nr 4 – ograniczenie potrzeb energetycznych sektora budynków użyteczności publicznej poprzez wyznaczenie obiektów przeznaczonych do termomodernizacji.

Zadanie nr 5 – uregulowanie spraw własnościowych punktów oświetleniowych, modernizacja systemu sterowania oświetleniem z wykorzystaniem cyfrowych programatorów astronomicznych, modernizacja najmniej efektywnych energetycznie punktów oświetleniowych.

Zadanie nr 6 – edukacja i promocja zachowań proekologicznych oraz mających na celu racjonalizację użytkowania energii.

Cel nr 3 – zabezpieczenie możliwości uzbrojenia terenów przeznaczonych na nowe inwestycje

Zadanie nr 1 – zapewnienie udziału gminnego energetyka podczas opracowywania MPZP, strategii rozwoju, programów ochrony środowiska i innych dokumentów mających wpływ na aspekty energetyczne i środowiskowe na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.

Zadanie nr 2 – zapewnienie współpracy gminnego energetyka z zakładami energetycznymi w zakresie ich planów rozwojowych na terenie gminy.

Cel nr 4 – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze gminy

Zadanie nr 1 – wskazanie przez gminnego energetyka potencjalnych lokalizacji dla określonych typów odnawialnych źródeł energii.

Zadanie nr 2 – budowa własnego potencjału wytwórczego energii elektrycznej w oparciu o odnawialne źródła energii, ze szczególnym uwzględnieniem technologii fotowoltaicznej i wysokosprawnej kogeneracji.

Zadanie nr 3 – pełnienie funkcji informacyjnej i doradczej dla mieszkańców gminy w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ożarów Mazowiecki (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVIII/188/15 Rady Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim z dnia 29 grudnia 2015 r.)

Kierunki działań w sektorze transportu

1. Rozwój sieci transportu publicznego.
2. Wdrażanie i rozwój systemów zarządzania transportem zbiorowym.
3. Zakup i wymiana służbowych pojazdów kołowych na niskoemisyjne.

4. Rozbudowa infrastruktury komunikacji zbiorowej, w tym węzłów integracyjnych różnych środków komunikacji.
5. Budowa parkingów Park&Ride, Bike&Ride, Kiss&Ride i tym podobnych. Integracja systemu parkingów z systemami transportu drogowego i publicznego.
6. Budowa i modernizacja sieci połączeń drogowych, z uwzględnieniem multimodalności (w tym ścieżki rowerowe, ciągi piesze).
7. Tworzenie sieci wypożyczalni i infrastruktury dla pojazdów niskoemisyjnych (m.in. samochody elektryczne i hybrydowe).
8. Opracowywanie i wdrażanie strategii, których celem będzie utworzenie połączeń między zrównoważonym transportem pasażerskim, a siecią TEN-T i węzłami transportowymi pierwszego, drugiego oraz trzeciego stopnia.
9. Rozbudowa systemu rowerowego – budowa spójnego systemu dróg rowerowych (w tym także z sąsiednimi Gminami, wypożyczalnie, parkingi, infrastruktura rowerowa).
10. Wdrażanie stref ograniczonego ruchu, stref ograniczonej emisji, mechanizmów preferencji pojazdów niskoemisyjnych.
11. Stosowanie rozwiązań ograniczających wtórną emisję pyłów z dróg (m.in. czyszczenie ulic na mokro).
12. Stosowanie innych rozwiązań przyczyniających się do ograniczenia emisji w obszarze transportu

Kierunki działań w sektorze energetyki

1. Modernizacja sieci ciepłowniczych oraz urządzeń do produkcji energii cieplnej – ograniczenie strat ciepła, zastąpienie istniejących jednostek i źródeł wytwarzania energii, jednostkami w wysokosprawnej kogeneracji, trigeneracji, mikrogeneracji i mikrotrigeneracji.
2. Budowa lub modernizacja wewnętrznych systemów dystrybucji ciepła.
3. Zarządzanie siecią dystrybucji ciepła i wdrażanie systemów zarządzania energią.
4. Inteligentne sieci – wdrażanie inteligentnych liczników energii (elektrycznej, cieplnej, gazu), z umożliwieniem odczytu użytkownikom energii.
5. Instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE.
6. Instalacja systemów OZE.
7. Wsparcie dla instalacji odzyskujących ciepło odpadowe.

8. Budowa lub modernizacja sieci elektroenergetycznej umożliwiającej przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do systemów dystrybucyjnych i Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

9. Budowa lub modernizacja oświetlenia publicznego (ulicznego i parkowego) do najwyższych uzasadnionych ekonomicznie parametrów energetycznych.

10. Realizacja innych działań, służących ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń.

Kierunki działań w sektorze budownictwa

1. Kompleksowa (w tym głęboka) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej będących w zasobie Gminy, innych budynków publicznych, usługowych i handlowych, budynków mieszkaniowych zarządzanych przez spółdzielnie bądź wspólnoty mieszkańców, pozwalająca na uzyskanie znacznych oszczędności energii.

2. Realizacja programów związanych z działaniami prosumenckimi, redukujących tzw. niską emisję (w tym realizacja programów ograniczania niskiej emisji).

3. Wdrażanie systemów zarządzania energią w gminnych budynkach publicznych i pozostałych budynkach.

4. Budowa lub przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji, systemów automatyki pogodowej itd.

5. Wymiana wyposażenia obiektów na efektywne energetycznie, np.: oświetlenie wewnętrzne, sprzęt elektryczny i elektroniczny, wymianę systemów klimatyzacji i wentylacji.

Kierunki działań promocyjnych

1. Działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne, skierowane do wszystkich grup społecznych, w zakresie zasad zrównoważonego rozwoju, ograniczania emisji, ochrony środowiska naturalnego (ochrony powietrza).

2. Współpraca z interesariuszami w planowaniu strategicznym w obszarze niskoemisyjnego rozwoju.

3. Kształcenie w zawodach i specjalnościach istotnych z punktu widzenia gospodarki niskoemisyjnej (np. technologie OZE, niskoemisyjny transport itp.).

4. Realizacja innych działań w zakresie edukacji i dialogu społecznego służących ograniczaniu emisji.

5. Tworzenie i realizacja strategii rozwoju Gminy ukierunkowanej na ochronę środowiska naturalnego, w tym ograniczenie emisji do środowiska

6. Realizacja strategii niskoemisyjnej w zagospodarowaniu przestrzennym.

7. Tworzenie i rozwój struktur organizacyjnych zajmujących się gospodarką niskoemisyjną.

8. Stosowanie kryteriów zrównoważonego rozwoju w zamówieniach publicznych (tzw. „zielone zamówienia”).
9. Wdrażania mechanizmów wsparcia finansowego w zakresie redukcji emisji.

Część II – DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNO-TECHNICZNO FUNKcjONALNYCH

1. Wstęp

Procesy rozwoju jednostek samorządu terytorialnego: społeczne, gospodarcze czy funkcjonalne toczą się zwykle na określonym i ograniczonym przestrzennie obszarze. Człowiek, dostosowując otoczenie do swoich potrzeb, bardzo często głęboko w nie ingeruje, co przyczynia się do powstawania obszarów silnie zurbanizowanych. Z perspektywy czasu stwierdzić można, że wiele polskich gmin rozwinęło się w sposób chaotyczny i przypadkowy, czego konsekwencją stały się wysokie koszty społeczne i ekonomiczne związane z ich funkcjonowaniem. Taki stan nieuchronnie wymusza wykorzystanie i przekształcenie terenów już w pewien sposób zagospodarowanych. Jednym z działań pobudzających korzystne zmiany na danym obszarze gminy jest rewitalizacja. Natomiast, aby móc w sposób efektywny prowadzić działania rewitalizacyjne, szczególnie istotne jest rzetelne i trafne zidentyfikowanie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w gminie.

Celem sporządzonej *Diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Ożarów Mazowiecki* wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest zainicjowanie działań związanych z rewitalizacją gminy, prowadzonych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, ogłoszonymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przeprowadzona za pomocą zobiektywizowanych metod i wskaźników diagnoza wskazała te obszary gminy Ożarów Mazowiecki, które charakteryzują się szczególnie intensywną koncentracją szeregu niekorzystnych zjawisk, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk społecznych. Analiza zagadnień społecznych oraz w drugiej kolejności środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-budowlanych pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń oraz wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona została w oparciu o wiarygodne dane ilościowe oraz jakościowe pozyskane w odniesieniu do roku 2015 z Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim, Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim, Ochotniczej Straży Pożarnej w Ożarowie Mazowieckim, Ochotniczej Straży Pożarnej w Świącicach, Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Błoni, Komisariatu Policji w Ożarowie Mazowieckim i Straży Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim.

2. Charakterystyka obecnej sytuacji gminy Ożarów Mazowiecki

Gmina miejsko-wiejska Ożarów Mazowiecki należy do powiatu warszawskiego zachodniego, a więc położona jest w centralnej części województwa mazowieckiego. Zajmuje powierzchnię 71,39 km², z czego 63,26 km² obejmuje obszar wiejski gminy, natomiast pozostałe 8,13 km² – miasto Ożarów Mazowiecki, będące siedzibą gminy.

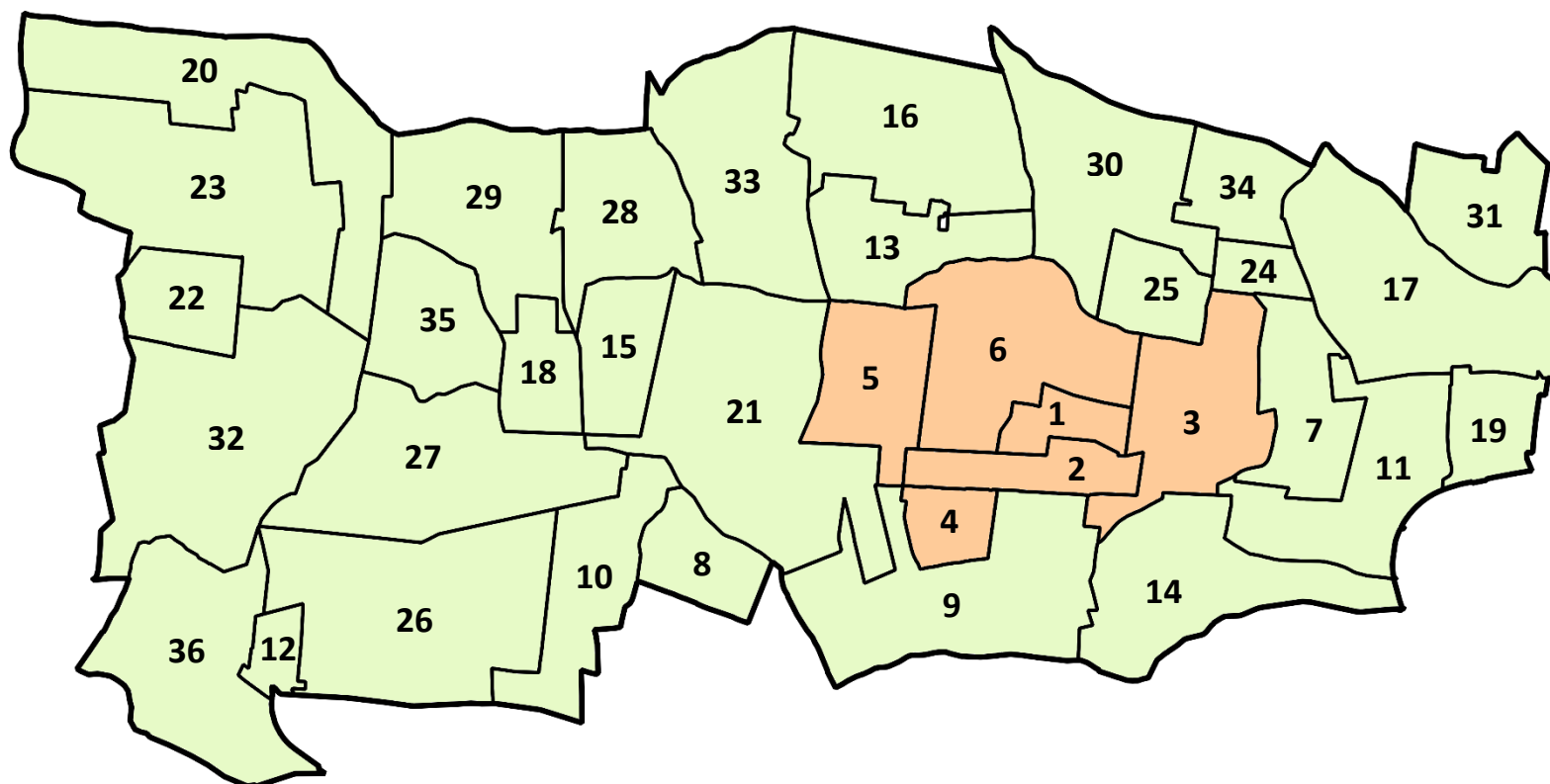
Jednostki sąsiadujące z gminą Ożarów Mazowiecki to:

- od zachodu i północy inne gminy powiatu warszawskiego zachodniego: Błonie, Leszno i Stare Babice,
- od południa gminy: Brwinów, Pruszków i Piastów,
- od wschodu – miasto stołeczne Warszawa.

W skład miasta Ożarów Mazowiecki wchodzi 6 osiedli: Bloki, Franciszków, Kabel, Mickiewicza, Ołtarzew i Zientarówka. Populacja miasta na koniec 2015 roku wyniosła 10 383 mieszkańców, a gęstość zaludnienia 1278 osób na 1 km². Z kolei teren wiejski gminy liczył wówczas 11 714 mieszkańców (185 osób na 1 km²), zamieszkujących 30 wsi:

» Bronisze,	» Macierzysz,	» Płochocin Wieś,
» Domaniewek Pierwszy,	» Michałówek,	» Pogroszew,
» Duchnice,	» Mory,	» Pogroszew Kolonia,
» Gołaszew,	» Myszczyn,	» Strzykuły,
» Jawczyce,	» Ołtarzew,	» Szeligi,
» Józefów,	» Orły,	» Święcice,
» Kaputy,	» Pilaszków,	» Umiastów,
» Konotopa,	» Piotrkówek Duży,	» Wieruchów,
» Koprki,	» Piotrkówek Mały,	» Wolskie,
» Kręczki,	» Płochocin Osiedle,	» Wolica.

Rysunek 1 przedstawia jednostki administracyjne gminy: osiedla w części miejskiej oraz wsie w części wiejskiej gminy Ożarów Mazowiecki.

Miasto Ożarów Mazowiecki:

- 1 Os. Bloki
- 2 Os. Franciszków
- 3 Os. Kabel
- 4 Os. Mickiewicza
- 5 Os. Ołtarzew
- 6 Os. Zientarówka

Część wiejska gminy:

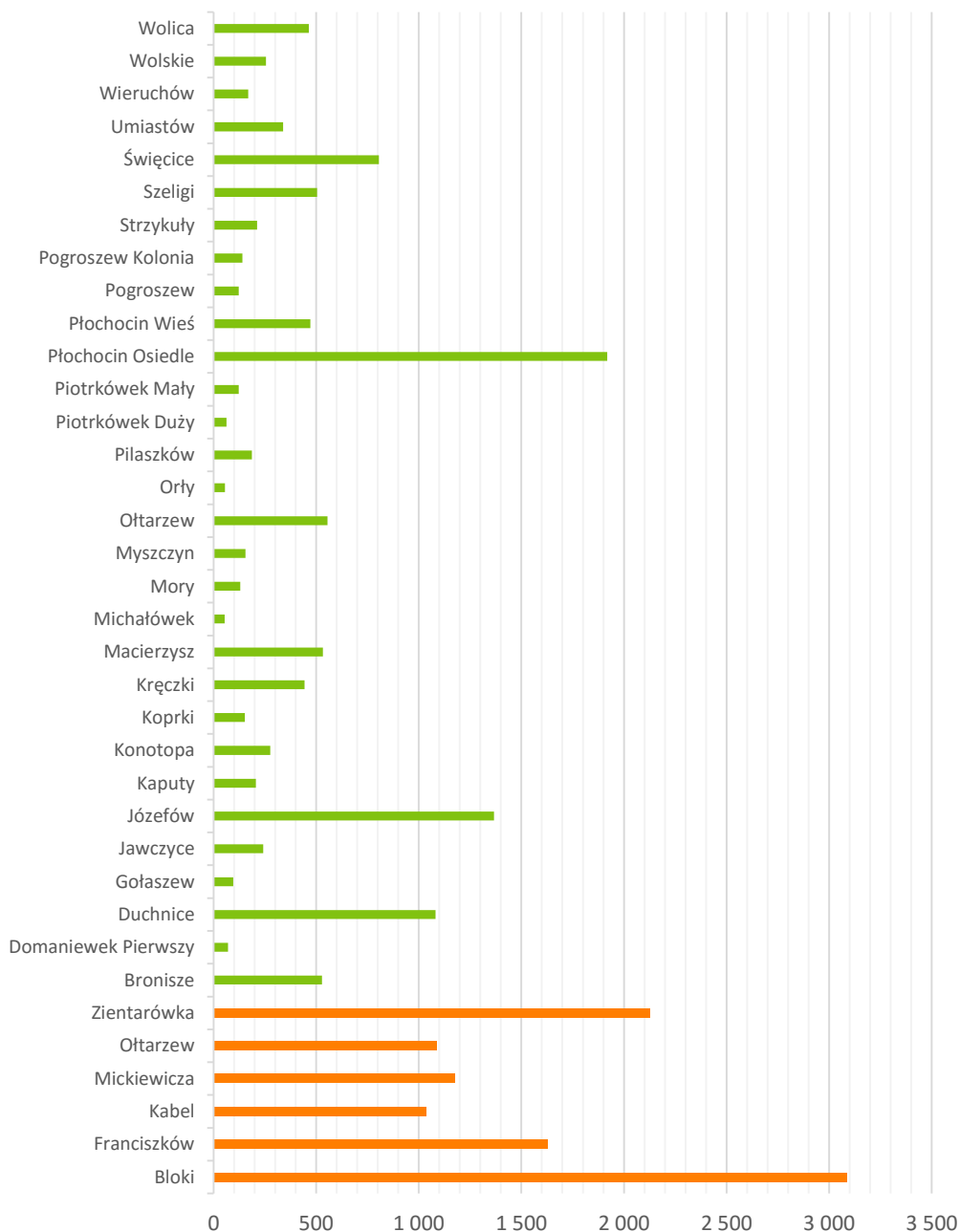
7 Bronisze	13 Kaputy	19 Mory	25 Piotrkówek Mały	31 Szeligi
8 Domaniewek Pierwszy	14 Konotopa	20 Myszczyn	26 Płochocin Osiedle	32 Świątce
9 Duchnice	15 Koprki	21 Ołtarzew	27 Płochocin Wieś	33 Umiastów
10 Gołaszew	16 Kręczki	22 Orły	28 Pogroszew	34 Wieruchów
11 Jawczyce	17 Macierzysz	23 Pilaszków	29 Pogroszew Kolonia	35 Wolskie
12 Józefów	18 Michałówek	24 Piotrkówek Duży	30 Strzykuły	36 Wolica

Rysunek 1 Jednostki administracyjne gminy Ożarów Mazowiecki.

Wzmianki o Ożarowie pojawiły się w epoce średniowiecza, poczynając od roku 1342, gdy była to wieś książęca. Wówczas nosiła nazwę Pożarowy Folwark i Pożarowy. Na początku dwudziestego wieku w gminie rozpoczęły działalność zakłady przemysłowe. Z dniem 1 stycznia 1967 roku miejscowość ta otrzymała prawa miejskie i uzyskała nazwę Ożarów Mazowiecki. Obecnie jej istotnym czynnikiem rozwoju jest bliskość Warszawy, a także rozwój infrastruktury technicznej, umożliwiający ożywienie przedsiębiorczości. Te elementy przyczyniają się do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, a co za tym idzie, wzrostu populacji gminy, a także stanowią o jej atrakcyjności inwestycyjno-biznesowej. Ponadto, w gminie rozwija się przemysł nieuciążliwy, logistyka oraz ogrodnictwo.

Stan ludności gminy na koniec 2015 roku to 22 097 mieszkańców, z czego 53% to mieszkańcy terenu wiejskiego gminy. Poniższy wykres ilustruje liczbę ludności w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy. Wynika z niego, że do najludniejszych należą osiedla w granicach miasta (oznaczone kolorem pomarańczowym) oraz Płochocin Osiedle, Józefów i Duchnice. Z kolei miejscowości o najniższej liczbie mieszkańców to Michałówek (54), Orły (55), Piotrkówek Duży (63), Domaniewek Pierwszy (71) i Gołaszew (95).

Liczba mieszkańców w roku 2015

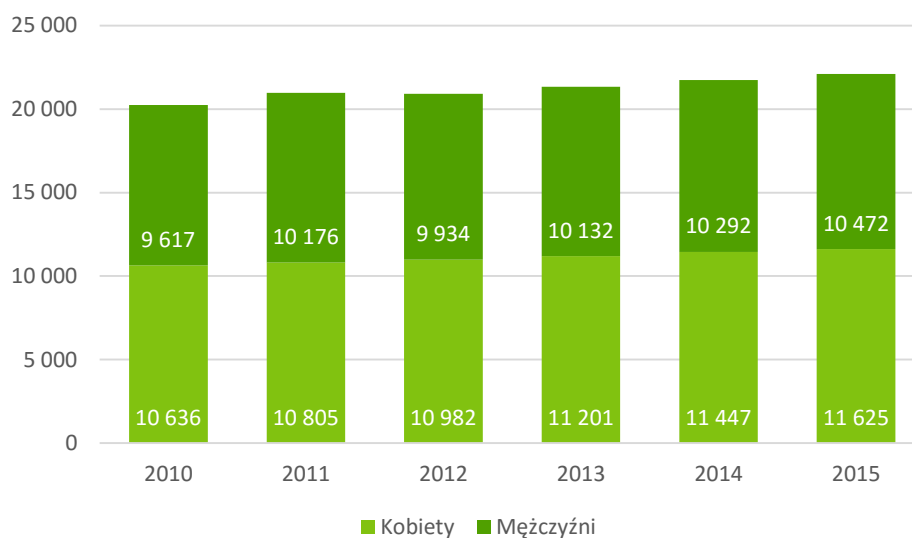

Wykres 1 Liczba ludności jednostek administracyjnych gminy Ożarów Mazowiecki (stan na 31.12.2015 r.).

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

Liczba ludności w gminie Ożarów Mazowiecki charakteryzuje się tendencją wzrostową – jej populacja w latach 2010-2015 zwiększyła się o ponad 8%. Blisko 53% mieszkańców stanowią kobiety. Poniższy wykres przedstawia liczbę ludności na przestrzeni lat 2010-2015 z uwzględnieniem płci.

Liczba ludności gminy z podziałem na płeć

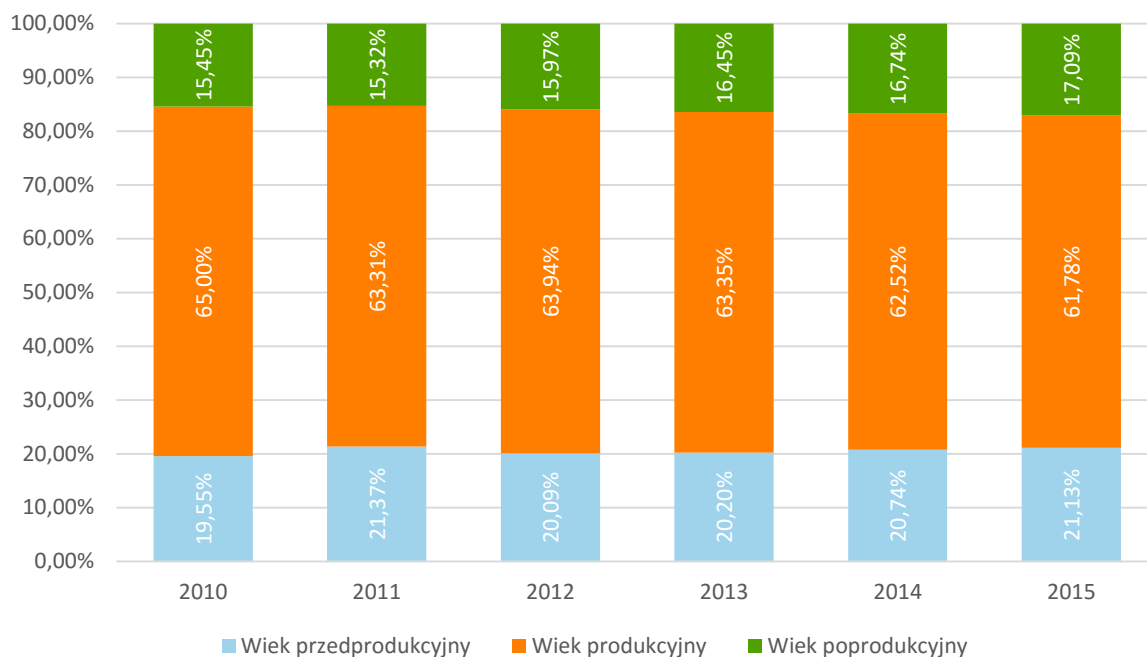

Wykres 2 Liczba ludności gminy Ożarów Mazowiecki w latach 2010-2015 z uwzględnieniem płci.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

Wraz ze wzrostem populacji w gminie zmienia się również struktura wiekowa jej mieszkańców – zwiększa się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, a maleje liczebność osób w wieku produkcyjnym. Zjawisko to odbiega od ogólnopolskiej tendencji starzenia się społeczeństwa. W gminie Ożarów Mazowiecki wzrost udziału najmłodszych mieszkańców (w wieku przedprodukcyjnym) w strukturze ludności jest większy niż wzrost udziału osób starszych (w wieku poprodukcyjnym). Szczegółową strukturę wiekową populacji gminy przedstawia kolejny wykres.

Struktura wiekowa ludności gminy

Wykres 3 Struktura wiekowa ludności gminy Ożarów Mazowiecki w latach 2010-2015.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 26 publicznych i niepublicznych placówek edukacyjnych: 6 żłobków, 11 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, w tym jedna z oddziałem przedszkolnym, 3 gimnazja i jedna szkoła ponadgimnazjalna. Są to następujące obiekty:

- » Żłobek Miejski, ul. Poznańska 135, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Żłobek Niepubliczny „Animax”, ul. Fryderyka Chopina 24, 05-860 Płochocin,
- » Niepubliczne Przedszkole oraz Żłobek „Berek”, ul. Poznańska 232, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Niepubliczne Przedszkole oraz Żłobek „Szczęśliwa Gwiazdeczka”, ul. Hallera 10/8b, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Niepubliczne Przedszkole oraz Żłobek „Edufrajda”, ul. Sochaczewska 213, Kaputy, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Niepubliczne Przedszkole oraz Żłobek „Bajlandia”, ul. Spacerowa 8, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Niepubliczne Przedszkole "Akademia Pod Modrzewiem”, ul. Sochaczewska 89a, Macierzysz, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK, ul. Zamoyskiego 21/23, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Przedszkole Nr 1 w Ożarowie Mazowieckim, Ożarów Mazowiecki ul. Ożarowska 34,

- » Filia Przedszkola Nr 1 w Ożarowie Mazowieckim, ul. Mickiewicza 51, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Przedszkole Nr 2 w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 135, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Przedszkole w Józefowie, ul. Kasztanowa 12, 05-860 Płochocin,
- » Przedszkole w Broniszach, ul. Kwiatowa 13, Bronisze,
- » Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Umiasztowie, ul. Umiasztowska 74, 05-850 Ożarów Mazowiecki – szkoła z oddziałem przedszkolnym,
- » Szkoła Podstawowa Nr 1 w Ożarowie Mazowieckim im. Janusza Kusocińskiego, ul. Szkolna 2, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Szkoła Podstawowa Nr 2 w Ożarowie Mazowieckim im. Obrońców Warszawy, ul. Lipowa 11, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Szkoła Podstawowa w Płochocinie im. Szarych Szeregów, ul. Lipowa 3, 05-860 Płochocin,
- » Szkoła Podstawowa w Świącicach im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Poznańska 541, 05-860 Płochocin,
- » Gimnazjum im. św. Wincentego Pallottiego, ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Gimnazjum im. Bohaterów Powstania Warszawskiego w Ożarowie Mazowieckim, ul. Szkolna 2, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
- » Gimnazjum im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Płochocinie, ul. Lipowa 3, 05-860 Płochocin,
- » Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Tony Halika w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 129/131, 05-850 Ożarów Mazowiecki.

2.1. Zjawiska społeczne

Analiza kwestii społecznych jest elementarną częścią diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w celu opracowania programu rewitalizacji. Wnikliwe zbadanie zagadnień społecznych pozwoli na opracowanie działań mogących rozwiązać występujące problemy lub załagodzić je, a także pobudzić aktywność lokalną. Tego typu przedsięwzięcia przyczyniają się do wzrostu skuteczności projektów rewitalizacyjnych, a także pełniejszego zaangażowania mieszkańców w życie gminy.

Do przeprowadzenia identyfikacji i oceny zjawisk społecznych wykorzystano dane ilościowe obejmujące stan bezrobocia, udzielaną pomoc społeczną, liczbę zdarzeń przestępczych oraz wykroczeń, a także dostęp do edukacji, instytucji kultury, obiektów sportowych i ochrony zdrowia, przedsiębiorczość i zaangażowanie w życie publiczne. Poniższa tabela prezentuje zakres poszczególnych wskaźników, na podstawie których poddano analizie obszar gminy Ożarów Mazowiecki pod względem sytuacji gminy w sferze społecznej w roku 2015.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Tabela 1 Wartości wskaźników określających sytuację społeczną gminy Ożarów Mazowiecki w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba świadczeń przyznanych ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców	Liczba świadczeń przyznanych ze względu na bezdomność na 100 mieszkańców	Liczba świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą lub ciężką chorobę na 100 mieszkańców	Liczba świadczeń przyznanych ze względu na alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietność na 100 mieszkańców	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba popełnionych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji na 100 mieszkańców	Liczba popełnionych wykroczeń przeciwko mieniu na 100 mieszkańców	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba placówek sportowych, oświatowych i kulturalnych na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza [%]
Gmina Ożarów Mazowiecki - miasto												
Błoki	1,7	0,75	0,10	5,96	0,65	0,10	0,04	0,04	0,03	6,22	0,06	61,15
Franciszków	1,7	1,72	0,00	10,14	1,84	0,49	0,25	0,74	0,74	14,13	0,55	61,30
Kabel	1,7	0,19	0,00	0,58	0,48	0,48	0,77	0,77	0,10	7,32	0,39	52,09
Mickiewicza	1,7	0,76	10,69	1,36	0,59	1,27	1,19	1,10	0,00	11,54	0,08	61,74
Ołtarzew	1,7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,73	0,37	0,18	8,62	0,82	63,80
Zientarówka	1,7	0,28	0,09	1,83	0,33	0,38	0,52	0,52	0,33	11,57	0,09	71,65
Gmina Ożarów Mazowiecki - obszar wiejski												
Bronisze	1,8	1,14	0,19	4,55	1,14	1,25	8,06	0,91	0,00	18,94	0,38	58,82
Domaniewek Pierwszy	1,8	1,41	0,00	0,00	1,41	3,64	8,18	0,91	0,00	4,23	0,00	62,12
Duchnice	1,8	0,28	0,00	1,48	0,74	0,74	2,87	0,37	0,19	10,18	0,09	62,24
Gołaszew	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	3,64	8,18	0,91	0,00	8,42	0,00	47,74
Jawczyce	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	1,70	4,05	2,41	0,83	18,18	0,00	58,82
Józefów	1,8	1,61	0,00	10,61	1,68	0,54	0,44	0,70	0,00	4,02	0,37	59,91
Kaputy	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,58	0,00	0,00	9,71	0,97	48,39
Konotopa	1,8	0,72	0,00	3,99	0,36	0,74	2,87	0,37	0,00	10,51	0,00	58,82

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

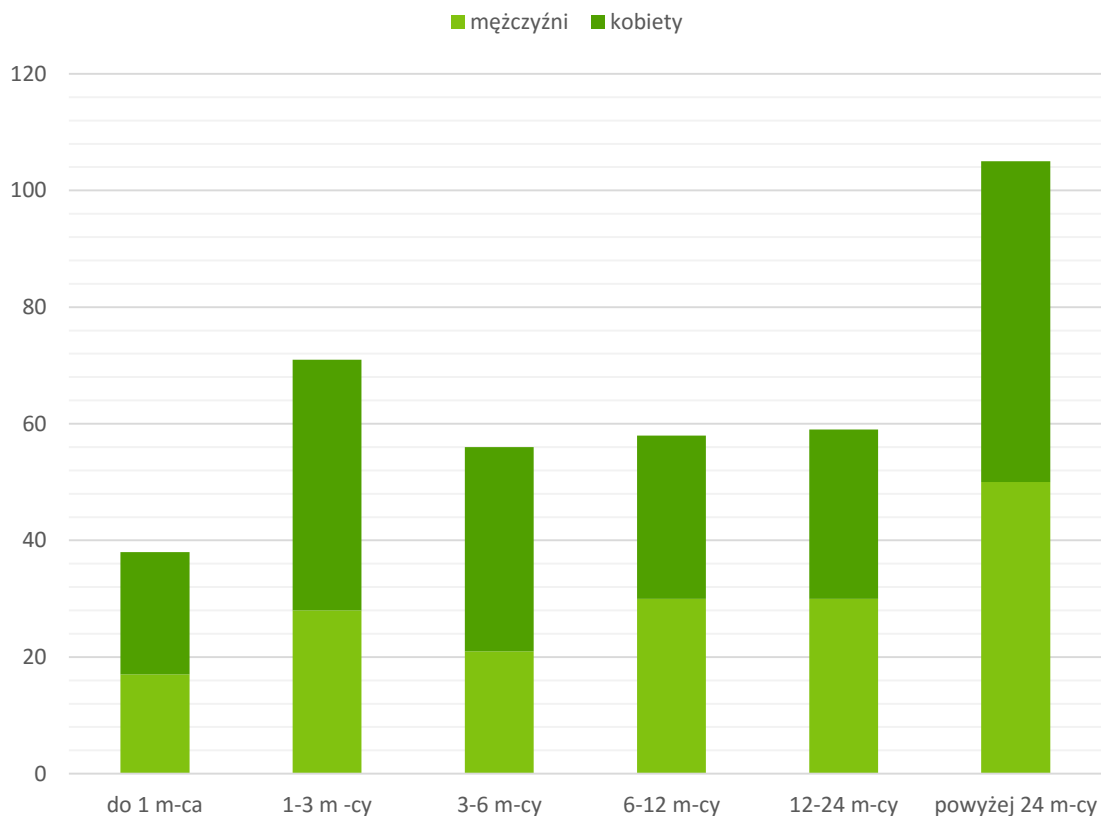
Koprki	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,53	1,45	0,53	0,00	7,24	0,00	62,12
Kręczki	1,8	0,23	0,00	0,23	0,68	0,46	0,58	0,00	0,00	11,51	0,23	48,39
Macierzysz	1,8	0,19	0,19	0,75	0,19	1,70	4,05	2,41	0,19	12,03	0,19	58,87
Michałówek	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	3,64	8,18	0,91	0,00	0,00	0,00	47,74
Mory	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	1,70	4,05	2,41	0,00	16,92	0,00	58,82
Myszczyń	1,8	0,00	0,00	0,00	1,29	0,77	0,31	0,00	0,00	3,87	0,00	56,73
Ołtarzew	1,8	1,80	0,18	10,45	1,80	0,53	1,45	0,53	0,36	8,29	0,00	62,12
Orły	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,77	0,31	0,00	0,00	5,45	0,00	56,73
Pilaszków	1,8	0,54	0,54	1,08	2,69	0,77	0,31	0,00	0,00	5,38	0,00	56,73
Piotrkówek Duży	1,8	1,59	0,00	6,35	3,17	1,25	8,06	0,91	0,00	11,11	0,00	58,87
Piotrkówek Mały	1,8	0,00	0,00	2,46	0,82	1,25	8,06	0,91	0,00	9,84	0,00	48,39
Płochocin Osiedle	1,8	0,42	0,00	3,70	0,78	0,54	0,44	0,70	0,16	7,66	0,10	59,91
Płochocin Wieś	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	0,44	0,70	0,00	9,13	0,21	47,74
Pogroszew	1,8	0,82	0,00	1,64	0,00	0,53	1,45	0,53	0,00	10,66	0,00	48,39
Pogroszew Kolonia	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,53	1,45	0,53	0,00	12,06	0,00	48,39
Strzykuły	1,8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,58	0,00	0,00	8,02	0,00	48,39
Szeligi	1,8	0,20	0,00	0,40	0,99	1,70	4,05	2,41	0,12	13,66	0,12	58,87
Święcice	1,8	0,37	0,00	1,61	0,50	0,54	0,44	0,70	0,29	6,34	0,88	56,73
Umiastów	1,8	2,06	0,29	3,83	2,06	0,53	1,45	0,53	0,00	5,60	1,79	48,39
Wieruchów	1,8	2,38	0,00	3,57	0,60	1,25	8,06	0,91	0,00	9,52	0,00	58,87
Wolskie	1,8	1,17	0,00	0,78	0,78	0,77	0,31	0,00	0,00	5,08	0,00	47,74
Wolica	1,8	0,22	0,00	0,43	0,00	0,54	0,44	0,70	0,00	4,53	0,00	59,91

Źródło: opracowanie CDE

Stan bezrobocia

Bezrobocie jest istotną determinantą występowania problemów społecznych, stąd niniejsza analiza obejmuje także kształtowanie się wskaźników rynku pracy. Dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Błoniu obejmują m.in. liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z uwzględnieniem płci oraz miejsca zamieszkania (stopień dokładności: obszar miejski lub wiejski gminy) na dzień 31.12.2015 r. Wówczas w gminie Ożarów Mazowiecki zarejestrowanych było 387 bezrobotnych (177 w mieście i 210 w części wiejskiej gminy), z czego 55% stanowiły kobiety. Jednocześnie prawo do zasiłku posiadało 69 osób (25 w mieście i 44 poza nim) – to przede wszystkim kobiety (73% wszystkich bezrobotnych osób z prawem do zasiłku).

Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

Wykres 4 Liczba osób według płci i czasu pozostawania bez pracy w gminie Ożarów Mazowiecki.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Błoniu

Wykres 4 ilustruje strukturę osób bezrobotnych ze względu na płeć oraz czas pozostawania bez pracy. Ponad 27% bezrobotnych utrzymuje ten stan powyżej 2 lat, natomiast nieco poniżej 10% - do 1 miesiąca. Najwięcej bezrobotnych w gminie posiada wykształcenie policealne i średnie zawodowe (30%), a dominujący staż pracy to 10-20 lat (24%).

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Udzielana pomoc społeczna

Według danych udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim liczba świadczeń pomocy społecznej przyznanych rodzinom w gminie wyniosła 1245. Przyczyną przyznania ponad połowy z nich jest niepełnosprawność (53%). Kolejnymi powodami, dla którego mieszkańcy gminy korzystają z pomocy społecznej to ubóstwo (12%), bezdomność (11%) i długotrwała lub ciężka choroba (10%). Poniższa tabela zawiera wyszczególnione dane dla wsi i osiedli gminy, wskazując liczbę przyznanych świadczeń dla mieszkańców poszczególnych obszarów gminy.

Tabela 2 Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim.

Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom gminy Ożarów Mazowiecki przez Ośrodek Pomocy Społecznej										
Wyszczególnienie	Ubóstwo	Bezdomność	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Alkoholizm	Ofiary przemocy w rodzinie	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Wielodzietność	Zdarzenie losowe
Miasto Ożarów Mazowiecki	70	131	355	58	13	3	18	6	29	0
Bloki	23	3	163	21	5	0	4	2	9	0
Franciszków	28	0	143	22	4	2	7	4	13	0
Kabel	2	0	4	2	0	1	2	0	2	0
Mickiewicza	9	126	12	4	2	0	3	0	2	0
Ołtarzew	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zientarówka	6	2	31	8	2	0	2	0	3	0
Część wiejska gminy	76	5	307	72	23	1	23	10	40	5
Bronisze	6	1	17	7	2	0	0	0	4	0
Domaniewek Pierwszy	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Duchnice	3	0	13	3	2	0	0	0	6	1
Gołaszew	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jawczyce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Józefów	22	0	134	11	4	0	6	5	8	0
Kaputy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konotopa	2	0	8	3	1	0	0	0	0	0
Koprki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kręczki	1	0	1	0	0	0	1	0	2	0
Macierzysz	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0
Michałówek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mory	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myszczyn	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Ołtarzew	10	1	42	16	2	0	4	1	3	0
Orły	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilaszków	1	1	1	1	1	0	1	0	3	1
Piotrkówek Duży	1	0	3	1	1	0	0	0	1	1
Piotrkówek Mały	0	0	2	1	0	0	0	0	1	0
Płochocin Osiedle	8	0	58	13	1	0	5	2	7	0
Płochocin Wieś	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pogroszew	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Pogroszew Kolonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strzykuły	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szeligi	1	0	1	1	2	0	1	1	1	0
Święcice	3	0	9	4	2	0	1	0	1	0
Umiastów	7	1	9	4	3	0	2	0	2	0
Wieruchów	4	0	4	2	1	0	0	0	0	1
Wolskie	3	0	1	1	0	0	2	0	0	1
Wolica	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
RAZEM	146	136	662	130	36	4	41	16	69	5

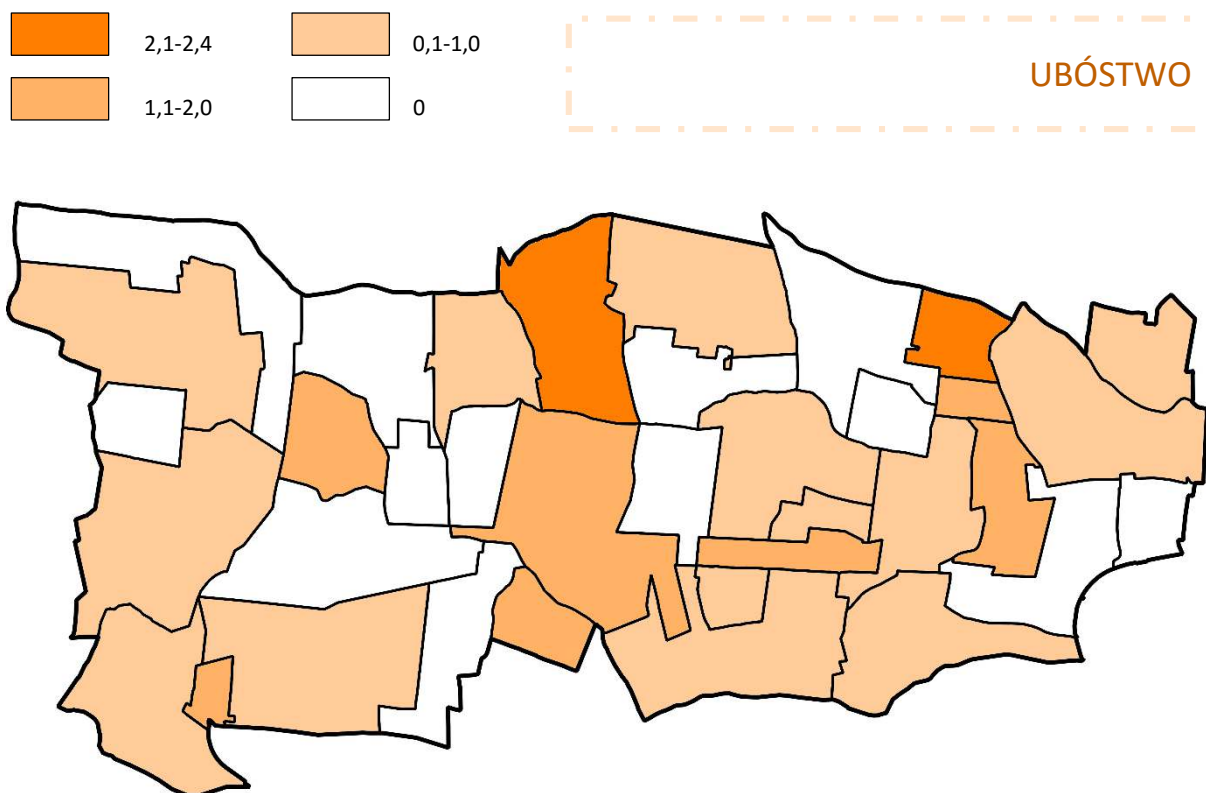
Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim

Zamieszkujące w gminie Ożarów Mazowiecki rodziny, które otrzymują świadczenia pomocy społecznej, kwalifikują się do tego typu wsparcia ze względu na różne czynniki, wśród których dominują:

- ➔ w mieście Ożarów Mazowiecki: niepełnosprawność (52% świadczeń), bezdomność (19%) i ubóstwo (10%),
- ➔ w części wiejskiej gminy: niepełnosprawność (55%), ubóstwo (14%) i długotrwała lub ciężka choroba (13%).

Wykorzystując dane dotyczące powodów przyznania świadczeń socjalnych w gminie Ożarów Mazowiecki, na potrzeby niniejszego opracowania wyszczególniono następujące wskaźniki określające poziom nasilenia najczęściej występujących problemów społecznych w gminie – w poszczególnych jej rejonach:

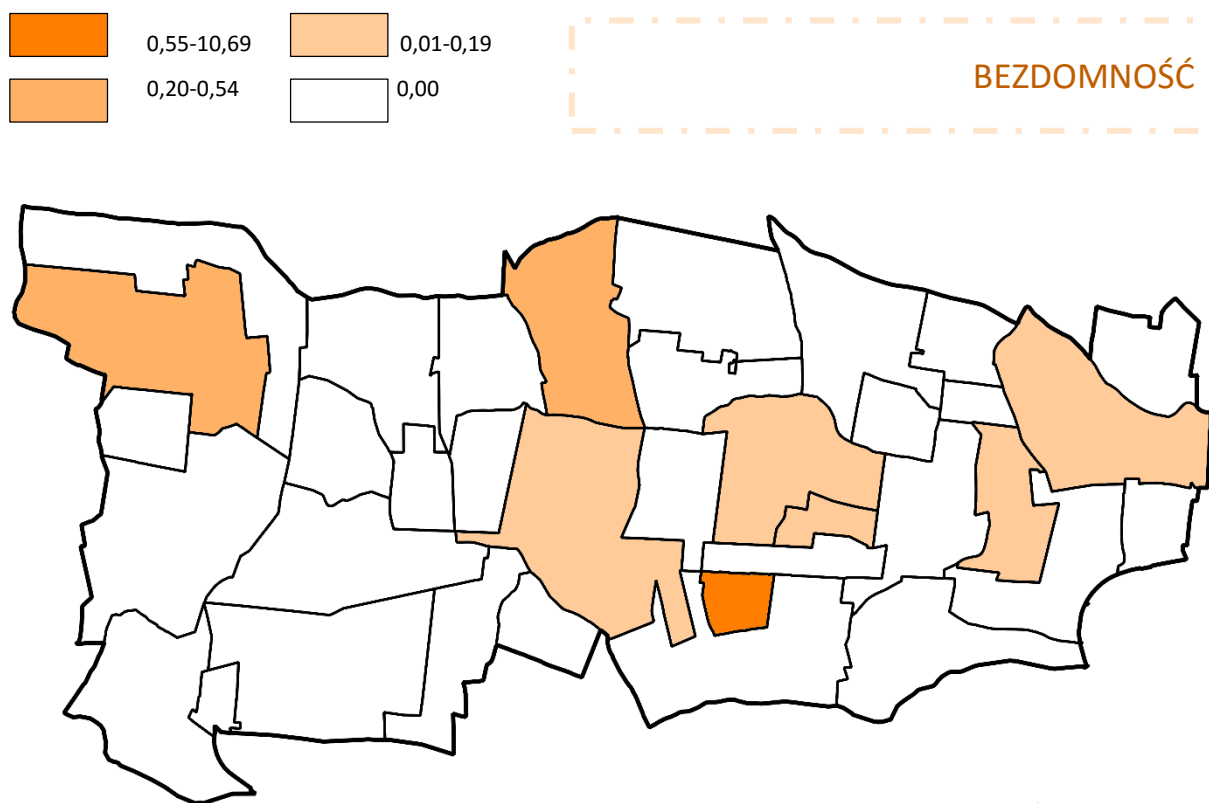
- liczba świadczeń przyznanych ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców,
- liczba świadczeń przyznanych ze względu na bezdomność na 100 mieszkańców,
- liczba świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą lub ciężką chorobę na 100 mieszkańców,
- liczba świadczeń przyznanych ze względu na alkoholizm, ofiary przemocy w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-losowych, potrzebę ochrony macierzyństwa i wielodzietność na 100 mieszkańców.

Rysunek 2 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim

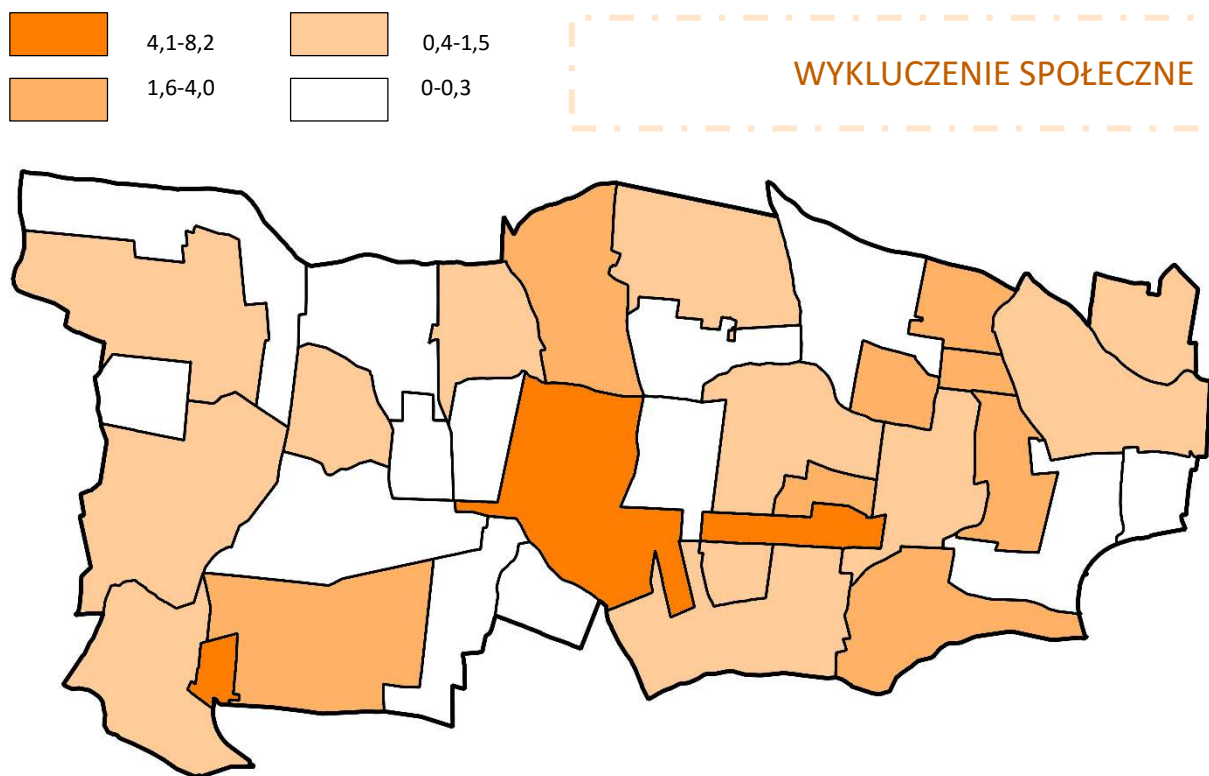
Ze względu na ubóstwo w gminie przyznawanych jest 146 zasiłków, z których nieco ponad połowa trafia do rodzin w części wiejskiej gminy. Obszarami o największej liczbie świadczeń przyznanych ze względu na ubóstwo w relacji do liczby mieszkańców (na 100 mieszkańców) są Umiastów i Wieruchów. Stosunkowo wysoki wskaźnik występuje również w miejscowościach Józefów, Wolskie, wieś Ołtarzew, Domaniewek Pierwszy, osiedle Franciszków, Bronisze i Piotrkówek Duży.

Rysunek 3 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na bezdomność na 100 mieszkańców.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim

W całej gminie Ożarów Mazowiecki przyznano 136 świadczeń ze względu na bezdomność. Niemal 93% z nich, a więc 126 świadczeń przyznawanych jest na obszarze osiedla Mickiewicza. Wynika to z lokalizacji na terenie osiedla Stowarzyszenia Pomocy Bliźniemu „Mark-Kot”. Zgodnie ze statutem tejże organizacji zajmuje się ona przeciwdziałaniem szerzącej się patologii społecznej, włączając bezdomność, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie i inne problemy. Placówka ta świadczy pomoc osobom bezdomnym z terenu gminy Ożarów Mazowiecki oraz innym, czasowo korzystającym z wsparcia organizacji. Pozostałe świadczenia ze względu na bezdomność w gminie trafiły do osób z osiedli Bloki i Zientarówka oraz z części wiejskiej gminy: Pilaszkowa, Umiastowa, Bronisz, Macierzysza i Ołtarzewa.

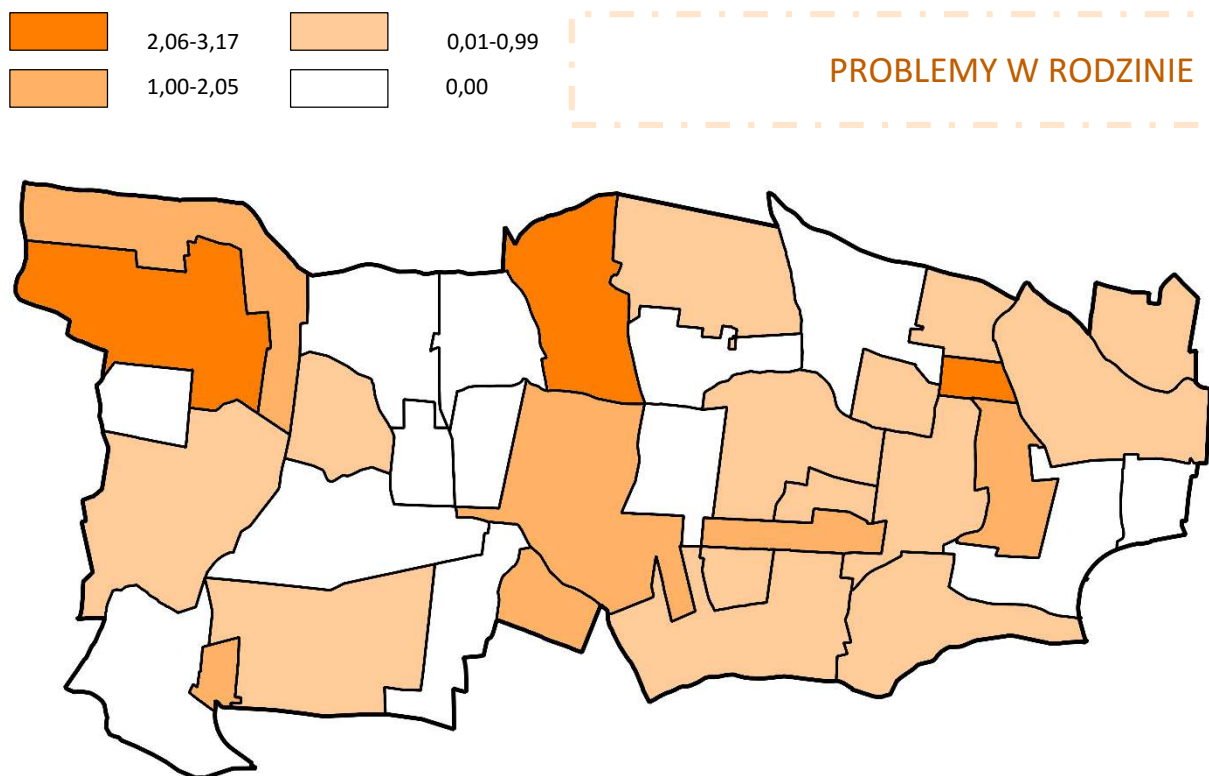

Rysunek 4 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą lub ciężką chorobę na 100 mieszkańców.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim

Przyczyną przyznawania znacznej części świadczeń pomocy społecznej jest pozostawanie w stanie chorobowym, a także dotknięcie niepełnosprawnością. Przypadłości te prowadzą do wykluczenia społecznego, które z kolei objawia się brakiem lub niskim poziomem uczestnictwa w życiu zbiorowym. Jednocześnie, zapadnięcie na przewlekłą chorobę nierzadko wiąże się z koniecznością ponoszenia znaczących wydatków na leczenie, a nawet podjęcia opieki nad osobą chorą przez pozostałych członków rodziny, co ma istotny wpływ na organizację życia rodzinnego. Rezultatem tego może być decyzja o zredukowaniu czasu poświęcanego na pracę zarobkową lub, w skrajnych przypadkach, całkowita rezygnacja z pracy, by zająć się schorowanym członkiem rodziny.

W gminie Ożarów Mazowiecki obszarami o największym udziale osób wykluczonych społecznie są osiedle Franciszków, a także wsie Ołtarzew i Józefów, gdzie na 100 mieszkańców ponad 10 ma przyznane świadczenia ze względu na niepełnosprawność czy ciężką lub długotrwałą chorobę.

Rysunek 5 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietność na 100 mieszkańców.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim

Sytuacja rodzinna nie pozostaje bez wpływu na problemy społeczne na danych obszarach, a tym samym na aktywność lokalnych społeczności. Życie rodzinne wiąże się nierzadko z aktywnością zawodową, a także z poczuciem bezpieczeństwa. Problemy w rodzinach gminy Ożarów Mazowiecki analizowane są jako suma świadczeń przyznanych ze względu na: alkoholizm, ofiary przemocy w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-losowych, potrzebę ochrony macierzyństwa i wielodzietność. Najtrudniejsza sytuacja pod względem problemów w rodzinie jest w Piotrkówku Dużym, Pilaszkowie i Umiastowie, natomiast w części miejskiej gminy – na osiedlu Franciszków.

Stopień bezpieczeństwa

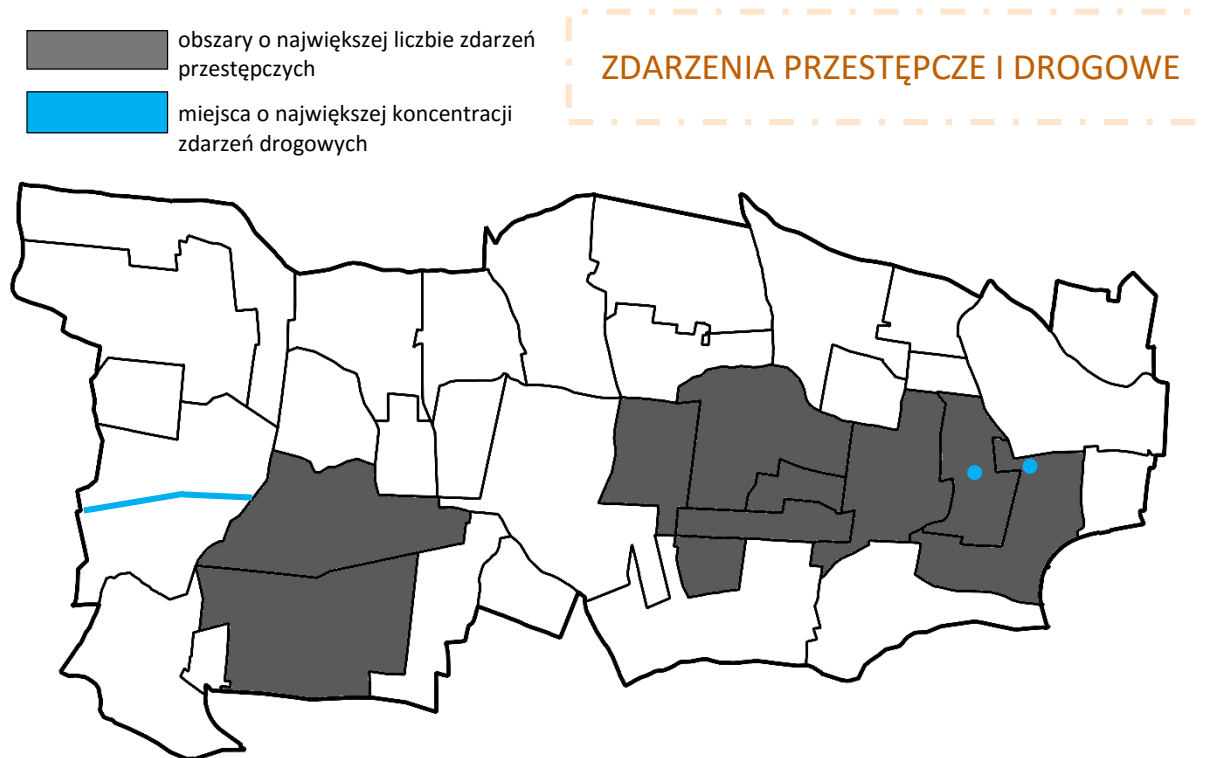
Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Aspekt ten zbadano, analizując 3 czynniki:

- » liczbę popełnianych przestępstw na 100 mieszkańców,
- » liczbę popełnionych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji na 100 mieszkańców,
- » liczbę popełnionych wykroczeń przeciwko mieniu na 100 mieszkańców.

Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Ożarowie Mazowieckim wynika, że obszarami o największej koncentracji zdarzeń przestępczych w gminie są: miasto Ożarów Mazowiecki, Bronisze, Płochocin i Jawczyce.

Rysunek 6 ilustruje wskazane przez Komisariat Policji miejsca o większej przestępczości oraz liczbie zdarzeń drogowych. Ponadto, do obszarów o niższym poziomie bezpieczeństwa włączono:

- okolice dworca kolejowego, z uwagi na kradzieże mienia, przestępczość narkotykową, a także zakłócanie ładu i porządku publicznego,
- tereny zielone miasta, w tym parki oraz skwery, ze względu na kradzieże i przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- osiedla domów jednorodzinnych po południowo-zachodniej stronie miasta (od strony Piastowa i Pruszkowa) oraz w części północno-zachodniej (od strony Kręcerek), gdzie odnotowano kradzieże, w tym kradzieże z włamaniami do domów,
- osiedla bloków wielorodzinnych, znajdujące się w centrum miasta i na jego wschodzie, gdzie występują kradzieże, bójki oraz przestępczość narkotykowa.

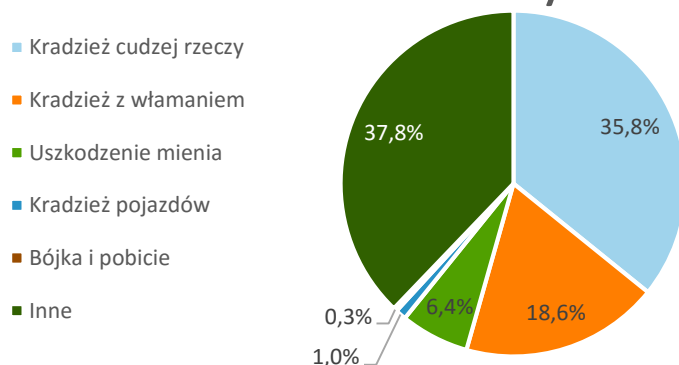

Rysunek 6 Zagrożenia występujące na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.

Źródło: Komisariat Policji w Ożarowie Mazowieckim

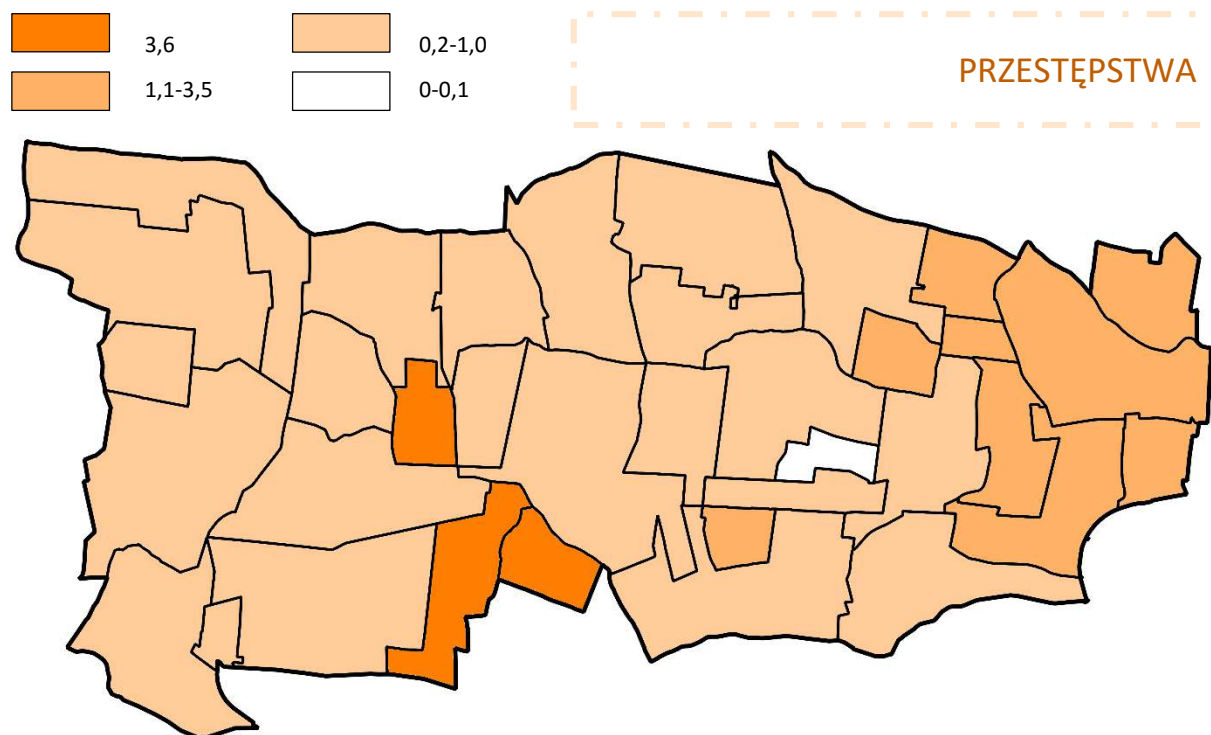
W 2015 roku w gminie Ożarów Mazowiecki doszło do 296 przestępstw o charakterze kryminalnym. Wśród nich miały miejsce takie zdarzenia jak: bójka i pobicie, kradzież cudzej rzeczy, kradzież pojazdów, kradzież z włamaniem, rozbój, uszkodzenie mienia i inne. Wykres 5 ilustruje strukturę tych przestępstw, z której wynika, że istotnym problemem w gminie są przede wszystkim kradzieże.

Struktura przestępstw o charakterze kryminalnym

Wykres 5 Struktura przestępstw o charakterze kryminalnym, dokonanych w gminie Ożarów Mazowiecki w 2015 roku.

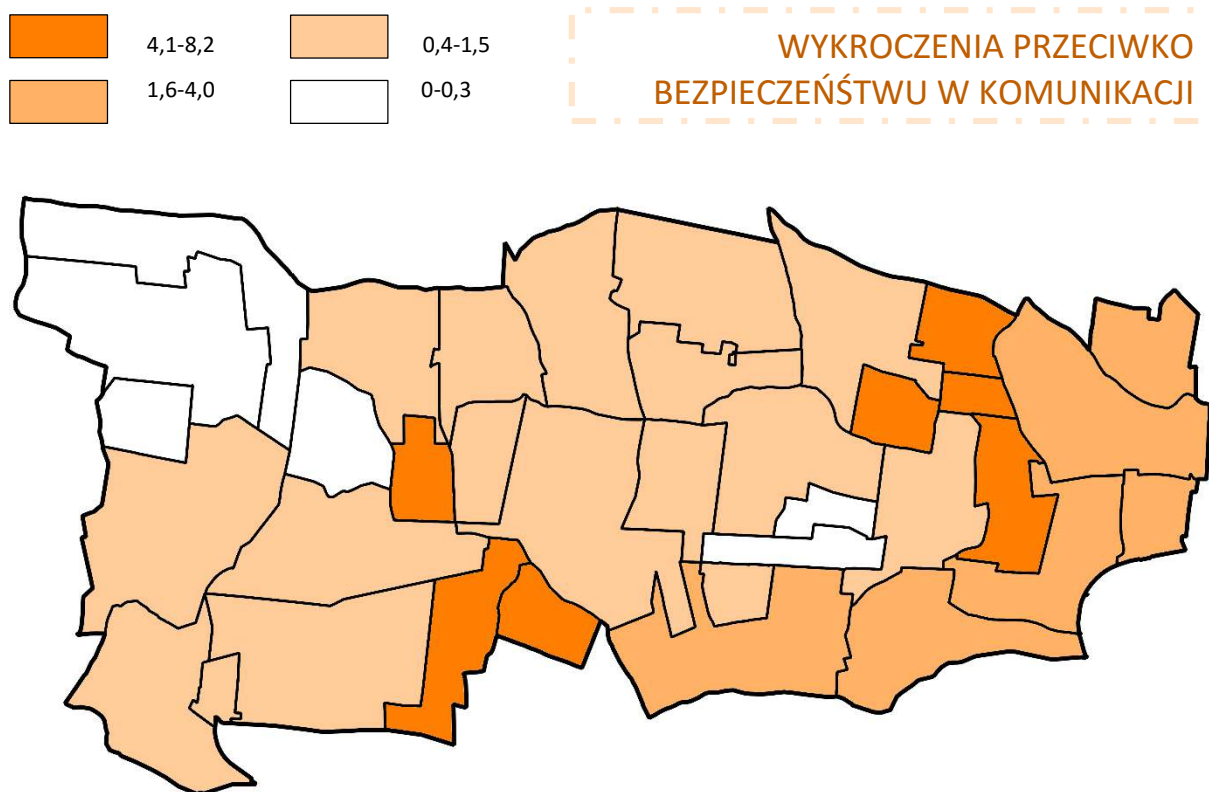
Źródło: Komisariat Policji w Ożarowie Mazowieckim

Rysunek 7 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców.

Źródło: Komisariat Policji w Ożarowie Mazowieckim

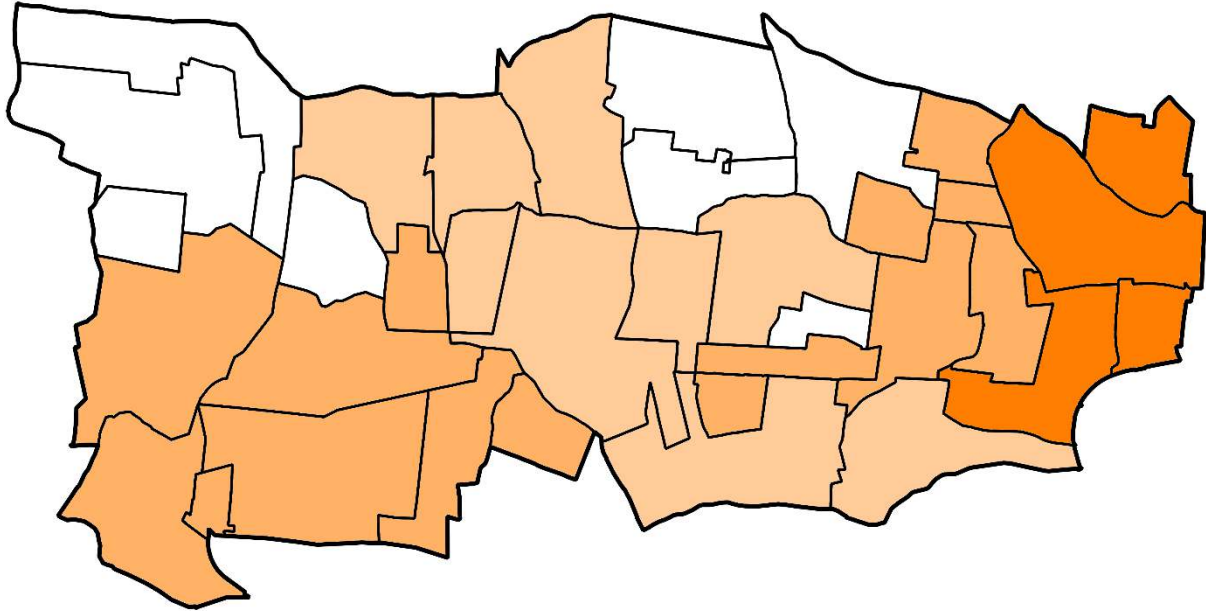
Liczba przestępstw oraz wykroczeń ogółem na 100 mieszkańców pokazuje zagrożenie przestępczością w układzie terytorialnym. Najwięcej przestępstw w 2015 roku dokonano na obszarze miejscowości Józefów, Płochocin Osiedle, Płochocin Wieś, Święcice i Wolica oraz osiedle Zientarówka. Rysunek 7 przedstawia liczbę przestępstw na 100 mieszkańców danego obszaru. Pod tym względem najniższy poziom bezpieczeństwa wykazywał Domaniewek Pierwszy, Gołaszew i Michałówek. Ponadto, wskaźnik ten był dość wysoki dla osiedla Mickiewicza oraz dla zachodnich wsi gminy. Istotnym punktem występowania przestępczości jest giełda warzywna w Broniszach, gdzie w 2015 roku miało miejsce 5 zdarzeń.

Rysunek 8 Liczba popełnionych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji na 100 mieszkańców.

Źródło: Komisariat Policji w Ożarowie Mazowieckim

Wykroczenia popełnione w 2015 roku na terenie gminy Ożarów Mazowiecki obejmują wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji oraz przeciwko mieniu. W zakresie wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji najczęściej zdarzeń miało miejsce w Jawczycach, Morach, Macierzyszu i Szeligach, a także na giełdzie warzywnej w Broniszach. Niemniej jednak, odnosząc liczbę tych zdarzeń do populacji miejscowości, najczęściej zagrożenia w komunikacji wystąpiło w Domaniewku Pierwszym, Gołaszewie i Michałówniku oraz w Wieruchowie, Piotrkówku Dużym, Piotrkówku Małym i Broniszach.

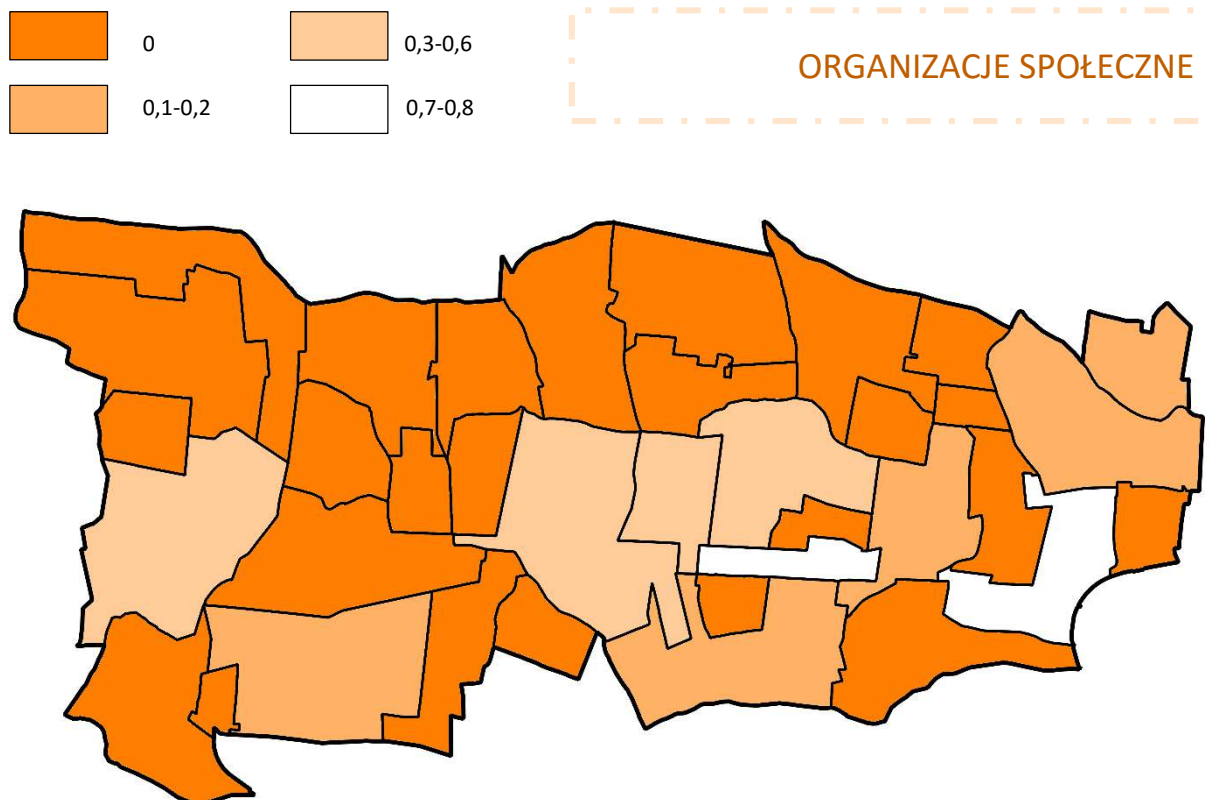
Rysunek 9 Liczba wykroczeń przeciwko mieniu na 100 mieszkańców.

Źródło: Komisariat Policji w Ożarowie Mazowieckim

Obszarami o najczęściej dokonywanych wykroczeniach przeciwko mieniu są: Płochocin Osiedle, Płochocin Wieś, Józefów, Wolica i Świącice, a także Jawczyce, Mory, Macierzysz i Szeligi. Jednakże, zestawiając liczbę wykroczeń z liczbą ludności poszczególnych wsi i osiedli, tymi o największej liczbie wykroczeń na 100 mieszkańców są: Jawczyce, Mory, Macierzysz i Szeligi.

Aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany jakie zachodzą w ich otoczeniu. Jednym z przejawów takiej aktywności jest liczba organizacji pozarządowych (NGO) działających na terenie gminy, na potrzeby niniejszego opracowania reprezentowana przez wskaźnik liczby NGO na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego, zatem im większa jest liczba jednostek tego rodzaju tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność.

Rysunek 10 Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

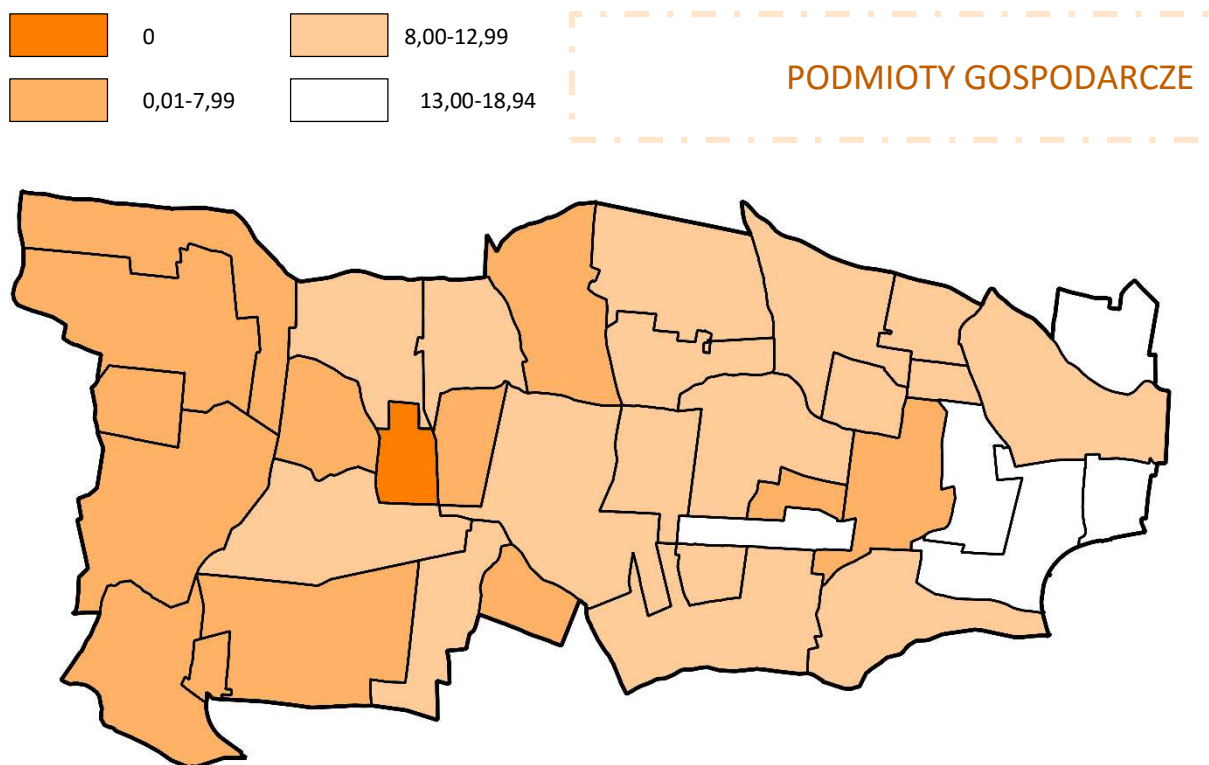
W gminie Ożarów Mazowiecki funkcjonuje 36 organizacji pozarządowych: $\frac{2}{3}$ z nich w mieście, a $\frac{1}{3}$ na obszarze wiejskim gminy. Najwięcej organizacji mieści się na os. Franciszków (12, a więc $\frac{1}{3}$ całości), jednak porównując liczbę organizacji na 100 mieszkańców najwyższy współczynnik mają Jawczyce, a następnie osiedle Franciszków. W większości miejscowości gminy nie działa ani jedna organizacja pozarządowa. Przedmiotem zainteresowania funkcjonujących organizacji są m.in. sport, edukacja i rozwój lokalny. Ponadto, w gminie działają dwie ochotnicze straże pożarne: w Ożarowie Mazowieckim i w Święcicach.

Poniższy wykres informuje o liczbie organizacji pozarządowych, jakie działają w danej wsi lub osiedlu.

Wykres 6 Liczba organizacji społecznych działających w gminie Ożarów Mazowiecki.

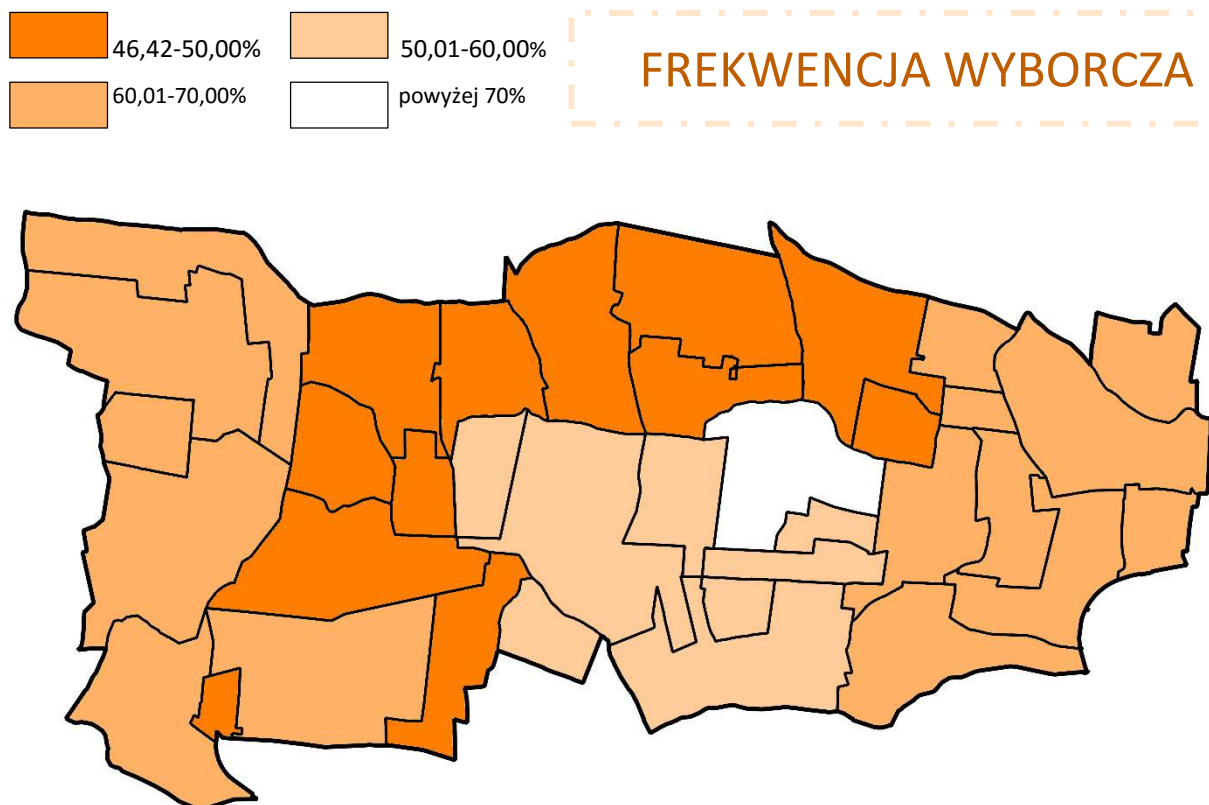
Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

Rysunek 11 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców.

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Aktywność gospodarcza mieszkańców bezpośrednio wpływa na rozwój gminy, toteż analiza przestrzennego układu działalności gospodarczej stanowi element diagnozy sytuacji w gminie. W gminie Ożarów Mazowiecki funkcjonuje ponad 2000 podmiotów gospodarczych, z których nieco ponad połowa (51%) zlokalizowana jest na obszarze wiejskim gminy. Rysunek 11 przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców. Taka analiza wskazuje jednoznacznie, że najwięcej przedsiębiorstw działa w miejscowościach bezpośrednio leżących przy Warszawie lub zlokalizowanych stosunkowo blisko niej. Z kolei najmniej firm na 100 mieszkańców zarejestrowanych jest w zachodniej części gminy. Tylko w jednej wsi nie działa ani jeden podmiot gospodarczy – w Michałówku.

Rysunek 12 Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w roku 2015.

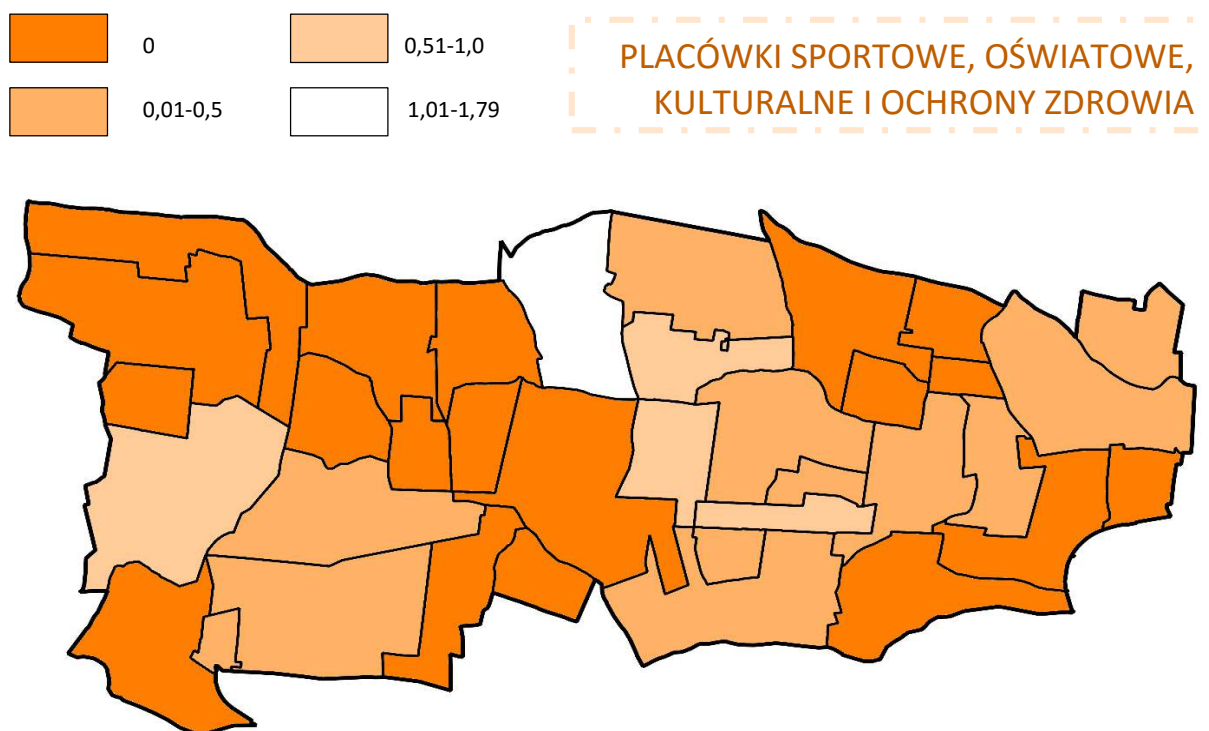
Źródło: PKW

Kolejnym elementem informującym o aktywności społecznej mieszkańców jest ich udział w życiu publicznym, a więc uczestnictwo w wyborach. Powyższy rysunek ilustruje frekwencję wyborczą w wyborach parlamentarnych, które odbyły się w Polsce w październiku 2014 roku. Obszarami o najniższej aktywności społecznej w gminie Ożarów Mazowiecki są:

- ✘ Józefów (46,42%),
- ✘ Gołaszew, Michałówek, Płochocin Wieś i Wolskie (47,74%),
- ✘ Kaputy, Kręczki, Piotrkówek Mały, Pogroszew, Pogroszew Kolonia, Strzykuły i Umiastów (48,39%).

Dostęp do kultury, edukacji i obiektów ochrony zdrowia

Wysoki poziom dostępności kultury oraz edukacji jest jednym z podstawowych wyznaczników rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, skierowanego na obywateli. Z kolei dostępność obiektów ochrony zdrowia przyczynia się do ogólnego lepszego stanu zdrowia mieszkańców, dzięki możliwości uzyskania porady i pomocy lekarskiej i pielęgniarstwa w stosunkowo niedużej odległości od miejsca zamieszkania. Analizując stan dostępności do kultury, edukacji oraz placówek ochrony zdrowia w gminie Ożarów Mazowiecki wykorzystano wskaźnik dostępności placówek sportowych, oświatowych, kulturalnych i ochrony zdrowia, mierzony liczbą takich obiektów na 100 mieszkańców danej wsi lub osiedla.

Rysunek 13 Obiekty sportowe, oświatowe, kulturalne i ochrony zdrowia na 100 mieszkańców.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

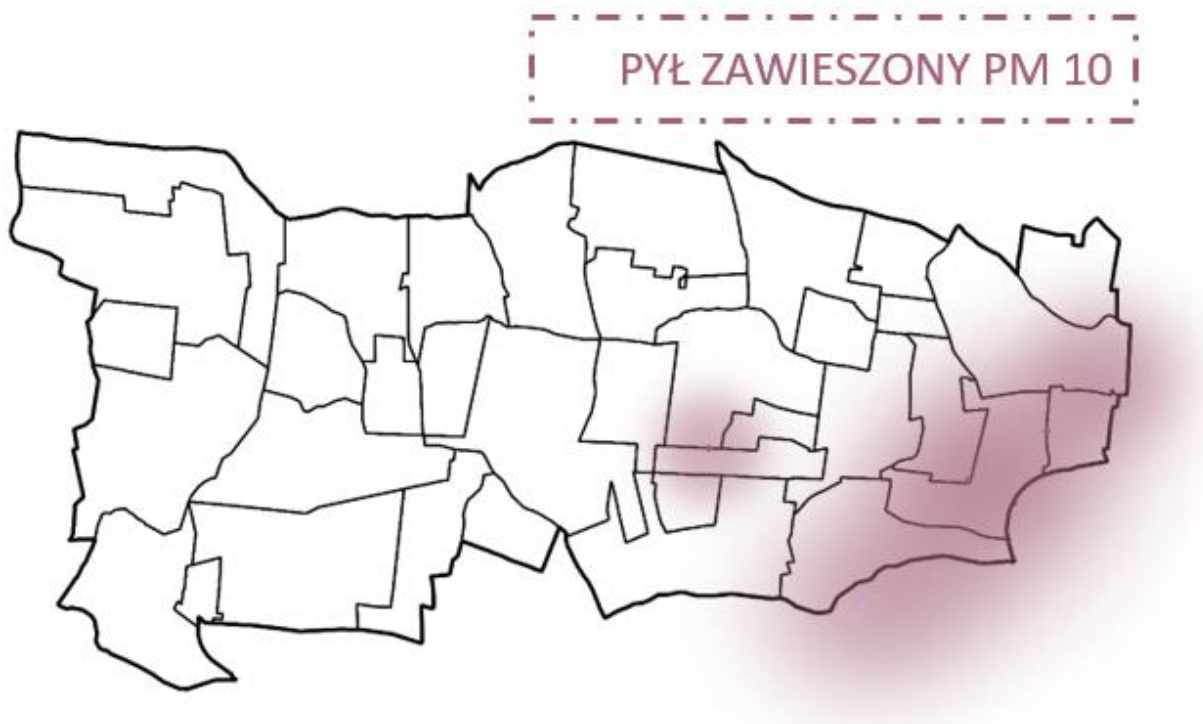
Najwyższym współczynnikiem dostępności do obiektów sportowych, edukacyjnych, kulturalnych i ochrony zdrowia charakteryzuje się wieś Umiastów, a następnie Kaputy, Świącice oraz osiedla w mieście: Ołtarzew i Francyszków. Z kolei na terenie 18 miejscowości nie znajduje się ani jedna tego typu placówka. Brak dostępu do obiektów publicznych utrudnia mieszkańcom odbywanie spotkań obywatelskich czy zgromadzeń publicznych, a więc inicjatyw ważnych w celu aktywizacji społeczności lokalnej.

2.2. Zjawiska środowiskowe

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie publikuje roczne oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Poniższe dane pochodzą z opracowania *Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok*. Zidentyfikowano następujące przekroczenia poziomów zanieczyszczeń:

- » poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10-24h,
- » poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji pyłu zawieszonego PM2,5-rok,
- » poziomu docelowego B(a)P-rok.

Obszary przekroczeń poziomów tych zanieczyszczeń występują przede wszystkim na zachodnim krańcu gminy, przy granicy z Warszawą, a także na terenie miejskim gminy. Poniższe rysunki wskazują te obszary w granicach gminy Ożarów Mazowiecki..

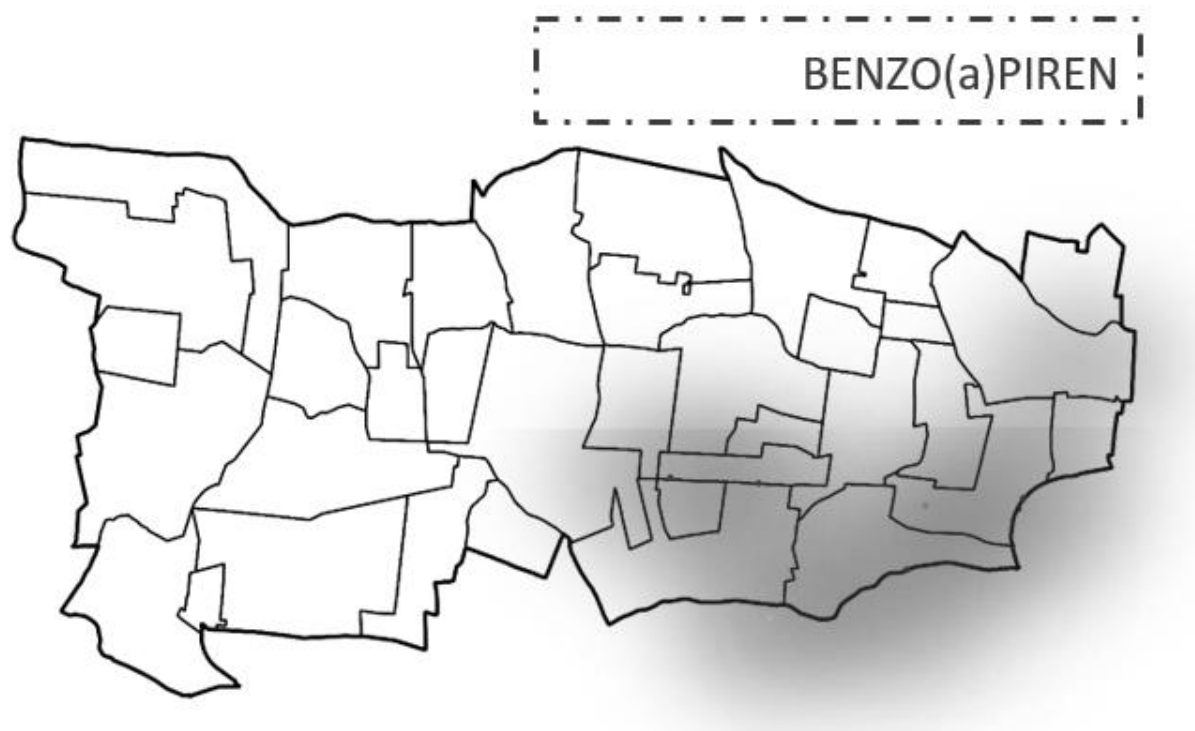

Rysunek 14 Obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10-24h.

Źródło: opracowanie CDE na podstawie *Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok*.

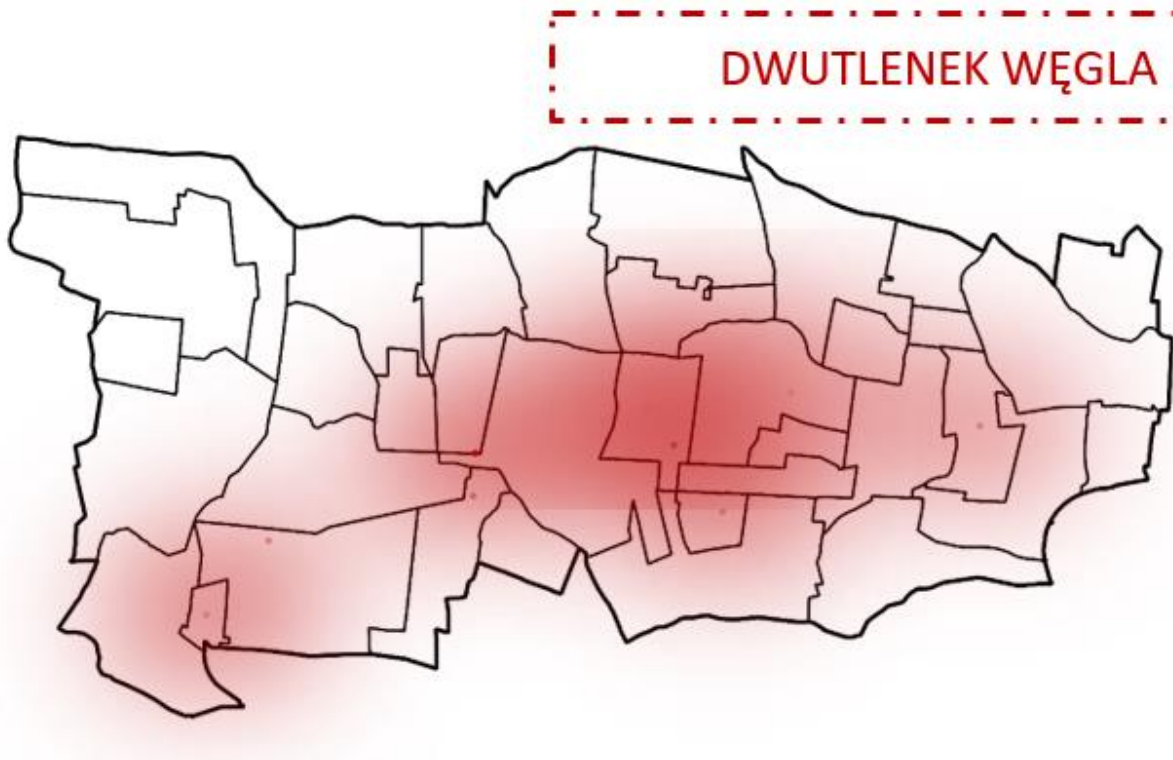
Rysunek 15 Obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego powiększonego pyłu zawieszonego PM_{2,5}-rok.
Źródło: opracowanie CDE na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok.

Rysunek 16 Obszar przekroczeń poziomu docelowego B(a)P-rok.
Źródło: opracowanie CDE na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2014 rok

Ponadto prace towarzyszące utworzeniu *Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Ożarów Mazowiecki* umożliwiły zlokalizowanie obszarów o największej emisji powierzchniowej dwutlenku węgla. Najwyższy poziom zanieczyszczeń CO₂ występuje przede wszystkim na obszarach najsilniej zurbanizowanych, co obrazuje poniższy rysunek. Ponad 40% emisji CO₂ wiąże się z transportem prywatnym i komercyjnym,

32% pochodzi z budynków mieszkalnych, natomiast blisko 24% z budynków i wyposażenia usługowego (niekomunalnych).

Rysunek 17 Obszary o największej emisji powierzchniowej dwutlenku węgla w gminie - powyżej 100 Mg CO₂ rocznie.

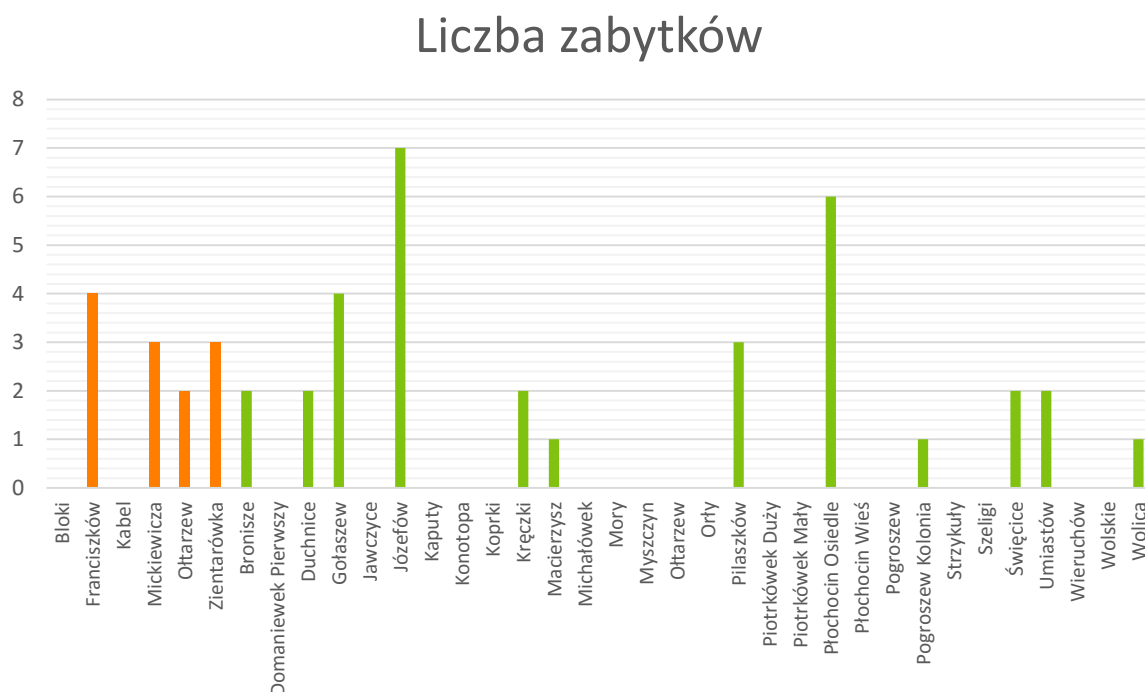
Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Ożarów Mazowiecki

2.3. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne charakteryzowane są poprzez wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz jej stan na danym obszarze, a także podejmowane na obszarze gminy działania interwencyjne. W dalszej analizie wykorzystano następujące wskaźniki z tego zakresu:

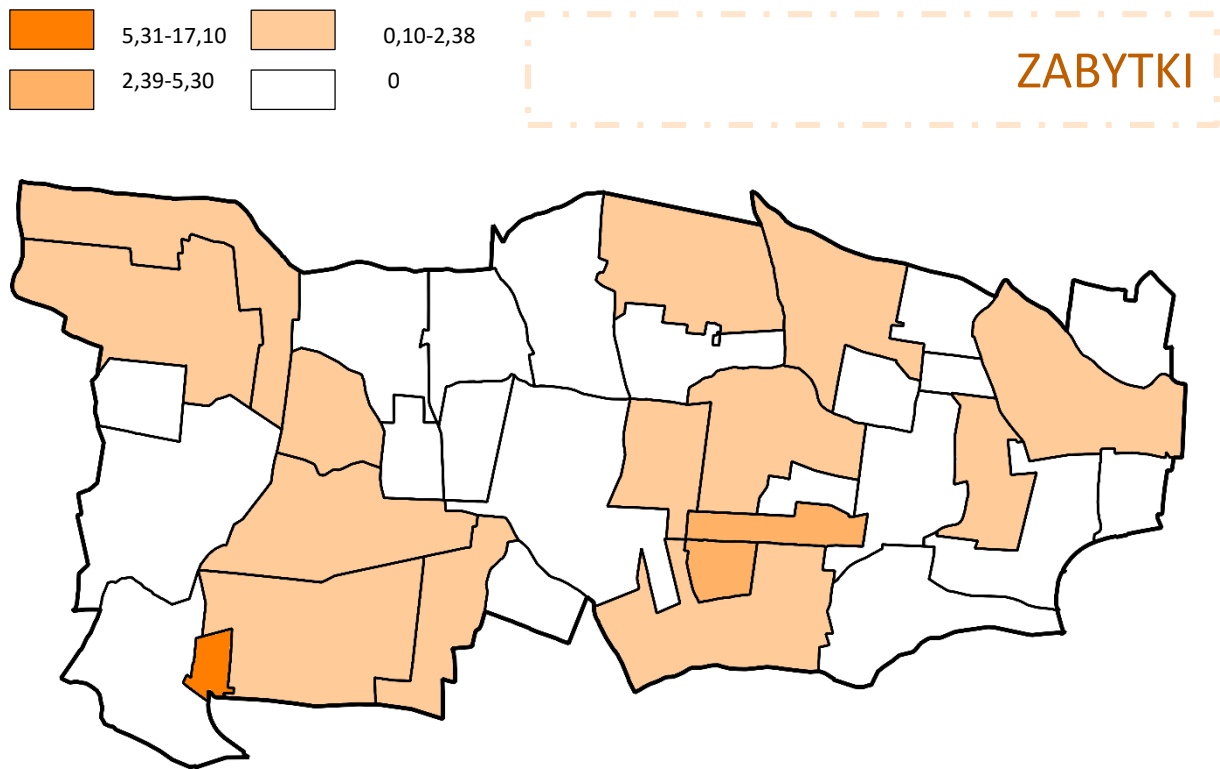
- » liczbę zabytków wpisanych do gminnego rejestru,
- » objęcie terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- » liczbę mieszkań komunalnych,
- » powierzchnię mieszkań komunalnych,
- » wyjazdy straży pożarnej.

Według ewidencji zabytków na terenie gminy Ożarów Mazowiecki znajduje się 45 zabytków nieruchomości – 12 w mieście, a 33 na obszarze wiejskim gminy. Wykres 7 przedstawia liczbę takich obiektów w poszczególnych wsiach i osiedlach gminy.

Wykres 7 Liczba zabytków w jednostkach administracyjnych gminy Ożarów Mazowiecki.

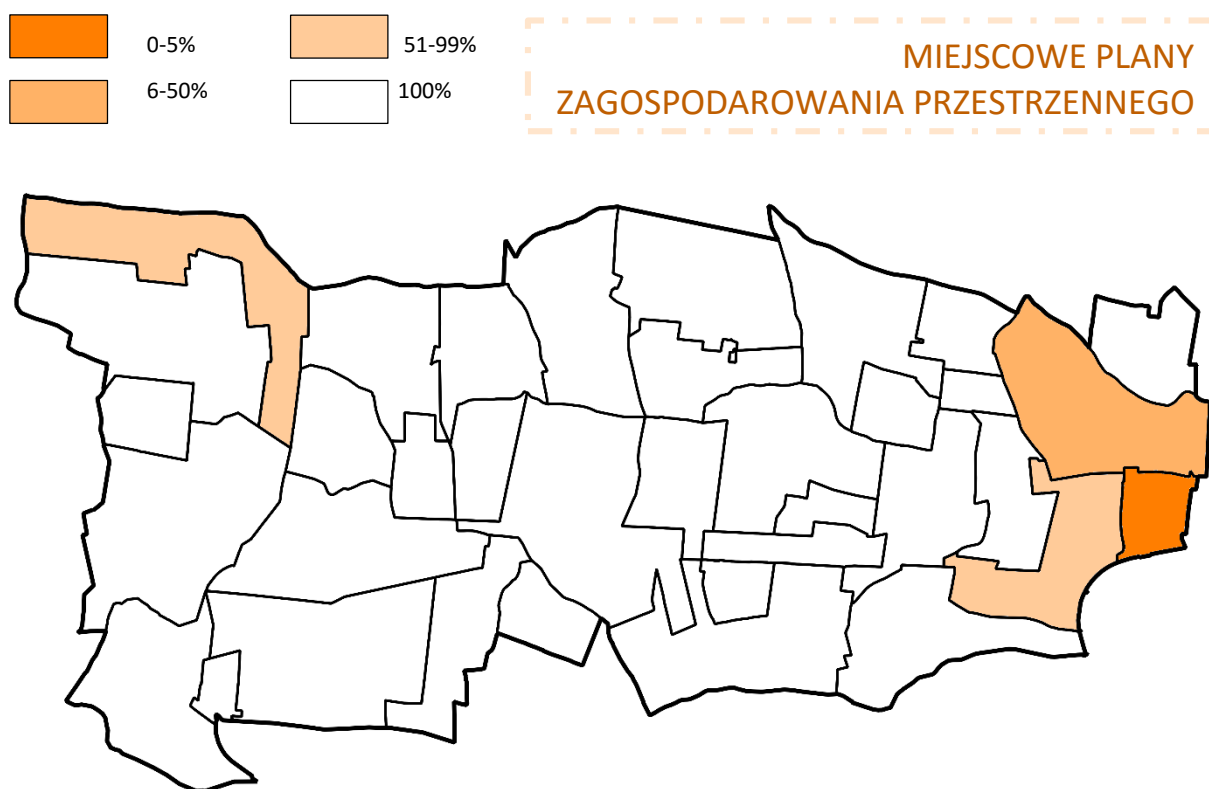
Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2014 – 2017

Rysunek 18 Liczba zabytków na 1 km².

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2014 – 2017

Na powyższej mapie przedstawiono liczbę zabytków na 1 km² powierzchni poszczególnych obszarów w gminie. Jednostką o najwyższej, dominującej liczbie zabytków na jednostkę powierzchni jest Józefów z wynikiem ponad 17 takich obiektów na 1 km². Kolejnymi obszarami są osiedla Mickiewicza i Franciszków, w których znajduje się odpowiednio 5,3 i 4,6 zabytków na 1 km². W pozostałych wsiach i dzielnicach liczby te są znacznie niższe, nie przekraczając wartości 2,38 zabytków na 1 km².

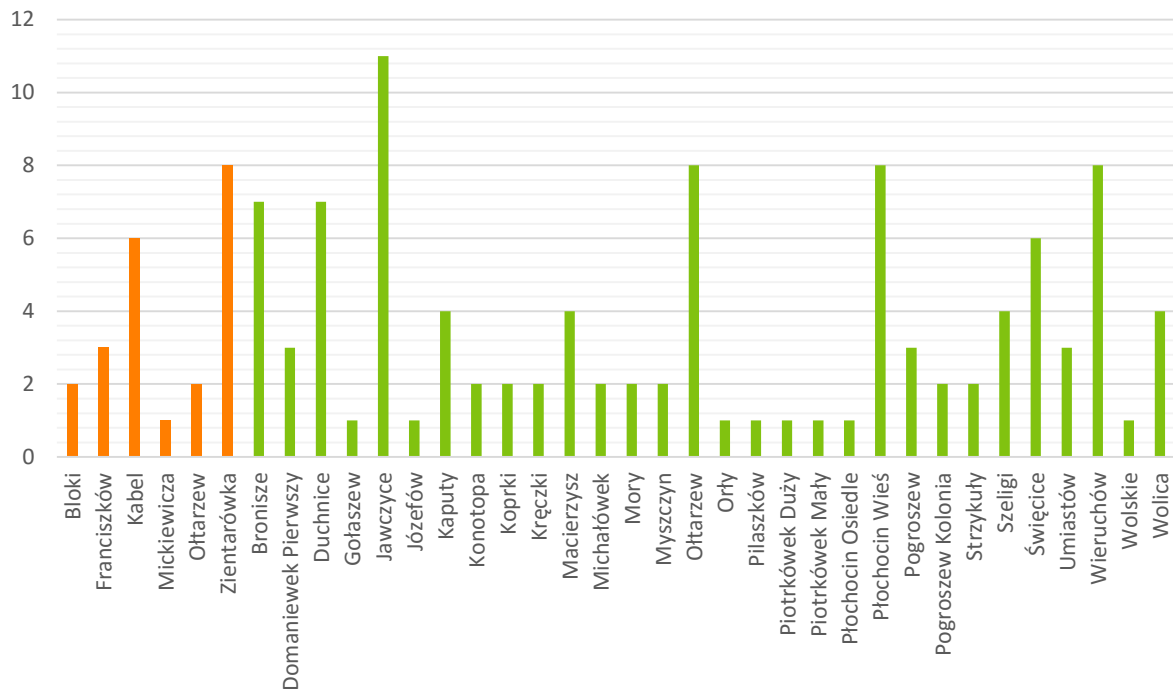
Rysunek 19 Pokrycie powierzchni wsi i osiedli gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarów Mazowiecki

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) są istotnym narzędziem wpływającym na rozwój poszczególnych funkcji w gminie, ustalając przeznaczenie gruntów oraz charakter ich gminy i zagospodarowania. Niemal całość (ok. 95%) powierzchni gminy Ożarów Mazowiecki pokrywają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w łącznej liczbie 103 dokumentów, z czego 17 planów obowiązuje na terenie miasta. Jedyne miejscowości nieobjęte w całości MPZP to Myszczyń, Macierzysz, Mory i Jawczyce. Poszczególne plany obejmują swym zasięgiem obszary zróżnicowane pod względem wielkości powierzchni – od niewielkich terenów dotyczących kilku działek do znacznych połaci gminy, pokrywających w całości kilka wsi. Rysunek 19 przedstawia pokrycie powierzchni danych miejscowości miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Wsią o najmniejszym pokryciu MPZP są Mory (0,45% powierzchni), a następnie Macierzysz (9,81%). Powierzchnia Jawczyc i Myszczyzna pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego odpowiednio w 69,04% i 76,98%. Na obszarach pozostałych wsi wraz z miastem Ożarów Mazowiecki w całości obowiązują MPZP.

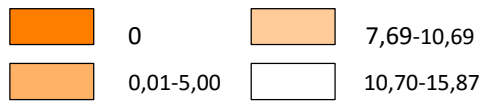
Kolejny wykres doprecyzowuje liczbę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w poszczególnych wsiach gminy oraz osiedlach miasta Ożarów Mazowiecki. Dane te wskazują, że obszarem o największej liczbie tych dokumentów są Jawczyce. Jednocześnie wieś ta należy do jednostek o najmniejszym stopniu pokrycia MPZP, co zostało wskazane wcześniej.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

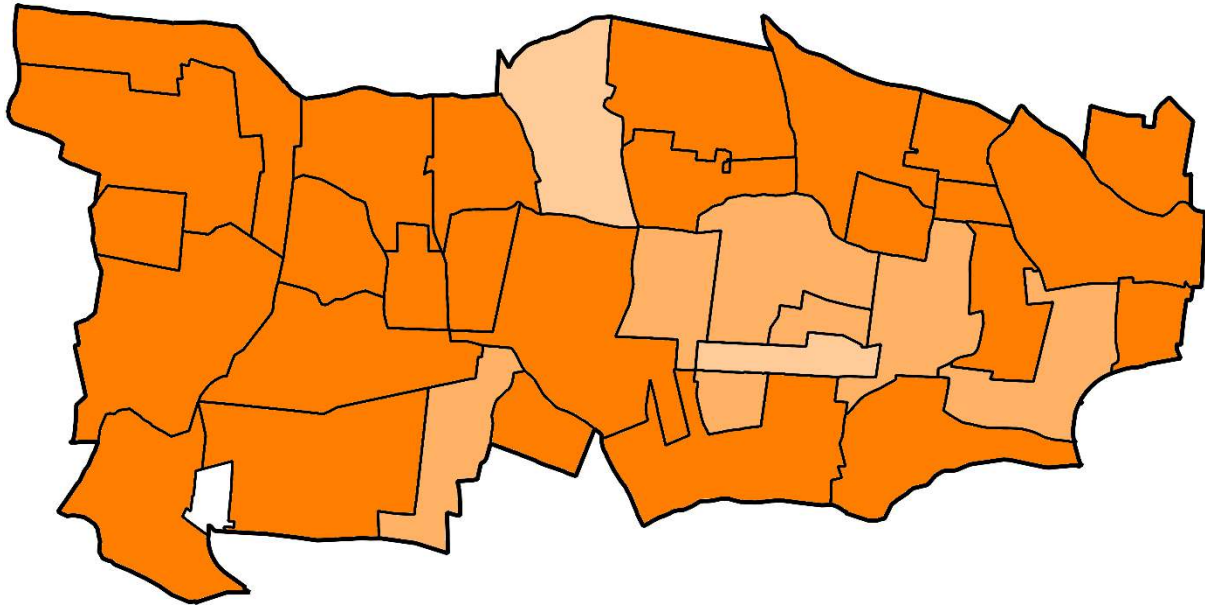

Rysunek 20 Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązująca w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy Ożarów Mazowiecki.

Źródło: Rejestr miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

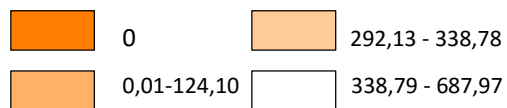

MIESZKANIA KOMUNALNE – LICZBA

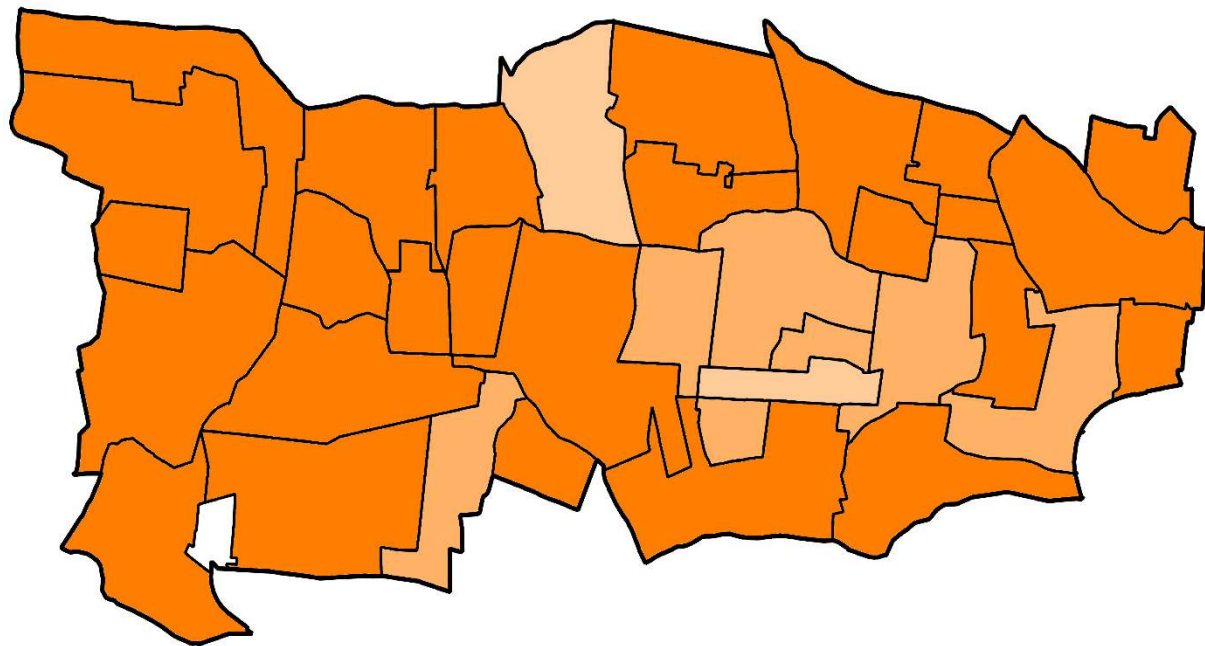

Rysunek 21 Liczba mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

MIESZKANIA KOMUNALNE –
POWIERZCHNIA

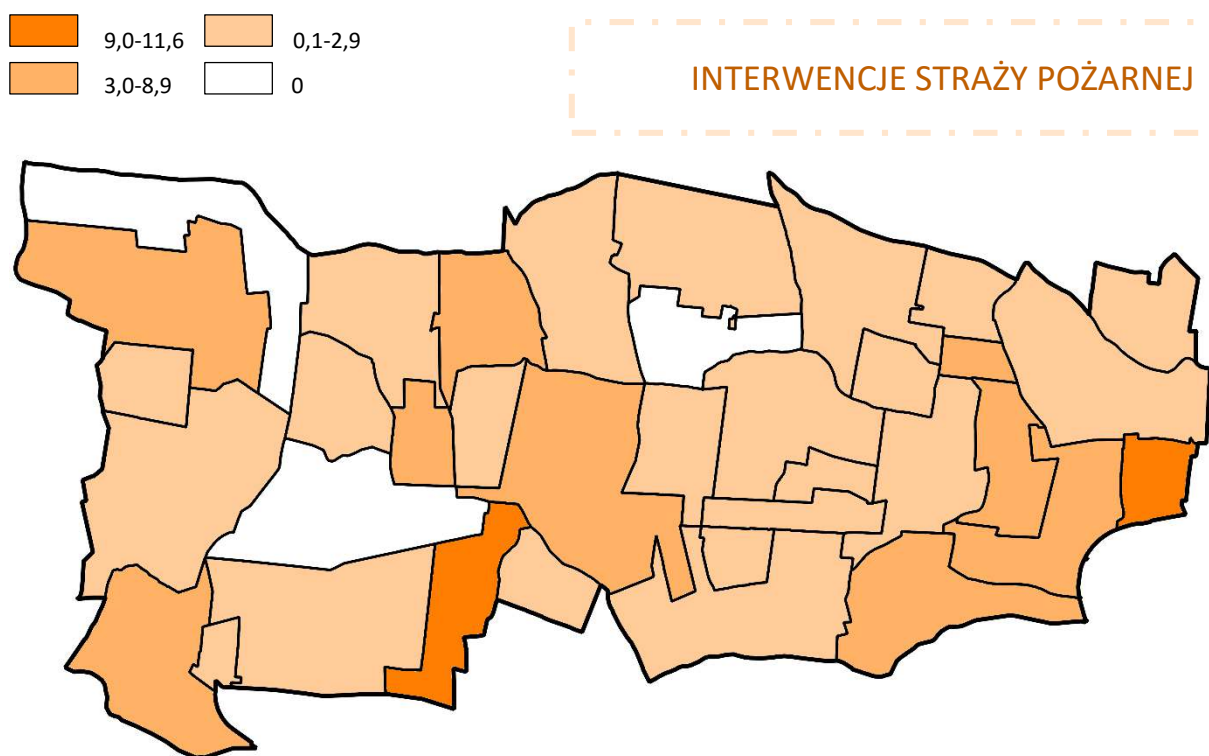

Rysunek 22 Powierzchnia mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

W kontekście rewitalizacji dostępność mieszkań komunalnych dla mieszkańców jest istotnym elementem diagnozy stanu obecnego, a w następnej kolejności podejmowania działań w celu poprawy tej dostępności. Umożliwianie mieszkańcom wynajmowania lokali z systematycznie powiększanego zasobu mieszkaniowego gminy w przystępnej cenie usprawnia migracje ludności, w tym przemieszczanie się grup społecznych wymagających wsparcia. Ponadto, może wpłynąć to na poprawę sytuacji mieszkaniowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem.

Do zasobu mieszkaniowego gminy Ożarów Mazowiecki należy 484 lokali komunalnych oraz 22 lokale w budynkach prywatnych. Ich łączna powierzchnia to 19 321,25 m², z czego wynika średnia powierzchnia mieszkań komunalnych – 38,18 m². Obszarem o największej liczbie mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców jak i największej powierzchni tych mieszkań na 100 mieszkańców jest wieś Józefów. Ponadto lokale komunalne znajdują się w mieście Ożarów Mazowiecki oraz w Jawczycach, Gołaszewie i Umiastowie. W pozostałych miejscowościach gminy nie ma mieszkań komunalnych.

Rysunek 23 Wyjazdy ochotniczej straży pożarnej na 100 mieszkańców.

Źródło: OSP w Ożarowie Mazowieckim, OSP w Świącicach

W 2015 roku OSP w Ożarowie Mazowieckim i OSP w Świącicach interweniowały na terenie gminy Ożarów Mazowiecki łącznie blisko 400 razy, z czego $\frac{1}{3}$ wyjazdów dotyczyła obszaru miejskiego. Dominowały zgłoszenia dotyczące miejscowych zagrożeń, a na drugim z kolei miejscu były pożary. W ciągu roku odnotowano 35 fałszywych alarmów: 15 w mieście, a 20 w części wiejskiej gminy. Na powyższej mapie wyróżniono liczbę wyjazdów OSP na 100 mieszkańców jednostki administracyjnej. Pod tym względem najwięcej interwencji miało miejsce w Gołaszewie i Morach.

2.4. Zjawiska techniczne

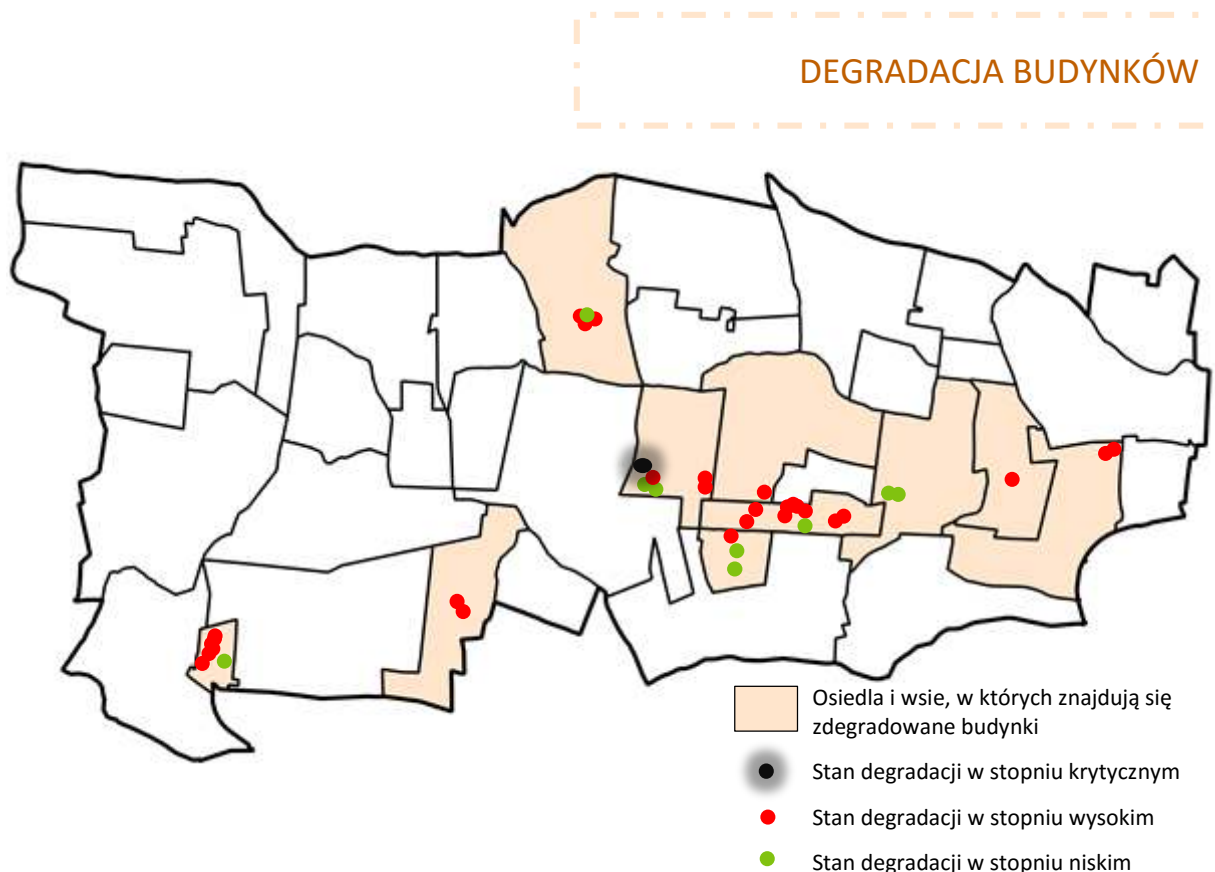
Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych 2014-2020* stan kryzysowy w sferze technicznej obejmuje przede wszystkim „degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”. W gminie Ożarów Mazowiecki mieszkania komunalne zlokalizowane są we wszystkich dzielnicach miasta, a także głównie w Gołaszewie, Jawczycach, Józefowie i Umiastowie³. Część z tych obiektów wymaga szeregu zabiegów rewitalizacyjnych zarówno w zakresie remontów, jak również przeprowadzenia działań miękkich spowodowanych występowaniem licznych zjawisk patologicznych. Na potrzeby niniejszego opracowania dokonano klasyfikacji powyższego zasobu mieszkaniowego wraz z innymi obiektami o charakterze publicznym, zidentyfikowanymi w trakcie przeprowadzonej wizji lokalnej z udziałem pracowników Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim, według stopnia ich degradacji. Jednocześnie należy zaznaczyć, że obiekty bardzo często posiadają wysoki stopień potencjału rozwojowego, zarówno ze względu na walory architektoniczne i użytkowe, jak również lokalizację.

Celem wykazania obszarów skupiających obiekty o wysokim stopniu degradacji przeprowadzono analizę uwzględniającą lokalizację poszczególnych obiektów, naniesioną w formie graficznej w sposób punktowy. Podział budynków według stopnia ich degradacji przedstawi się następująco:

- » Stan degradacji w stopniu krytycznym (obiekty uległe znacznemu zniszczeniu, niekwalifikujące się w obecnym stanie do użytku);
- » Stan degradacji w stopniu wysokim (obiekty o wysokim stopniu zużycia, obiekty znajdujące się w użytku, w przypadku budynków mieszkalnych nieposiadające łazienki i/lub wc albo posiadające wspólną łazienkę i/lub wc, w wielu przypadkach niemające centralnego ogrzewania ani podłączenia do sieci gazowej; pojedyncze obiekty bez podłączenia do kanalizacji lub wodociągów);
- » Stan degradacji w stopniu niskim (nierzadko obiekty wyremontowane, jednak nieposiadające dostępu do sieci gazowej czy centralnego ogrzewania).

Rysunek 24 wskazuje lokalizację zdegradowanych budynków zarówno gminnych mieszkaniowych, jak i innych obiektów w gminie Ożarów Mazowiecki.

³ Analiza liczebności i powierzchni zasobu mieszkaniowego gminy znajduje się w rozdziale 0

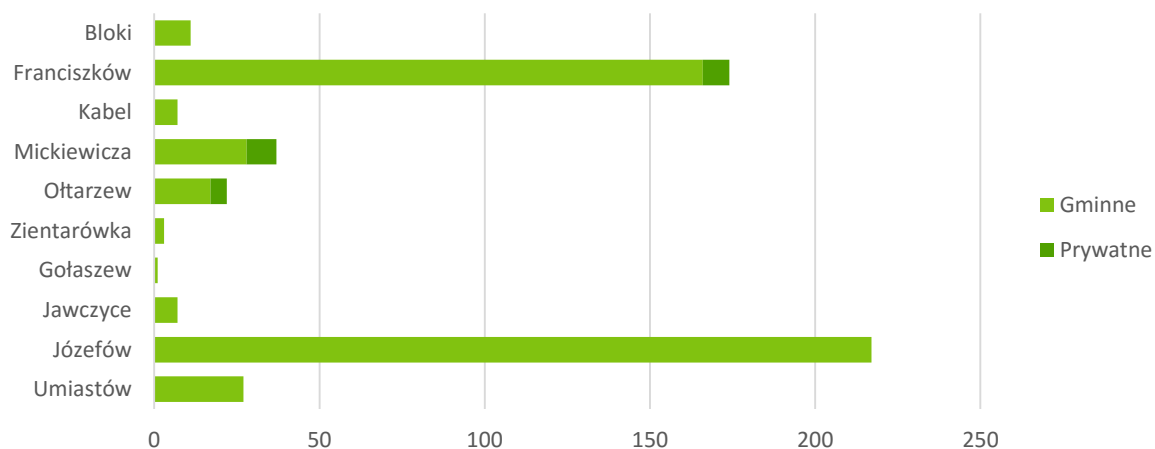

Rysunek 24 Zdegradowane budynki w gminie Ożarów Mazowiecki.

Źródło: Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

Wykres 8 przedstawia liczbę lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach komunalnych oraz w budynkach prywatnych w poszczególnych osiedlach i wsiach w gminie. Najwięcej tego typu obiektów znajduje się w Józefowie i Franciszkowie, najmniej, a mianowicie 1 lokal – w Gołaszewie.

Lokalne mieszkalne w zasobach gminy

Wykres 8 Lokale mieszkalne w zasobach gminy Ożarów Mazowiecki.

BLOKI

Na terenie osiedla Bloki znajduje się 11 lokali komunalnych. Wszystkie wyposażone są w instalację elektryczną, wodociągową, a także kanalizację i gaz. Obiekty te posiadają centralne ogrzewanie, a także łazienkę i WC w każdym mieszkaniu. Wobec tego na terenie osiedla nie zidentyfikowano obiektów zdegradowanych.

FRANCISZKÓW

Jako budynki o wysokim stopniu degradacji na terenie osiedla Franciszków zakwalifikowano obiekty zlokalizowane pod następującymi adresami:

- Kolejowa 3 i Majewskiego 11 ze względu na brak łazienki na wyposażeniu każdego mieszkania oraz toaletę, dzieloną przez wszystkich lokatorów, a także brak gazu i konieczność ogrzewania za pomocą pieca węglowego;
- Konotopska 6, Poznańska 167, 167A, 167D, 167E, 171, 173 z powodu niepełnego wyposażenia w łazienkę i WC, a w przypadku budynków pod numerami 167D i 167E – dodatkowo brak podłączenia do sieci gazowej,
- Konotopska 11 z uwagi na brak łazienek i sanitariatów oraz wspólne WC na zewnątrz budynku, brak dostępu do kanalizacji, gazu i centralnego ogrzewania, z czego wynika konieczność ogrzewania obiektu piecem węglowym.

KABEL

Na osiedlu Kabel umiejscowione są dwa budynki z siedmioma lokalami komunalnymi łącznie. Brak gazyfikacji i centralnego ogrzewania, a przez to stosowanie pieców węglowych w celach grzewczych powoduje, że obiekty te określono jako zdegradowane w niskim stopniu.

MICKIEWICZA

W granicach osiedla Mickiewicza znajdują się 3 budynki gminne z lokalami mieszkaniowymi oraz jeden prywatny, w którym 9 mieszkań należy do gminy. Spośród tych obiektów jako zdegradowany w wysokim stopniu zakwalifikowano budynek przy ulicy 11-go Listopada 1, ponieważ większość lokali znajdujących się w nim nie posiada własnej łazienki, a toaleta jest wspólna. Dodatkowo, nie ma tam podłączenia do instalacji gazowej, więc mieszkańcy korzystają z ogrzewania węglowego. Podobnie, budynki przy ulicy Mickiewicza 30 i 49 nie są w całości zgazyfikowane, z czego wynika funkcjonowanie pieców węglowych w mieszkaniach – z uwagi na te czynniki te dwa budynki określono jako zdegradowane w niskim stopniu.

OŁTARZEW

Jako budynki o wysokim stopniu degradacji zakwalifikowano te znajdujące się przy ulicy Kierbedzia 6 oraz Zamoyskiego 12 i 12A z uwagi na brak lub niepełne wyposażenie lokali w łazienkę, a także brak instalacji gazowej i centralnego ogrzewania. Ten drugi czynnik jest powodem, dla którego niski stopień degradacji przydzielono obiektom przy ulicy Kierbedzia 4 i 4A.

Na obszarze osiedla zidentyfikowano także obiekt niemieszkalny, któremu nadano krytyczny stopień degradacji. Obiektem tym jest budynek znajdujący się na terenie parku w Ołtarzewie. Znajduje się on w bardzo złym stanie technicznym, a zgodnie z ekspertyzą techniczną z czerwca 2008 roku, nadaje się do rozbiórki.

ZIANTARÓWKA

W Ziantarówce przy ulicy Szkolnej 3 znajduje się budynek gminny, mieszczący lokale mieszkaniowe. Łazienka i toaleta znajdują się na korytarzu i są dzielone przez mieszkańców wszystkich lokali, dlatego też nadano temu obiektowi wysoki stopień degradacji.

BRONISZE

W Broniszach nie zlokalizowano gminnych obiektów mieszkalnych, niemniej jednak znajduje się tam budynek przy ulicy Przyparkowej 20, pełniący niegdyś funkcje usługowe, a obecnie określony jako zdegradowany w wysokim stopniu ze względu na zły stan techniczny.

GOŁASZEW

Jedyny mieszkalny budynek gminny w Gołaszewie określony został jako zdegradowany w wysokim stopniu z powodu braku podłączenia do kanalizacji, z czego wynika konieczność korzystania z szamba. Dodatkowo, teren nie jest zgazyfikowany.

Ponadto w miejscowości znajduje się zabytkowy spichlerz, również dość znacznie zdegradowany oraz wymagający interwencji i opieki m.in. ze względu na swój historyczny charakter. Obiekt ten również kwalifikuje się jako wysoko zdegradowany.

JAWCZYCE

Obiekty mieszkaniowe w zasobie gminy znajdujące się w Jawczycach określono jako zdegradowane w wysokim stopniu. Oba budynki, zarówno ten zlokalizowany pod adresem Poznańska 45 jak i dom sąsiadujący (Poznańska 47) nie są skanalizowane, a przy domach funkcjonują szamba. Ponadto, obiekty te nie są wyposażone w instalację gazową. Dodatkowo, nie wszystkie lokale w budynku przy ulicy Poznańskiej 45 zawierają toaletę, z czego wynika konieczność korzystania z WC na zewnątrz budynku.

JÓZEFÓW

Mieszkania gminne w Józefowie zlokalizowane są przy ulicach Kasztanowej, Fabrycznej i Rokickiej. Część tych lokali jest niewyposażona w łazienkę i/lub WC, które to zlokalizowane są na korytarzu, a więc są dostępne dla mieszkańców kilku lokali – dotyczy to obiektów przy ul. Fabrycznej 3, 5, 6, 7, 11 i 14, natomiast budynek przy ul. Rokickiej 5 ma własne ujęcie wody, nie jest wyposażony w kanalizację ani gaz, a źródłem ogrzewania jest piec węglowy. Czynniki te powodują, że powyższe budynki zakwalifikowano jako zdegradowane w wysokim stopniu. Przy ulicy Kasztanowej 14 zlokalizowany jest obiekt nieposiadający podłączenia do sieci gazowej, z czego wynika niski stopień jego degradacji.

UMIASTÓW

W Umiasztowie znajdują się cztery budynki z lokalami komunalnymi. Trzy z nich, znajdujące się przy ulicy Umiasztowskiej 68, 72 i 72A określono jako wysoko zdegradowane z uwagi na to, że nie posiadają łazienek i sanitariatów, a WC znajduje się na zewnątrz budynku. Dodatkowo, miejsca te nie są skanalizowane ani zgazyfikowane i brakuje centralnego ogrzewania. Natomiast dom przy ul. Umiasztowskiej 68A jest w dobrym stanie technicznym, jednak pomimo posiadanej instalacji wodno-kanalizacyjnej ma odprowadzenie do szamba, oraz, jak pozostałe obiekty, nie jest zgazyfikowany. Z tego względu nadano mu niski stopień degradacji.

3. Diagnoza sytuacji gminy Ożarów Mazowiecki

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszarów zdegradowanych. Podstawową diagnozę przeprowadzono na poziomie obszaru wiejskiego oraz miasta Ożarów Mazowiecki obejmującego osiedla: Bloki, Franciszków, Kabel, Mickiewicza, Ołtarzew oraz Zientarówka. Dla wyznaczonych obszarów przeprowadzono diagnozę wskaźników opisujących negatywne zjawiska społeczne takie jak: zakres korzystania z pomocy społecznej, przestępczość, niewielki dostęp do placówek sportowych, oświatowych i kulturalnych.

Ocenę skali koncentracji problemów oparto na wskaźniku syntetycznym, odzwierciedlającym problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne gminy. Wskaźnik syntetyczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych, pogrupowanych w dwie podgrupy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Grupa	Lp.	Wskaźnik cząstkowy
Problemy społeczne	1.1.	• Liczba świadczeń przyznanych ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców
	1.2.	• Liczba świadczeń przyznanych ze względu na bezdomność na 100 mieszkańców
	1.3.	• Liczba świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą lub ciężką chorobę na 100 mieszkańców
	1.4.	• Liczba świadczeń przyznanych ze względu na alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietność na 100 mieszkańców
	1.5.	• Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców
	1.6.	• Liczba popełnionych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji na 100 mieszkańców
	1.7.	• Liczba popełnionych wykroczeń przeciwko mieniu na 100 mieszkańców
	1.8.	• Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców
	1.9.	• Dostęp do placówek sportowych, oświatowych i kulturalnych na 100 mieszkańców
	1.10.	• Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
	1.11.	• Frekwencja wyborcza
Problemy techniczno-funkcjonalne	2.1.	• Liczba zabytków na km ²
	2.2.	• Liczba wyjazdów OSP na 100 mieszkańców
	2.3.	• Liczba mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców
	2.4.	• Powierzchnia mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców
	2.5.	• Pokrycie obszaru miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Poniższy schemat prezentuje metodykę doboru obszarów zdegradowanych zlokalizowanych na terenie gminy Ożarów Mazowiecki w oparciu o analizę poszczególnych składowych.

3.1. Diagnoza zjawisk społecznych

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych pod względem społecznym wytypowano listę 11 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2015. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników cząstkowych (zob. str. 60) dla poszczególnych wartości (normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali) oraz wygenerowany na ich podstawie wskaźnik syntetyczny dla każdego sołectwa gminy Ożarów Mazowiecki oraz w części miejskiej z podziałem na osiedla.

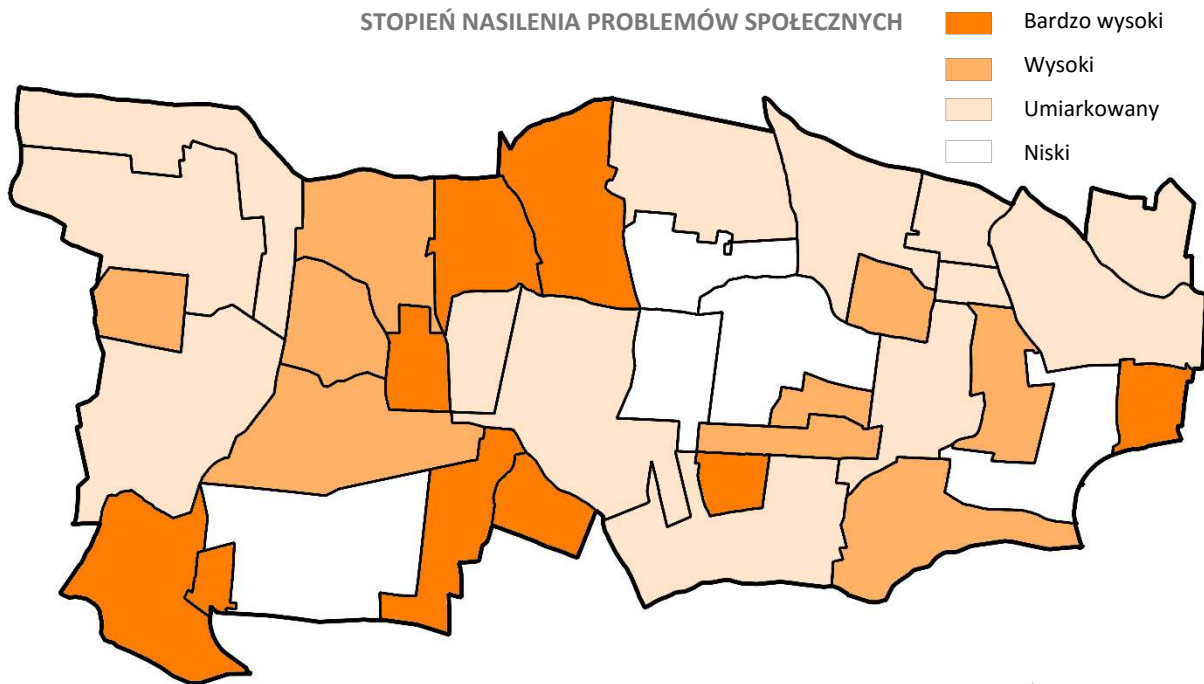
Tabela 3 Wskaźnik syntetyczny problemów społecznych gminy Ożarów Mazowiecki.

Jednostka administracyjna gminy	Wartości wskaźników cząstkowych											Wskaźnik syntetyczny
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	1.8.	1.9.	1.10.	1.11.	
Gmina Ożarów Mazowiecki – miasto												
Błoki	0,31	0,02	0,56	0,20	0,00	0,00	0,02	0,96	0,96	0,42	0,67	4,13
Franciszków	0,72	0,00	0,96	0,58	0,11	0,03	0,31	0,11	0,69	0,41	0,25	4,16
Kabel	0,08	0,00	0,05	0,15	0,11	0,09	0,32	0,88	0,78	0,78	0,61	3,86
Mickiewicza	0,32	1,00	0,13	0,19	0,33	0,14	0,46	1,00	0,95	0,39	0,39	5,30
Ołtarzew	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,09	0,15	0,78	0,54	0,31	0,55	2,51
Zientarówka	0,12	0,02	0,17	0,10	0,00	0,00	0,02	0,60	0,95	0,00	0,39	2,37
Gmina Ożarów Mazowiecki – obszar wiejski												
Bronisze	0,48	0,01	0,43	0,36	0,33	0,98	0,11	1,00	0,79	0,51	0,00	4,99
Domaniewek Pierwszy	0,59	0,00	0,00	0,44	1,00	1,00	0,11	1,00	1,00	0,38	0,78	6,30
Duchnice	0,12	0,00	0,14	0,23	0,18	0,35	0,04	0,78	0,95	0,29	0,46	3,54
Gołaszew	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,11	1,00	1,00	0,95	0,56	5,61
Jawczyce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,45	0,49	0,29	0,00	1,00	0,51	0,04	2,79
Józefów	0,68	0,00	1,00	0,53	0,12	0,05	0,08	1,00	0,80	1,00	0,79	6,04
Kaputy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,07	0,00	1,00	0,46	0,92	0,49	3,03
Konotopa	0,30	0,00	0,38	0,11	0,18	0,35	0,04	1,00	1,00	0,51	0,45	4,32
Koprki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,17	0,06	1,00	1,00	0,38	0,62	3,35
Kręzki	0,09	0,00	0,02	0,21	0,10	0,07	0,00	1,00	0,87	0,92	0,39	3,68
Macierzysz	0,08	0,01	0,07	0,06	0,45	0,49	0,29	0,77	0,89	0,51	0,36	3,99
Michałówek	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,11	1,00	1,00	0,95	1,00	6,05
Mory	0,00	0,00	0,00	0,00	0,45	0,49	0,29	1,00	1,00	0,51	0,11	3,85
Myszczyn	0,00	0,00	0,00	0,41	0,19	0,03	0,00	1,00	1,00	0,59	0,80	4,01
Ołtarzew	0,76	0,01	0,99	0,57	0,12	0,17	0,06	0,56	1,00	0,38	0,56	5,18
Orły	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	0,03	0,00	1,00	1,00	0,59	0,71	3,52
Piłazzków	0,23	0,01	0,10	0,85	0,19	0,03	0,00	1,00	1,00	0,59	0,72	4,71
Piotrówek Duży	0,67	0,00	0,60	1,00	0,33	0,98	0,11	1,00	1,00	0,51	0,41	6,60
Piotrkówek Mały	0,00	0,00	0,23	0,26	0,33	0,98	0,11	1,00	1,00	0,92	0,48	5,31
Płochocin Osiedle	0,18	0,00	0,35	0,25	0,12	0,05	0,08	0,81	0,94	0,47	0,60	3,84
Płochocin Wieś	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,05	0,08	1,00	0,88	0,95	0,52	3,60
Pogroszew	0,34	0,00	0,15	0,00	0,12	0,17	0,06	1,00	1,00	0,92	0,44	4,22
Pogroszew Kolonia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,17	0,06	1,00	1,00	0,92	0,36	3,64
Strzykuły	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,07	0,00	1,00	1,00	0,92	0,58	3,66
Szeligi	0,08	0,00	0,04	0,31	0,45	0,49	0,29	0,85	0,93	0,51	0,28	4,24
Święcice	0,16	0,00	0,15	0,16	0,12	0,05	0,08	0,64	0,50	0,59	0,67	3,12
Umiastów	0,87	0,01	0,36	0,65	0,12	0,17	0,06	1,00	0,00	0,92	0,70	4,87

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Wieruchów	1,00	0,00	0,34	0,19	0,33	0,98	0,11	1,00	1,00	0,51	0,50	5,95
Wolskie	0,49	0,00	0,07	0,25	0,19	0,03	0,00	1,00	1,00	0,95	0,73	4,71
Wolica	0,09	0,00	0,04	0,00	0,12	0,05	0,08	0,99	1,00	0,47	0,76	3,60

Źródło: opracowanie CDE

Rysunek 25 Rozkład przestrzenny wielkości wskaźnika syntetycznego oraz wskaźników punktowych określających natężenie problemów społecznych na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.

Źródło: opracowanie CDE

3.2. Diagnoza zjawisk techniczno-funkcjonalnych

Identyfikacja problemów techniczno-funkcjonalnych gminy Ożarów Mazowiecki pozwoliła na skonstruowanie 5 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe na rok 2015. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników cząstkowych (zob. str. 60) dla poszczególnych wartości (normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali) oraz wygenerowany na ich podstawie wskaźnik syntetyczny dla każdej wsi i osiedla w gminie.

Tabela 4 Wskaźnik syntetyczny problemów techniczno-funkcjonalnych gminy Ożarów Mazowiecki.

Jednostka administracyjna gminy	Wartości wskaźników cząstkowych					Wskaźnik syntetyczny
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	
Gmina Ożarów Mazowiecki – miasto						
Bloki	0,00	0,00	0,98	0,98	0,06	2,02
Franciszków	0,27	0,00	0,33	0,51	0,12	1,22
Kabel	0,00	0,00	0,96	0,98	0,09	2,03
Mickiewicza	0,31	0,00	0,80	0,82	0,05	1,98
Ołtarzew	0,08	0,00	0,87	0,88	0,15	1,99
Zientarówka	0,07	0,00	0,99	0,99	0,06	2,12
Gmina Ożarów Mazowiecki – obszar wiejski						
Bronisze	0,08	0,00	1,00	1,00	0,36	2,44
Domaniewek Pierwszy	0,00	0,00	1,00	1,00	0,24	2,24
Duchnice	0,04	0,00	1,00	1,00	0,19	2,23
Gołaszew	0,14	0,00	0,93	0,92	1,00	2,99
Jawczyce	0,00	0,31	0,82	0,84	0,32	2,29
Józefów	1,00	0,00	0,00	0,00	0,15	1,15
Kaputy	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	2,00
Konotopa	0,00	0,00	1,00	1,00	0,41	2,41
Koprki	0,00	0,00	1,00	1,00	0,06	2,06
Kręczki	0,04	0,00	1,00	1,00	0,10	2,14
Macierzysz	0,02	0,91	1,00	1,00	0,13	3,05
Michaówek	0,00	0,00	1,00	1,00	0,32	2,32
Mory	0,00	1,00	1,00	1,00	0,80	3,80
Myszczyń	0,00	0,23	1,00	1,00	0,00	2,23
Ołtarzew	0,00	0,00	1,00	1,00	0,51	2,51
Orły	0,00	0,00	1,00	1,00	0,16	2,16
Pilasków	0,04	0,00	1,00	1,00	0,60	2,65
Piotrkówek Duży	0,00	0,00	1,00	1,00	0,27	2,27
Piotrkówek Mały	0,00	0,00	1,00	1,00	0,07	2,07
Płochocin Osiedle	0,09	0,00	1,00	1,00	0,11	2,20
Płochocin Wieś	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	2,00
Pogroszew	0,00	0,00	1,00	1,00	0,35	2,35
Pogroszew Kolonia	0,03	0,00	1,00	1,00	0,06	2,09
Strzykuły	0,00	0,00	1,00	1,00	0,04	2,04
Szeligi	0,00	0,00	1,00	1,00	0,12	2,12
Święcice	0,03	0,00	1,00	1,00	0,13	2,16
Umiałów	0,04	0,00	0,50	0,58	0,18	1,30

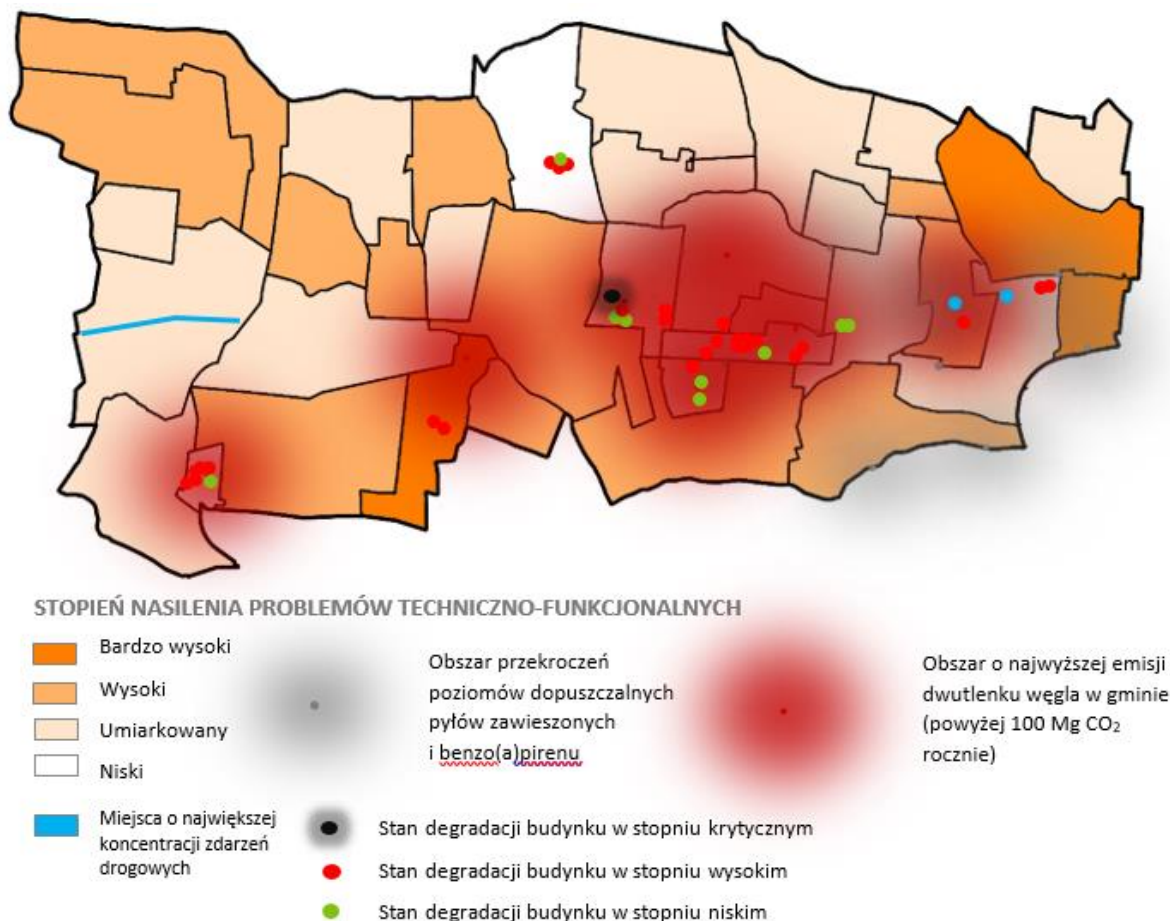
Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Wieruchów	0,00	0,00	1,00	1,00	0,15	2,15
Wolskie	0,00	0,00	1,00	1,00	0,28	2,28
Wolica	0,02	0,00	1,00	1,00	0,10	2,12

Źródło: opracowanie CDE

Wskaźnik syntetyczny opisujący problemy techniczno-funkcjonalne w gminie Ożarów Mazowiecki pozwolił wskazać obszary najbardziej problemowe w tej sferze (im wskaźnik wyższy tym obszar bardziej zdegradowany). Spośród poszczególnych obszarów największej degradacji podlegają następujące miejscowości: Mory, Macierzysz, Gołaszew, Pilaszków, wieś Ołtarzew, Bronisze i Konotopa.

Ponadto dla uzyskania rzetelnej i wiarygodnej diagnozy w tym zakresie, posłużono się dodatkowymi wskaźnikami punktowymi opisanymi szerzej w rozdziale 2 niniejszego opracowania. Rysunek poniżej prezentuje kumulację wielkości wskaźnika syntetycznego i punktowych wskaźników degradacji techniczno-funkcjonalnej gminy Ożarów Mazowiecki w jej układzie przestrzennym.

Rysunek 26 Rozkład przestrzenny wielkości wskaźnika syntetycznego oraz wskaźników punktowych określających natężenie problemów techniczno-funkcjonalnych na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.

Źródło: opracowanie CDE

4. Identyfikacja obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem

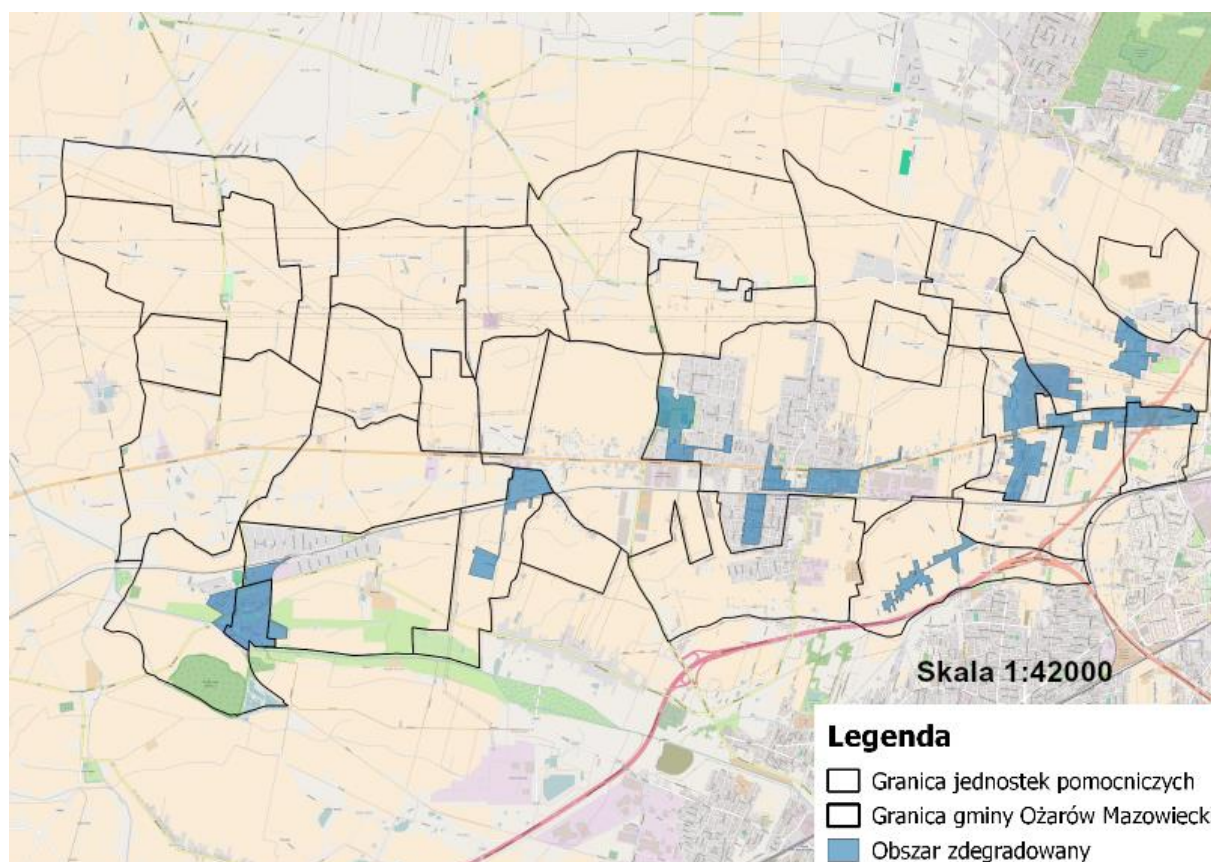
Ostatnim etapem przeprowadzonej diagnozy jest wskazanie obszarów zdegradowanych, które po pierwsze wykazują kumulację negatywnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych zjawiskach wykazują także nagromadzenie negatywnych cech (zjawiska techniczno-funkcjonalne). Na podstawie uzyskanych wskaźników sum standaryzowanych dla zakresu społecznego oraz techniczno-funkcjonalnego zidentyfikowano wskaźnik degradacji, będący sumą wcześniejszych.

Jednostka administracyjna gminy	Wskaźnik syntetyczny	Zidentyfikowane punktowe problemy techniczne	Zidentyfikowane punktowe problemy środowiskowe
Gmina Ożarów Mazowiecki – miasto			
Bloki	6,15		✓
Francyszków	5,39	✓	✓
Kabel	5,89	✓	✓
Mickiewicza	7,29	✓	✓
Ołtarzew	4,50	✓	✓
Zientarówka	4,48	✓	✓
Gmina Ożarów Mazowiecki – obszar wiejski			
Bronisze	7,43	✓	✓
Domaniewek Pierwszy	8,54		
Duchnice	5,77		✓
Gołaszew	8,60	✓	✓
Jawczyce	5,08	✓	✓
Józefów	7,19	✓	✓
Kaputy	5,03		
Konotopa	6,72		✓
Koprki	5,41		
Kręczki	5,82		
Macierzysz	7,05		✓
Michałówek	8,37		
Mory	7,65		✓
Myszczyń	6,24		
Ołtarzew	7,69		
Orły	5,68		
Pilaszków	7,36		
Piotrkówek Duży	8,88		
Piotrkówek Mały	7,38		
Płochocin Osiedle	6,04		✓
Płochocin Wieś	5,60		
Pogroszew	6,57		
Pogroszew Kolonia	5,73		
Strzykuły	5,71		
Szeligi	6,36		
Święcice	5,28	✓	
Umiastów	6,17	✓	

Wieruchów	8,10		
Wolskie	6,99		
Wolica	5,73		

Opierając się na tak przeprowadzonym postępowaniu badawczym możliwe było wyznaczenie wsi i osiedli w gminie Ożarów Mazowiecki, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności społecznych, a następnie pozostałych czynników. Do obszarów tych należą: osiedla miasta: Franciszków, Mickiewicza i Ołtarzew, oraz w części wiejskiej gminy: Bronisze, Gołaszew, Jawczyce, Józefów, Konotopa, Macierzysz i Mory.

Wyznaczone ostatecznie obszary zdegradowane objęły tereny zurbanizowane powyższych miejscowości i osiedli – z diagnozy wyłączono zatem obszary o niskim stopniu zurbanizowania. Ponadto, ze względu na to, że część obszarów zurbanizowanych funkcjonuje w ramach więcej niż jednego osiedla lub wsi, obszary zdegradowane zostały powiększone o przestrzeń bezpośrednio z nimi związaną. Poniższa mapa prezentuje wyznaczone w ramach przeprowadzonej diagnozy obszary zdegradowane.

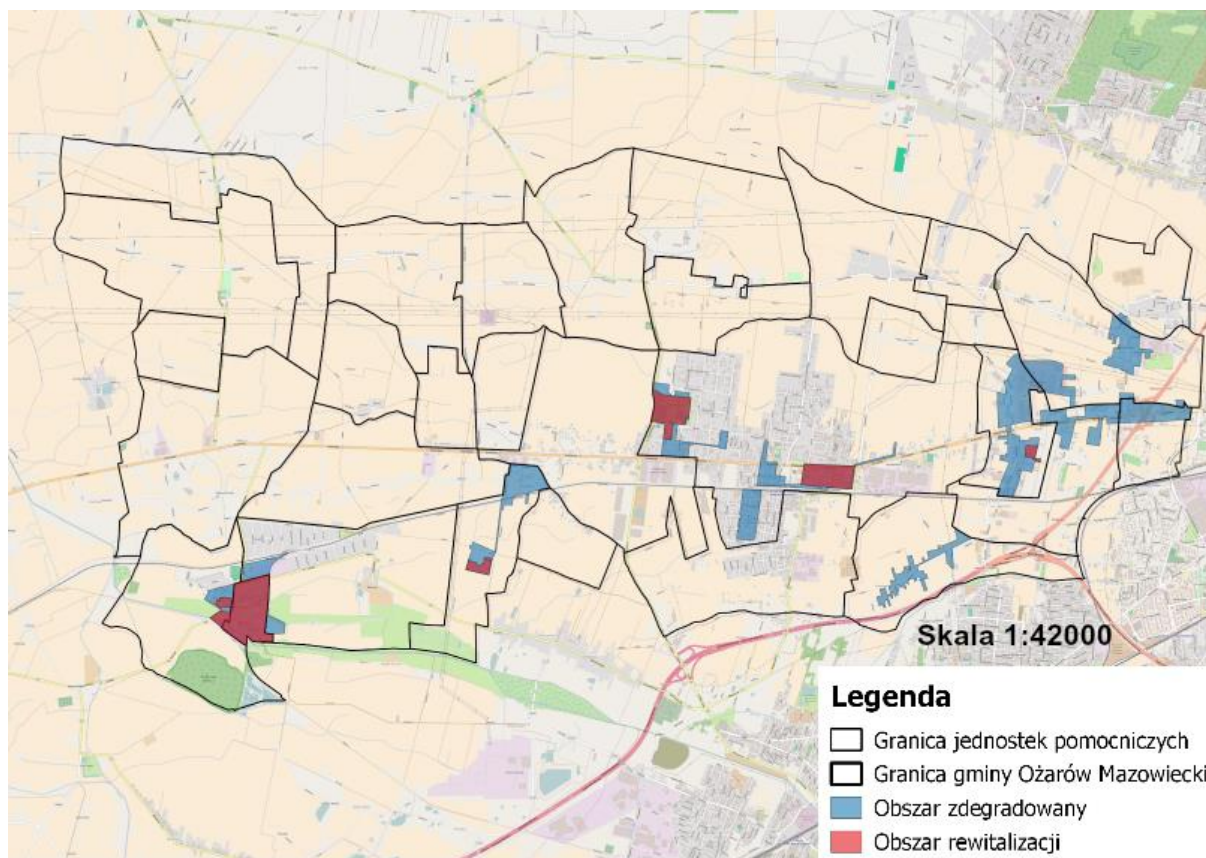
Rysunek 27 Obszary zdegradowane gminy Ożarów Mazowiecki.

Źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej diagnozy

5. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Ożarów Mazowiecki doprowadziła do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian.

Wyznaczono obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 85,62 ha (tj. 1,2% powierzchni gminy), zamieszkałe przez 1940 osób (tj. 8,8% populacji gminy Ożarów Mazowiecki). Składa się on z 5 podobszarów. Poniższa mapa prezentuje rozmieszczenie poszczególnych podobszarów rewitalizacji w układzie przestrzennym gminy oraz w odniesieniu do wyznaczonych obszarów zdegradowanych.

Rysunek 28 Wyznaczony obszar rewitalizacji w gminie Ożarów Mazowiecki.

Źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o. na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Podobszar 1 – Józefów

Wieś Józefów znajduje się na południu gminy, pomiędzy Wolicą a Płochocinem Osiedlem. Jest to jeden z najgęściej zaludnionych obszarów w gminie. Charakteryzuje się on ogromem kontrastów w przestrzeni – nieopodal nowych obiektów znajdują się stare budynki, zamieszkiwane przez uboższą społeczność. W miejscowości tej zlokalizowanych jest najwięcej mieszkań komunalnych w gminie. Wiele z nich uległo degradacji w wysokim stopniu, co znacznie obniża standard życia ich mieszkańców. Ponadto, w Józefowie znajduje się najwięcej zabytków w gminie. W południowej części wsi, za rzeką Utrata znajdują się zaniedbane tereny, na których ma miejsce nielegalne składowisko odpadów wraz z szeregiem negatywnych zachowań, do jakich należą m.in. spożywanie alkoholu i zażywanie narkotyków przez osoby wykluczone społecznie.

Stosunkowo wysoka, w porównaniu do reszty gminy, jest w Józefowie liczba przyznawanych świadczeń pomocy społecznej, przede wszystkim z powodu niepełnosprawności i ubóstwa. Istotnym problemem jest także zanieczyszczenie powietrza, spowodowane wysokim poziomem emisji dwutlenku węgla.

Powierzchnia podobszaru

42,67 ha

Liczba ludności podobszaru

1367

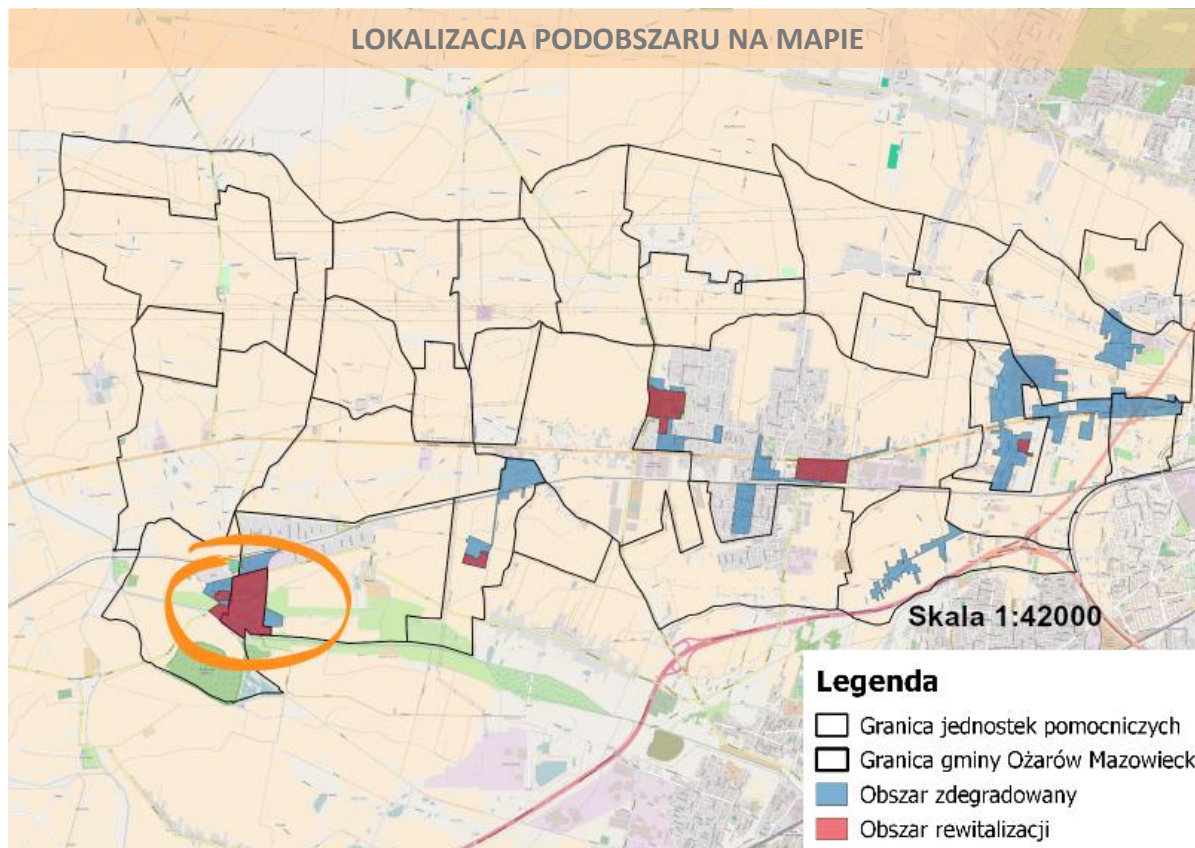
Lokalizacja

Obszar pomiędzy ulicami Lipową, Rokicką (wraz z posesjami na zachód od ul. Rokickiej), Leśną i Uroczą

Źródło: CDE

Szczegółowa lokalizacja wraz z zasięgiem przestrzennym podobszaru stanowi załącznik mapowy do niniejszego opracowania (Załącznik 1).

Podobszar 2: Gołaszew

Gołaszew jest wsią położoną na południowy zachód od miasta Ożarów Mazowiecki. Do głównych problemów na tym obszarze należy niski poziom bezpieczeństwa i znikoma, a wręcz brak oferty kulturalno-edukacyjnej. Nieobecność obiektów kultury i oświaty wiązać się może z zauważalnym małym zapętem do aktywności społecznej czy udziału w życiu publicznym (w tym czynny udział w wyborach).

W porównaniu do pozostałych miejscowości gminy, Gołaszew charakteryzuje się wysoką liczbą wyjazdów straży pożarnej, która interweniowała na tym obszarze z powodu wybuchów pożarów. Ponadto, we wsi znajduje się w wysokim stopniu zdegradowany zabytkowy spichlerz, obecnie niezagospodarowany, a posiadający potencjał jako miejsce stymulujące rozwój wsi pod względem społecznym i gospodarczym. Ulice w okolicy są w złym stanie

Powierzchnia podobszaru

4,15 ha

Liczba ludności podobszaru

niezaludniony

Lokalizacja

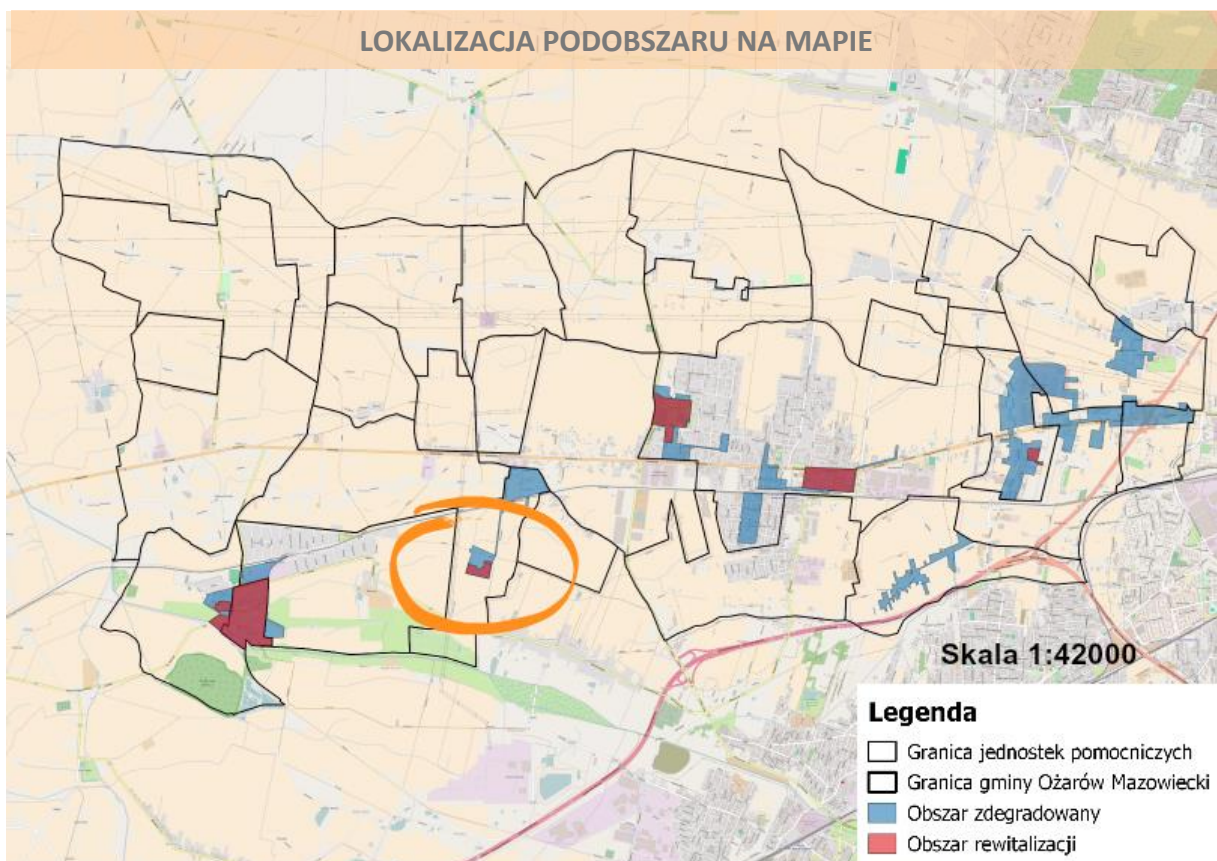
Nieruchomość gruntowa, obejmująca spichlerz w Gołaszewie przy ulicy Rzeźbiarskiej

oraz nie umożliwiają bezpiecznego poruszania się pieszym ze względu na brak oświetlenia i niespójną sieć ciągów pieszych. Problemem w Gołaszewie jest wysoki poziom emisji dwutlenku węgla, będący uciążliwością i zagrożeniem dla mieszkańców.

Źródło: CDE

Szczegółowa lokalizacja wraz z zasięgiem przestrzennym podobszaru stanowi załącznik mapowy do niniejszego opracowania (Załącznik 2).

Ołtarzew to osiedle w zachodniej części miasta Ożarów Mazowiecki. Zajmuje rozległy obszar, którego centralnym punktem jest park. Jest to miejsce charakteryzujące się niskimi walorami estetycznymi, na jakie wpływa obecność zniszczonych ławek i koszy na śmieci, brak odpowiedniego oświetlenia, nieuregulowane ścieżki, chaotyczne porośnięcie drzewami i krzewami oraz zanieczyszczony Kanał Ożarowski i jego dopływy przepływające przez park. Pewne części parku są słabo dostępne dla mieszkańców, natomiast całe miejsce nie cieszy się dobrą sławą ze względu na przebywanie tam osób wykluczonych społecznie, przez co odwiedzający park nie czują się tam bezpiecznie. Patrole Straży Miejskiej notorycznie odnotowują na terenie parku takie negatywne zachowania społeczne jak: spożywanie alkoholu, zaśmiecanie terenu i dewastacja infrastruktury parkowej. Na terenie parku znajduje się budynek w krytycznym stopniu degradacji, nienadający się do użytku. W dalszej perspektywie czasowej obszar ten może stać się siedliskiem nasilonych zjawisk patologicznych. Obecna sytuacja parku jest alarmująca również ze względu na sąsiedztwo takich obiektów jak szkoła podstawowa, seminarium duchowne oraz cmentarz, a więcej wymagających szczególnej uwagi i ochrony, przez co następuje intensyfikacja nadzoru Straży Miejskiej nad parkami jego okolicą.

Dotkliwie dla funkcjonowania osiedla jako całości są także przekroczone poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu (benzo(a)piren i pyły zawieszone), a także uciążliwa, intensywna emisja dwutlenku węgla. Czynniki te znacząco obniżają jakość życia w okolicy oraz są bezpośrednim zagrożeniem dla mieszkańców. W związku z tym teren parku powinien być w szczególności objęty opieką z uwagi na swoje istotne znaczenie dla podniesienia komfortu życia w sąsiedztwie poprzez łagodzenie negatywnych skutków działań obciążających środowisko.

Powierzchnia podobszaru

18,38 ha

Liczba ludności podobszaru

124

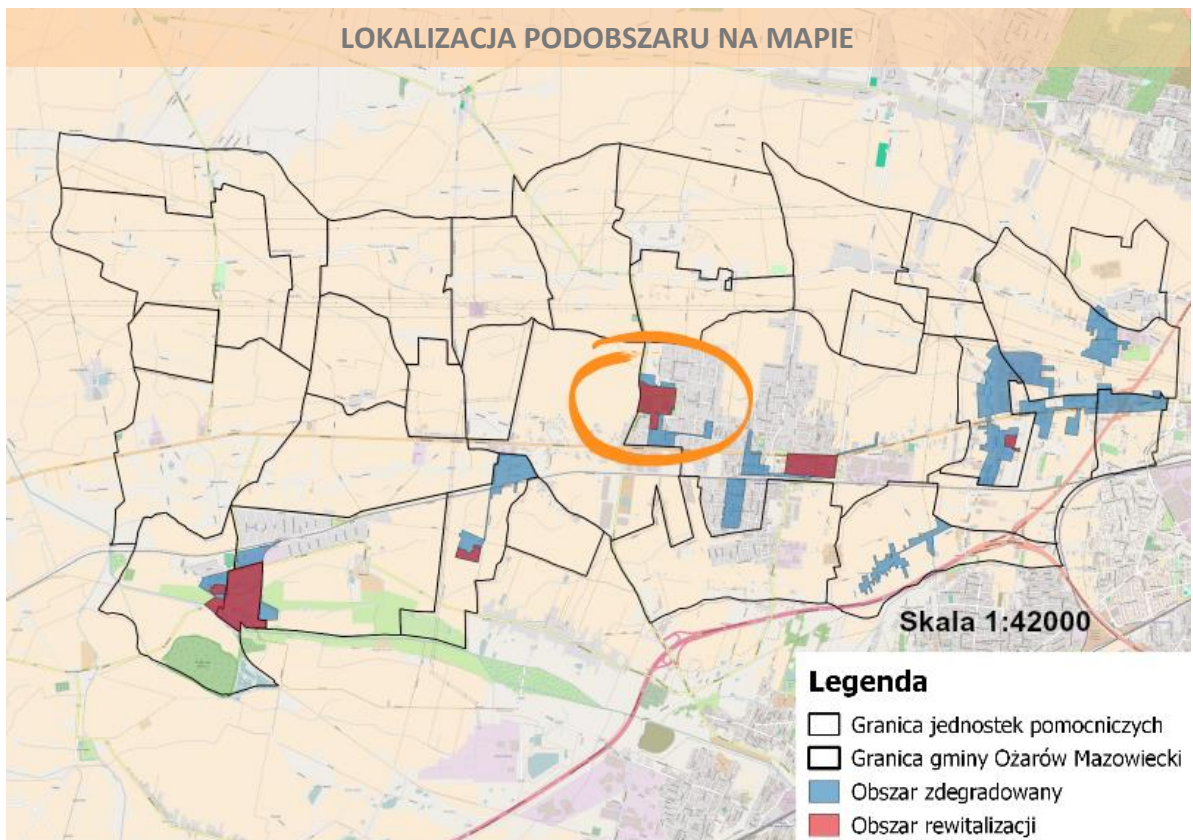
Lokalizacja

Park w Ołtarzewie, pomiędzy ulicami Parkową, 1-go Maja, Sienkiewicza i Umiastowską, nieobejmujący zabudowy mieszkaniowej; z włączeniem terenu cmentarza oraz Szkoły Podstawowej nr 2 (ul. Lipowa 11) i Kościoła wraz z Seminarium Duchownym od strony ulic Lipowej i Kilińskiego

Źródło: CDE

Szczegółowa lokalizacja wraz z zasięgiem przestrzennym podobszaru stanowi załącznik mapowy do niniejszego opracowania (Załącznik 3).

Podobszar 4: Bronisze

Wieś Bronisze położona jest na zachód od Ożarowa Mazowieckiego i sąsiaduje z osiedlem Kabel. Istotnym problemem zidentyfikowanym w Broniszach w trakcie przeprowadzania diagnozy jest niski poziom bezpieczeństwa, wynikający przede wszystkim z dużej liczby wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Znaczna część wynikłych zdarzeń przestępczych i wykroczeń miała miejsce na terenie giełdy warzywnej. Punktem problemowym, wskazywanym przez lokalny Komisariat Policji, jest skrzyżowanie dróg Poznańskiej i Sadowej, będące jednym z miejsc o największej koncentracji zdarzeń drogowych w gminie.

Oprócz niskiego poziomu bezpieczeństwa, Bronisze charakteryzuje też niemal zerowa aktywność społeczna w zakresie działalności w organizacjach pozarządowych, co może wiązać się z faktem ograniczonego dostępu do placówek sportowych oraz zaledwie jednej oświatowej i jednej kulturalnej.

Na południe od ulicy Poznańskiej, bezpośrednio przy domach znajduje się ogrodzony, niedostępny dla mieszkańców park, będący własnością prywatną. Tuż obok parku stoi zniszczony budynek, zakwalifikowany w niniejszej diagnozie jako obiekt o wysokim stopniu degradacji. Ze względu na swoje centralne położenie względem zabudowań mieszkaniowych park ten wykazuje ogromny potencjał, jeśli byłby ogólnodostępny. Niewielka oferta innych miejsc umożliwiających mieszkańcom rekreację i aktywne spędzenie czasu sprawia, że w obecnym kształcie w Broniszach odczuwany jest brak miejsc integracji oraz pobudzania aktywności lokalnej. Szerokie udostępnienie przestrzeni wpłynie na komfort życia w Broniszach oraz wzmocni lokalną społeczność.

Powierzchnia podobszaru

2,42 ha

Liczba ludności podobszaru

10

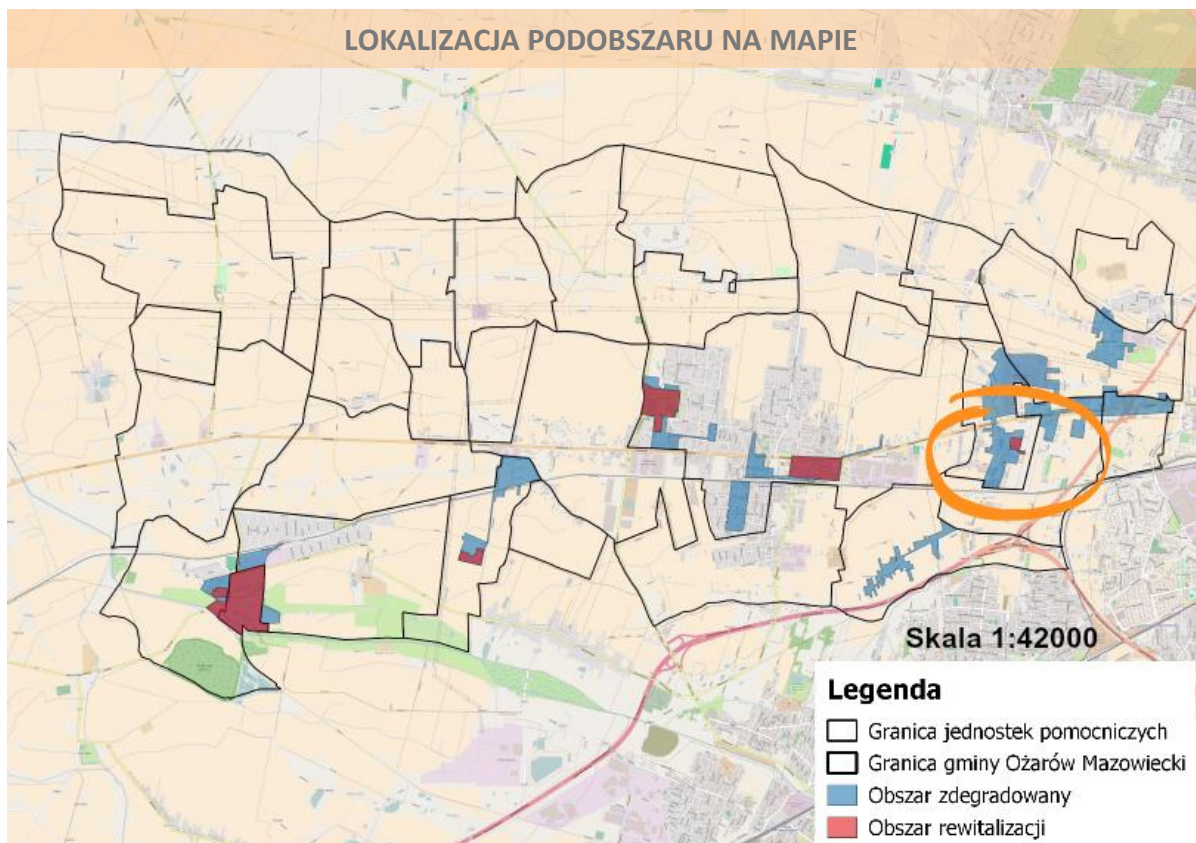
Lokalizacja

Park w Broniszach u zbiegu ulic Przyparkowej i Sadowej, wraz z nieruchomością przy ul. Przyparkowej 20

Źródło: CDE

Szczegółowa lokalizacja wraz z zasięgiem przestrzennym podobszaru stanowi załącznik mapowy do niniejszego opracowania (Załącznik 4).

Podobszar 5: Ożarów Mazowiecki – Franciszków

Piąty podobszar rewitalizacji obejmuje fragment osiedla Franciszków, znajdującego się w centralnej części miasta Ożarów Mazowiecki. Dzielnica ta jest dość gęsto zaludnionym i zabudowanym obszarem, co wynika z jej położenia oraz charakteru – na jej obszarze znajduje się wiele instytucji, organizacji, szkół, a także dworzec kolejowy. Franciszków charakteryzuje się koncentracją problemów społecznych, do których należy przede wszystkim wykluczenie społeczne, a także ubóstwo oraz, w nieco mniejszym stopniu, problemy w rodzinie. Z tych powodów 223 rodziny zamieszkujące na osiedlu Franciszków pobierało w 2015 roku świadczenia przyznane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

W zabudowie mieszkaniowej osiedla znaczący udział mają mieszkania komunalne, wśród których znajduje się wiele obiektów o wysokim stopniu degradacji. Ponadto, dzielnica znajduje się w strefie przekroczeń poziomów dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza (pyły zawieszone i benzo(a)piren), a także wysokiego poziomu emisji dwutlenku węgla.

Kwartał dzielnicy wyznaczony ulicami Strażacką, Kamińskiego, Poznańską oraz Konotopską obejmuje szereg budynków należących do gminy, w tym domów mieszkalnych. Część z nich to stare, zdegradowane obiekty o zaniedbanych obejściach, w tym o podwórzach niespełniających swojej roli jako miejsc wypoczynku mieszkańców. Na obszarze tym brakuje ogólnodostępnego skweru – zlokalizowany tam zieleniec znajduje się w granicach terenu Ochotniczej Straży Pożarnej. Przestrzeń ta wykazuje się potencjałem jako miejsce przyjazne mieszkańcom, wspomagające budowę i rozwój społeczności lokalnej oraz stanowiące o atrakcyjności tego kwartału.

Powierzchnia podobszaru

18 ha

Liczba ludności podobszaru

439

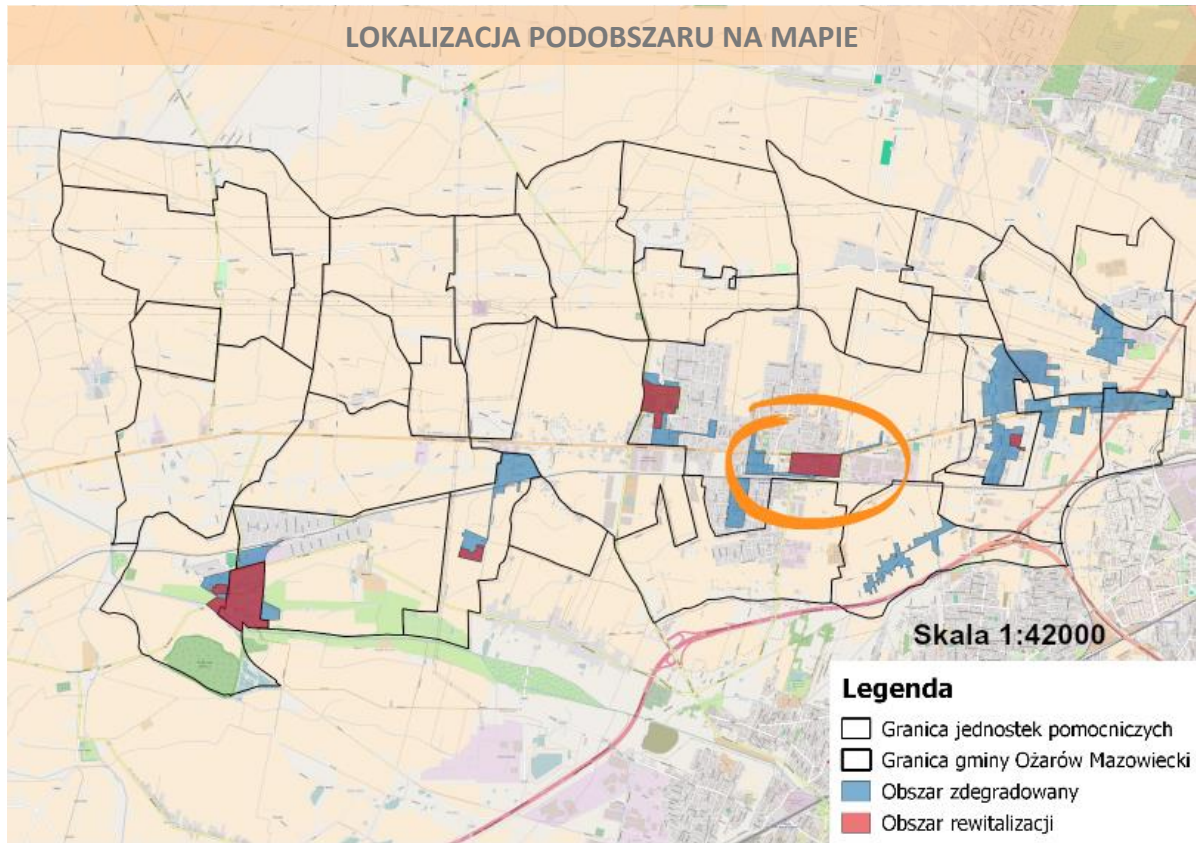
Lokalizacja

Obszar pomiędzy ulicami
Poznańską, Strażacką,
Kamińskiego oraz Konotopską.

Źródło: CDE

Szczegółowa lokalizacja wraz z zasięgiem przestrzennym podobszaru stanowi załącznik mapowy do niniejszego opracowania (Załącznik 5).

Część III – Program rewitalizacji

1. Partycypacja społeczna

Istotnym aspektem rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Aktywowanie i udział mieszkańców oraz włączenie, organizacja i formowanie miejscowej sieci interesariuszy w danym obszarze są warunkami koniecznymi powodzenia długofalowego rozwoju obszarów kryzysowych oraz wyprowadzenia ich z tego stanu.

Partycypacja społeczna prowadzona w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób, który zapewni aktywny udział mieszkańców gminy Ożarów Mazowiecki i interesariuszy, w tym prowadzenie konsultacji społecznych oraz powołanie Zespołu Rewitalizacji.

Działania partycypacyjne, które mają za zadanie włączyć społeczność lokalną w tworzenie Programu, w szczególności polegają na:

- poznaniu oczekiwań i potrzeb interesariuszy, a także dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy, w tym o celach, zasadach i procesie przebiegu rewitalizacji – obejmuje działania informacyjne Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim za pośrednictwem m.in. strony internetowej;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań, których zadaniem jest rozwijanie dialogu pomiędzy interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji – m.in. powołanie Zespołu Rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu;
- wspieraniu inicjatyw mających na celu zwiększanie udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu, a także okresowe konsultacje nowych zadań;
- zapewnieniu w przygotowaniu, prowadzeniu i ocenie rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy – poprzez okresowe konsultacje nowych zadań.

Formami konsultacji społecznych, które są przewidziane dla niniejszego Programu Rewitalizacji są w szczególności:

1) zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej (w szczególności poczty elektronicznej), a także formularzy zgłaszania uwag zamieszczonych na stronie Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim oraz BIP;

2) spotkania z mieszkańcami połączone ze zbieraniem uwag ustnych.

2. Cele, działania i efekty

2.1. Wizja rewitalizacji Gminy Ożarów Mazowiecki

Wizja realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji to obraz oczekiwanego stanu gminy Ożarów Mazowiecki oraz obszarów zdegradowanych, jaki społeczność lokalna chciałaby osiągnąć po wdrożeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Dzięki analizie wewnętrznych potencjałów, zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań i potrzeb rozwojowych, które zidentyfikowane zostały na podstawie analizy sytuacji gminy i obszarów rewitalizacji oraz partycypacji społecznej możliwe było sformułowanie wizji rewitalizacji gminy Ożarów Mazowiecki.

WIZJA:

Gmina Ożarów Mazowiecki jest porównywalna pod każdym względem z innymi gminami wysoko rozwiniętych państw Unii Europejskiej.

MISJA:

Gmina Ożarów Mazowiecki rozwijająca się całościowo w sposób intensywny i zrównoważony pod względem społeczno-gospodarczym jak i przestrzennym, w której wszyscy mieszkańcy uczestniczą posiadając takie same szanse i możliwości. Gmina Ożarów Mazowiecki jako przestrzeń przyjazna, będąca atrakcyjną przestrzenią życiową dla wszystkich mieszkańców.

Należy mieć na uwadze, że jednym z głównych założeń rewitalizacji jest ożywianie obszarów będących w stagnacji. Celem jest takie wsparcie obszarów będących w sytuacji kryzysowej aby obszar całej gminy mógł rozwijać się równomiernie dla korzyści wszystkich mieszkańców.

Rewitalizacja wyznaczonych obszarów Gminy Ożarów Mazowiecki to proces, którego efektem będzie:

- wzmocnienie relacji między mieszkańcami, w szczególności w oparciu o wspólnie podejmowane działania na rzecz wspólnoty lokalnej oraz swojej dzielnicy,
- nawiązanie współpracy z sektorem samorządowym, biznesowym, pozarządowym, parafiami i nieformalnymi gremiami funkcjonującymi w dzielnicach i gminie,
- podnoszenie poziomu aspiracji mieszkańców w wymiarze zawodowym, rodzinnym, osobistym,
- wyrównywanie szans rozwoju mieszkańców, poszerzanie możliwości rozwijania swoich talentów bez względu na wiek, sytuację ekonomiczną, poziom sprawności,
- odbudowanie poczucia wartości grup mieszkańców, którzy obecnie są lub czują się marginalizowani,
- podniesienie jakości środowiska zamieszkania,
- poprawa warunków mieszkaniowych w aspekcie infrastrukturalnym,
- stworzenie mechanizmów utrwalających samodzielność mieszkańców oraz rozwój dzielnic.

2.2. Cele rewitalizacji

Główne cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ożarów Mazowiecki polegają na wyznaczeniu i opisanu obszarów dysfunkcyjnych zlokalizowanych w Ożarowie Mazowieckim oraz przede wszystkim zaprogramowaniu spójnych działań, mających za zadanie wyprowadzić wskazane obszary z sytuacji kryzysowej.

Cele, które mają za zadanie ograniczyć problemy społeczne na obszarze kryzysowym to:

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy w sferze bytowej, ekologicznej oraz społecznej

podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej

przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i bezrobociu

zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego, tworzenie nowych standardów, kompetencji kulturowych dla mieszkańców gminy Ożarów Mazowiecki

ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wdrażanie OZE

Wymienione wyżej cele rewitalizacji korespondują z aspektami rewitalizacji, które uwzględniają:

I. Aspekt Przestrzenno-Urbanistyczny

- o działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej,
- o działania dotyczące podniesienia walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych,
- o działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
- o rosnący standard mieszkań oraz uporządkowanie przestrzeni publicznych i społecznych wpływające na podniesienie poziomu życia mieszkańców,
- o działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej.

II. Aspekt Ekonomiczny

- o działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
- o działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości,
- o działania dotyczące uruchamiania finansowanych mechanizmów wsparcia (np. budżet obywatelski),
- o działania wynikające z programów pomocowych dla rozwoju MŚP.

III. Aspekt Społeczny

- o działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- o działania dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- o działania dotyczące walki z patologiami społecznymi,
- o działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- o działania na rzecz aktywności środowisk dziecięcych i młodzieżowych w tym poprawa warunków nauki oraz wychowania przedszkolnego,
- o włączenie grup problemowych w życie społeczności lokalnej,
- o przyjmowanie przez mieszkańców odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania oraz dbałość o przestrzeń wspólną.

2.3. Identyfikacja działań rozwiązujących problemy

Dla osiągnięcia zarysowanej wizji, a także celów rewitalizacji obszarów gminy Ożarów Mazowiecki w oparciu o identyfikację potrzeb społecznych, gospodarczych i przestrzennych, a także możliwości inwestycyjnych, wyznaczono zbiór przedsięwzięć wdrożeniowych.

W opisie przedsięwzięć uwzględniono:

- nazwę projektu,
- nazwę wnioskodawcy,
- miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji,
- Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu,
- cele projektu,
- zakres zrealizowanych działań,
- szacowaną wartość projektu,
- prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji,
- źródło finansowania projektu.

Poniższa tabela ukazuje zbiór projektów rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Tabela 5. Kluczowe projekty rewitalizacji w Gminie Ożarów Mazowiecki.

L p.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel (cele) projektu	Zakres realizowanych zadań	Szacowana wartość projektu	Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
Obszar Józefów									
1	Podnoszenie atrakcyjności i funkcjonalności obszarów rewitalizacji w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Józefów – ul. Fabryczna i Rokicka	Obecność starych, zniszczonych budynków niespełniających odpowiednich standardów życia (brak łazienki, WC, kanalizacji)	Wyeliminowanie z przestrzeni rewitalizowanej obiektów obniżających jakość życia mieszkańców	Wyburzenie istniejących budynków socjalnych (1-5 mieszkalnych, 7-innygaraże) wraz z oczyszczeniem terenu Budynki przy ul. Fabrycznej i ul. Rokickiej: 1. pow.775 m ² , l.k.2 2. pow.735 m ² , l.k.2 3. pow.578 m ² , l.k.2 4. pow.516 m ² , l.k.1 5. pow.672 m ² , l.k. 2 6. pow.103 m ² , l.k. 1	550 000,00	Liczba wyburzonych budynków socjalnych	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
2	Podnoszenie atrakcyjności i funkcjonalności budynków publicznych w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Józefów – ul. Fabryczna i Rokicka	Brak lokali w zasobie gminy spełniających odpowiednie standardy życia	Nowe, bogato wyposażone obiekty, współgrające z przestrzenią gminy	Budowa budynków czynszowych / socjalnych wraz z niezbędną infrastrukturą w rejonie ulic Fabrycznej i Rokickiej	20 000 000,00	Liczba nowo wybudowanych budynków czynszowych / socjalnych, liczba nowych mieszkań w budynkach	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych) WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

3	Rozwój i doposażenie przestrzeni wypoczynku, rekreacji i integracji najmłodszych i najstarszych mieszkańców Gminy w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Józefów – ul. Fabryczna i Rokicka	Brak obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych wysokiej klasy oraz obiektu usługi zdrowia	Wzrost atrakcyjności osiedleńczej obszaru, wzrost dostępności do obiektów rekreacyjnych i usługi zdrowia	Budowa obiektu usługowego – usługi zdrowia (dzienna opieka nad osobami starszymi), rekreacji, oświaty, kultury, w rejonie ulic Fabrycznej i Rokickiej	5 000 000,00	Liczba osób korzystających z nowo powstałych obiektów usługowych	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych) WFOŚiGW, NFOŚiGW
4	Remont budynków publicznych w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Józefów – ul. Fabryczna 2	Obecność w przestrzeni miasta zdegradowanych budynków publicznych	Atrakcyjna przestrzeń składająca się z budynków o estetycznym wyglądzie	Remont kapitalny/Budowa obiektu (dawne przedszkole) przy ul. Fabrycznej 2	3 000 000,00	Zakres działań remontowych przeprowadzonych w ramach inwestycji	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych) WFOŚiGW, NFOŚiGW
5	Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej, na terenach obszarów rewitalizacji w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki, Powiat Warszawski Zachodni	Obszar Józefów – rejon ulic Fabrycznej, Rokickiej, Lipowej i Leśnej	Monotonna i zdegradowana przestrzeń publiczna	Atrakcyjna przestrzeń składająca się z terenów o estetycznym wyglądzie	Odnowa przestrzeni publicznej, w tym zieleni, budowa obiektów małej architektury	500 000,00	Liczba osób korzystających z odnowionej przestrzeni publicznej	Budżet Gminy, budżet powiatu warszawskiego zachodniego, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych)

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

									WFOŚiGW, NFOŚiGW
6	Poprawa komunikacji obszarów Gminy w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki, Powiat Warszawski Zachodni	Obszar Józefów	Niezawalający stan dróg oraz brak chodników na terenie obejmującym obszar rewitalizacji	Bezpieczne ciągi komunikacyjne wraz z chodnikami i drogami o wysokim standardzie	Poprawa jakości i standardu dróg i chodników (budowa chodników)	5 040 000,00	Długość wybudowanych chodników [km], długość zmodernizowanych dróg [km]	Budżet Gminy, budżet powiatu warszawskiego zachodniego, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych) WFOŚiGW, NFOŚiGW
7	Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy w obszarze Józefów	Gmina Ożarów Mazowiecki, Powiat Warszawski Zachodni	Obszar Józefów	Brak kontroli nad przestrzenią publiczną	Spadek liczby popełnianych wykroczeń i zagrożeń w przestrzeni publicznej gminy	Budowa systemu monitoringu wizyjnego w przestrzeni ulic Fabrycznej i Rokickiej	150 000,00	Liczba popełnianych wykroczeń na terenie objętym monitoringiem wizyjnym [liczba/rok]	Budżet Gminy, budżet powiatu warszawskiego zachodniego, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
Obszar Gołaszew									

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

1	Rewaloryzacja przestrzeni rewitalizacji gminy w obszarze Gołaszew	Gmina Ożarów Mazowiecki/ inwestor prywatny	Obszar Gołaszew	Zdegradowana przestrzeń publiczna wokół zabytkowych obiektów na obszarze rewitalizacji	Atrakcyjna przestrzeń o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym	Odtworzenie terenu zielonego wokół zabytkowego spichlerza wraz z remontem/przebudową obiektu	500 000,00	Liczba osób korzystających z odtworzonego terenu [l. osób/rok]	Budżet Gminy, budżet inwestorów, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
2	Wprowadzenie usług kultury/oświaty/zdrowia na obszarze rewitalizacji w obszarze Gołaszew	Gmina Ożarów Mazowiecki/ inwestor prywatny	Obszar Gołaszew	Brak obiektów rekreacyjnych – wypoczynkowych wysokiej klasy, oraz obiektów usługi zdrowia	Atrakcyjna przestrzeń dostosowana do potrzeb mieszkańców, obecność obiektów usługi zdrowia	Zmiana funkcji użytkowej spichlerza (dom opieki)	5 000 000,00	Liczba osób korzystających z obiektu w wyniku zmienionej funkcji użytkowej [l. osób/rok]	Budżet Gminy, budżet inwestorów, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
3.	Poprawa infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji w obszarze Gołaszew	Gmina Ożarów Mazowiecki/ inwestor prywatny	Obszar Gołaszew – przy ul. Rzeźbiarskiej	Zdegradowana przestrzeń publiczna wokół zabytkowych obiektów na obszarze rewitalizacji	Atrakcyjna przestrzeń o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym wraz z odpowiednio dostosowaną infrastrukturą techniczną	Budowa/Modernizacja dróg wraz z oświetleniem, umożliwiającą dojazd do obiektu zabytkowego	1 800 000,00	Długość zmodernizowanych dróg [km], liczba wymienionych punktów świetlnych [szt./rok]	Budżet Gminy, budżet inwestorów, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Obszar Ożarów Mazowiecki - Ołtarzew									
1.	Odnowa i uporządkowanie przestrzeni publicznej w obszarze Ołtarzew	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Ołtarzew	Zdegradowana przestrzeń publiczna wokół terenów rekreacyjnych	Atrakcyjna przestrzeń o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, dostosowana do potrzeb mieszkańców gminy	Odnowa terenu parku wraz z przyległym terenem boiska piłkarskiego, połączona z budową obiektów małej architektury (w tym otwarty plac zabaw i rozrywki dla dzieci)	300 000,00	Liczba osób korzystających z odnowionego terenu [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
2.	Oczyszczanie i odnowa infrastruktury na obszarach rewitalizacji w obszarze Ołtarzew	Gmina Ożarów Mazowiecki, Samorząd woj. Mazowieckiego	Obszar Ołtarzew – teren parku Ołtarzewskiego	Zanieczyszczony ciek wodny biegnący przez teren parku miejskiego	Ochrona wartości krajobrazowych i utworzenie przyjaznego terenu do rekreacji	Oczyszczanie / odnowa Kanału Ożarowskiego wraz z dopływami	200 000,00	Zakres działań zrealizowanych w ramach inwestycji	Budżet Samorządu Województwa Mazowieckiego RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
3.	Rewitalizacja obszarów sportowo – rekreacyjnych w obszarze Ołtarzew	Stowarzyszenie Księży Pallotynów	Obszar Ołtarzew – teren stowarzyszenia Księży Pallotynów	Zaniedbana i niewykorzystana infrastruktura sportowa	Poszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców oraz stymulowanie ich aktywności fizycznej	Rewitalizacja obszaru sportowo – rekreacyjnego wraz z zielenią na terenie Stowarzyszenia Księży Pallotynów	200 000,00	Liczba osób korzystających z obszaru sportowo - rekreacyjnego [l. osób/rok]	Budżet wnioskodawcy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

4.	Remont obiektów publicznych na terenie gminy w obszarze Ołtarzew	Stowarzyszenie Księży Pallotynów	Obszar Ołtarzew – teren stowarzyszenia Księży Pallotynów	Niezadawający stan obiektów Wyższego Seminarium Duchownego (WSD)	Ochrona i zachowanie architektoniczne cennych obiektów publicznych i sakralnych	Przebudowa/remont obiektów Wyższego Seminarium Duchownego (WSD) obejmującego budynki WSD i Kościoła pw. NMP Królowej Apostołów, ul. J. Kilińskiego	2 000 000,00	Zakres zrealizowanych działań w ramach inwestycji	Budżet wnioskodawcy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
5.	Poprawa jakości i standardu dróg w obszarze Ołtarzew	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Ołtarzew - ul. J. Kilińskiego, ul. Lipowa	Zagrożenie dla pieszych wynikające z szybko poruszających się pojazdów w sąsiedztwie kościoła	Spadek liczby zdarzeń drogowych i niebezpiecznych sytuacji z udziałem pieszych i pojazdów mechanicznych	Wprowadzenie specjalnie opracowanej posadzki w drodze w rejonie Kościoła pw. NMP Królowej Apostołów, ul. J. Kilińskiego, ul. Lipowa	3 500 000,00	Liczba zdarzeń drogowych w rejonie kościoła [l. zdarzeń/ rok, l. rannych/ rok, l. zabitych/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
6.	Poprawa infrastruktury technicznej (oświetlenie uliczne) na obszarze rewitalizacji w obszarze Ołtarzew	Gmina Ożarów Mazowiecki, Stowarzyszenie Księży Pallotynów	Obszar Ołtarzew – rejon ul. Parkowej	Nieefektywne i niedostateczne oświetlenie uliczne	Oświetlenie uliczne przyjazne środowisku i poprawiające bezpieczeństwo w okolicy	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na terenie Stowarzyszenia Księży Pallotynów	200 000,00	Liczba wymienionych punktów świetlnych [szt./rok]	budżet wnioskodawcy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

7	Poprawa bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji w obszarze Ołtarzew	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Ołtarzew –	Brak kontroli nad przestrzenią publiczną	Wyeliminowanie negatywnych zachowań społecznych	Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie cmentarza komunalnego oraz na terenie wejścia do parku	150 000,00	Liczba popełnianych wykroczeń lub przekazanych pouczeń za zakłócanie spokoju publicznego [liczba zdarzeń/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
8	Łatwy dostęp do edukacji w obszarze Ołtarzew	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Ołtarzew –	Niewystarczająca liczba placówek oświatowych w kontekście rosnącej liczby dzieci w gminie	Ułatwienie dostępu do edukacji poprzez rozszerzenie oferty kształcenia	Budowa szkoły podstawowej	7 000 000,00	Liczba uczniów korzystających z budynku szkoły	Budżet Gminy, budżet inwestorów, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
Obszar - Bronisze									
1	Włączenie przestrzeni w codzienne życie mieszkańców w w obszarze Bronisze	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Bronisze – Rejon parku przy ul. Przyparkowej	Teren niedostępny dla mieszkańców; brak publicznego terenu zielonego w okolicy	Utworzenie parku zachęcającego do rekreacji i pobudzającego o aktywność lokalnej społeczności	Rewitalizacja i upublicznienie parku wraz z budową obiektów małej architektury oraz nowymi nasadzeniami	300 000,00	Liczba odwiedzających park rocznie; Liczba organizowanych wydarzeń publicznych	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

2	Remont budynku publicznego wraz z zagospodarowaniem jego bezpośredniego otoczenia w obszarze Bronisze	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Bronisze – budynek przy ul. Przyparkowej 20 wraz z otoczeniem	Brak miejsca integracji mieszkańcó w wsi	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców, co przyczyni się do umocnienia więzi i wzrostu kapitału społecznego	Kapitalny remont zniszczonego budynku wraz z wprowadzeniem funkcji społeczno-kulturalnej (Centrum Inicjatyw Społecznych) i mieszkalnej (lokale pod wynajem, czynszowe /socjalne) wraz z nasadzeniem zieleni i budową obiektów małej architektury	700 000,00	Liczba podejmowanych inicjatyw społecznych (realizowanych projektów i wydarzeń)	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
3	Wzrost bezpieczeństwa na ciągach komunikacyjnych w obszarze Bronisze	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Bronisze	Uszkodzona nawierzchnia chodników i dróg, będąca zagrożeniem dla osób poruszających się po niej; nieefektywne oświetlenie	Umożliwienie bezpiecznego poruszania się pieszych i pojazdów zarówno w ciągu dnia, jak i po zmroku	Poprawa jakości i standardu drogi i chodników (ew. wprowadzenie specjalnie opracowanej posadzki) wraz z modernizacją systemu oświetlenia ulicznego	800 000,00	Liczba zdarzeń drogowych	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
4	Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy w obszarze Bronisze	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Bronisze	Brak kontroli nad przestrzenią publiczną	Wzrost atrakcyjności i bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji	Budowa systemu monitoringu wizyjnego	150 000,00	Spadek popełnianych wykroczeń i zagrożeń w przestrzeni publicznej gminy	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

5	Podnoszenie jakości obiektów publicznych w obszarze Bronisze	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Bronisze	Zły stan techniczny ośrodka kultury, co utrudnia organizację wydarzeń dla lokalnej społeczności	Odrestaurowany obiekt, zachęcający do podejmowania w nim inicjatyw – aktywności społecznej; efektywny energetycznie	Termomodernizacja oraz remont budynku usług kultury	250 000,00	Obniżenie kosztów funkcjonowania obiektu, zakres działań zrealizowanych w ramach inwestycji	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
Obszar Ożarów Mazowiecki – Franciszków									
1	Podnoszenie atrakcyjności i funkcjonalności obszarów rewitalizacji	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków – przy ul. Poznańskiej	Obecność starego, zniszczonego o budynku niespełniającego odpowiednich standardów życia	Wyeliminowanie z przestrzeni rewitalizowanej obiektu obniżającego jakość życia mieszkańców	Wyburzenie istniejącego budynku socjalnego przy ul. Poznańskiej 171 Pow.200 m², l.k.2, wraz z oczyszczeniem terenu	100 000,00	Powierzchnia terenów pod nowe inwestycje na terenie gminy [ha]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
2	Podnoszenie atrakcyjności gminy poprzez budowę nowych budynków komunalnych w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków – przy ul. Poznańskiej	Brak lokali w zasobie gminie spełniających odpowiednie standardy życia	Nowy, bogato wyposażony obiekt socjalny, współgrający z przestrzenią gminy	Budowa budynku czynszowego / socjalnego wraz z niezbędną infrastrukturą	3 000 000,00	Liczba osób korzystająca z nowego budynku socjalnego	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

3	Podnoszenie atrakcyjności i funkcjonalności budynków socjalnych w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków	Lokale w zasobie gminie spełniające odpowiednie standardy życia	Nowy, bogato wyposażony obiekt socjalny, współgrający z przestrzenią gminy, wyższy standard życia mieszkańców	Doposażenie/modernizacja/termomodernizacja istniejących obiektów socjalnych (wprowadzenie pełnego węzła sanitarnego)	1 500 000,00	Zakres działań zrealizowanych w ramach inwestycji	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
4	Wzrost bezpieczeństwa na ciągach komunikacyjnych w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków	Uszkodzona nawierzchnia dróg, nieefektywne energetyczne oświetlenie	Umożliwienie bezpiecznego poruszania się pieszych i pojazdów zarówno w ciągu dnia, jak i po zmroku	Wykup gruntu, budowa dróg oraz poprawa jakości standardu dróg (ciągów pieszo – jednych) wraz z modernizacją oświetlenia	Łączny koszt: 1 810 000,00	Liczba wymienionych oprav [szt./rok], długość zmodernizowanych dróg [km]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
5	Zazielenianie i estetyzacja przestrzeni miejskiej w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków	Zamknięty, niedostępny teren zielony w sercu miasta – przestrzeni gęsto zabudowanej i zaludnionej	Przekształcenie terenu w ogólnodostępny park – miejsce wypoczynku i zabawy	Powiększenie oraz upublicznienie terenu zielonego wraz z obiektami małej architektury (w tym placem zabaw), nowe nasadzenia	50 000,00	Powierzchnia terenu zielonego w przestrzeni gminy [ha]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
6	Remont i termomodernizacja budynku w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków	Budynek w złym stanie technicznym, nieatrakcyjna przestrzeń	Poprawa wizerunku obszaru wokół budynku, dzięki jego termomodernizacji	Remont/modernizacja/termomodernizacja budynku przy ul. Konotopskiej 4 (dostosowanie go do funkcji usług administracji) wraz z uporządkowaniem otoczenia (zieleni, parkingi)	2 500 000,00	Zakres działań zrealizowanych w ramach inwestycji	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowa

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

				wokół obiektu					nych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
7	Odnowa przestrzeni publicznej w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków	Nieatrakcyjna dla mieszkańców w przestrzeń publiczną	Przyjazne mieszkańcom miejsce spotkań i organizacji wydarzeń kulturalnych	Odnowa i uporządkowanie przestrzeni publicznej w rejonie budynków socjalnych/czynszowych	50 000,00	Liczba osób korzystających z odnowionej przestrzeni [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
8	Podnoszenie efektywności energetycznej i estetyzacja obiektu publicznego w obszarze Franciszków	Gmina Ożarów Mazowiecki	Obszar Franciszków	Niskiej jakości przestrzeń publiczną wraz z budynkiem generującym koszty dla środowiska	Przyjazne mieszkańcom miejsce spotkań i organizacji wydarzeń kulturalnych, będące efektywne energetycznie	Termomodernizacja obiektu domu kultury „Uśmiech” wraz z uporządkowaniem przyległego terenu	500 000,00	Zakres działań zrealizowanych w ramach inwestycji	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
Między obszarowe									
1	Podnoszenie komfortu życia osób starszych (65+) na terenie gminy	Gmina Ożarów Mazowiecki	Samotne starsze osoby 65+	Wykluczenie społeczne osób starszych na terenie gminy	Miejsce do organizacja czasu wolnego, podtrzymywanie dobrego stanu psychicznego, utrzymywanie stałych kontaktów towarzyskich,	Utworzenie placówki dziennego pobytu	W miarę dostępnych środków	Liczba osób korzystających z placówki [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

					zaspokajanie potrzeb przynależności i samorealizacji osób starszych				
2	Budowa obiektu umożliwiającego spędzanie czasu wolnego przez najmłodszych	Gmina Ożarów Mazowiecki	Dzieci w przedziale wiekowym 7 – 12 lat	Brak możliwości spędzania wolnego czasu przez osoby najmłodsze na terenie gminy	Konstruktywna organizacja czasu wolnego dla najmłodszych: - zajęcia poprawiające kompetencje społeczne - umożliwienie własnego rozwoju poprzez zajęcia artystyczne, - pomoc w nauce w celu wyrównywania szans edukacyjnych	Utworzenie świetlicy środowiskowej	W miarę dostępnych środków	Liczba dzieci korzystających z placówki [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
3	Stworzenie systemu interwencji interdyscyplinarnej	Gmina Ożarów Mazowiecki	Osoby niepełnosprawne, osoby uzależnione wraz z ich rodzinami	Marginalizacja pewnych grup społecznych na terenie gminy	Diagnozowanie potrzeb i ustalenie profilu pomocy dla zmarginalizowanych grup społecznych	Interwencja interdyscyplinarna w miejscu zamieszkania	W miarę dostępnych środków	Liczba osób objętych programem [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

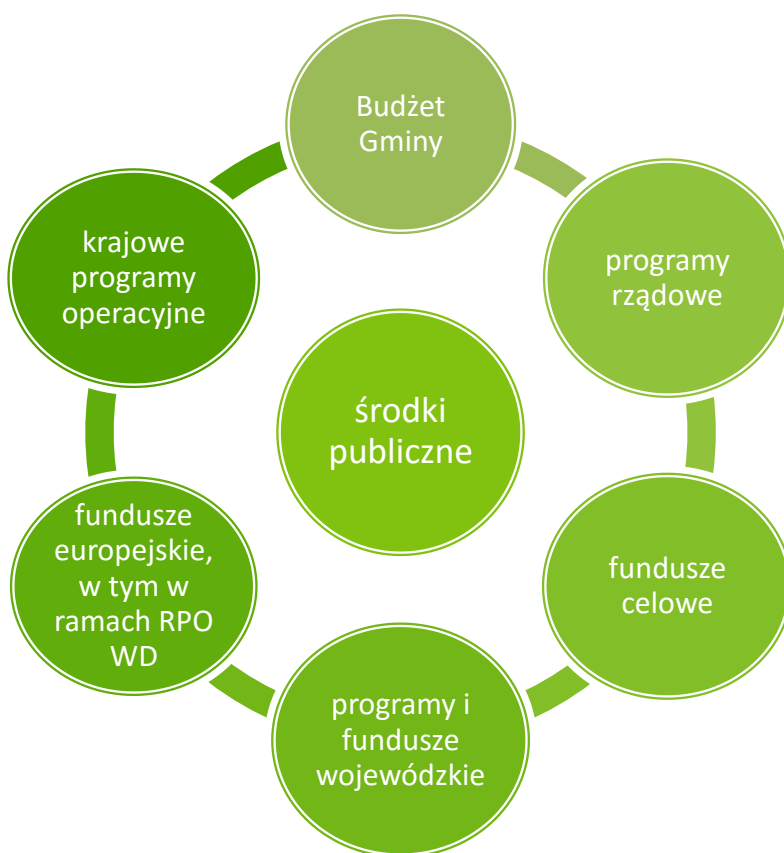
4	Stworzenie programu aktywizacji osób długotrwale pozostających bez pracy	Gmina Ożarów Mazowiecki	Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy	Osoby długotrwale pozostające bez pracy, nieotrzymujące pomocy z strony gminy	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych, zwiększenie poziomu motywacji do podjęcia aktywności zawodowej	Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych	W miarę dostępnych środków	Liczba osób objętych programem [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW
5	Program aktywnej integracji społecznej mieszkańców	Gmina Ożarów Mazowiecki	Mieszkańcy gminy	Osoby nie mające możliwości integracji ze społecznością gminy	- zaspokajanie potrzeb uznania, szacunku, samorealizacji, przynależności - pobudzanie kreatywności - poczucie wpływu na życie społeczne gminy (integracja środowiska)	Wolontariat na terenie gminy	W miarę dostępnych środków	Liczba osób objętych programem [l. osób/rok]	Budżet Gminy, RPO WM (w ramach działania 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), WFOŚiGW, NFOŚiGW

3. Instrumenty finansowania Programu Rewitalizacji

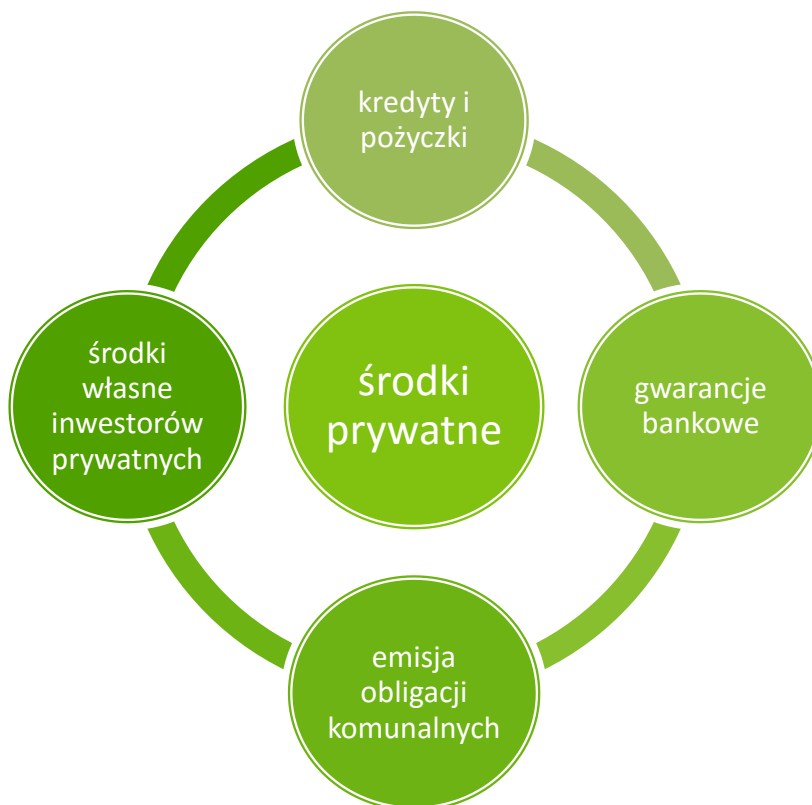
Realizacja oraz powodzenia zamierzeń zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji jest uzależnione od wielu czynników, m.in. zaangażowania i sprawności administracji samorządowej czy aktywności społeczności rewitalizowanego obszaru.

Bardzo ważnym i kluczowym elementem jest wysokość środków przeznaczonych na realizację projektów rewitalizacyjnych. Realizacja LPR uzależniona jest zatem w dużej mierze od wysokości pozyskanych środków, zarówno krajowych publicznych i prywatnych oraz z funduszy strukturalnych.

Poniższe schematy przedstawiają źródła finansowania działań rewitalizacyjnych.

Rysunek 29. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków publicznych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 30. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków prywatnych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Finansowanie działań w ramach Narodowego Planu Rewitalizacji będzie pochodzić z następujących źródeł, dedykowanych w całości lub częściowo celom rewitalizacji:

a) Publicznych wspólnotowych (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych: EFRR, EFS i Funduszu Spójności, w ramach programów regionalnych i krajowych, w tym także sukcesywne zasilanie środkami pochodzącymi ze spłaty pożyczek udzielonych w ramach instrumentu Jessica).

Przyjmując, że na wsparcie rewitalizacji zostanie przeznaczona część środków w ramach określonych priorytetów inwestycyjnych (w zależności od charakteru priorytetu), szacunkowo w poszczególnych obszarach wsparcia na NPR zostaną wydatkowane kwoty:

- technologie informacyjno-komunikacyjne (wsparcie jako element szerszych przedsięwzięć na rewitalizowanych obszarach) – ok. 200 mln EUR,
- gospodarka niskoemisyjna – ok. 1,7 mld EUR,
- środowisko i kultura – ok. 600 mln EUR,
- transport – ok. 300 mln EUR,
- rynek pracy i przedsiębiorczość – ok. 2mld EUR,
- włączenie społeczne, w tym dostęp do usług publicznych – ok. 2 mld EUR,
- edukacja – ok. 200 mln EUR.

Powyższe kwoty mają charakter indykacyjny, biorąc pod uwagę fakt, iż negocjacje programów krajowych i regionalnych nie zakończyły się. Niemniej jednak, zsumowanie powyższych szacunków przewyższa kwotę 25 mld zł.

b) Publicznych krajowych – istniejących instrumentów i źródeł (poprzez terytorialne profilowanie - ukierunkowywanie na obszary zdegradowane istniejących instrumentów różnych polityk dotyczących m.in. wykluczenia społecznego, edukacji, infrastruktury, środowiska, kultury, zabytków, mieszkalnictwa itd.) oraz sukcesywnie tworzonych nowych (w tym obejmujących instrumenty inżynierii finansowej). Wolumen środków i identyfikacja źródeł określane będą w ramach prac i uzgodnień międzyresortowych indywidualnie dla poszczególnych instrumentów.

c) Prywatnych, m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz poprzez upowszechnianie formuły PPP.

Dla zwiększania skali działań rewitalizacyjnych rozbudowywana będzie oferta instrumentów finansowych (zwrotnych). Dlatego w projektowaniu zasad instrumentów zwrotnych w nowej perspektywie budżetowej będzie kładziony akcent na możliwość szerokiego zastosowania ich na rzecz działań rewitalizacyjnych.

Finansowanie ze środków UE – Wytyczne w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Perspektywa finansowa 2014-2020.

Umowa Partnerstwa, przyjęta przez Komisję Europejską 23 maja 2014 r. zidentyfikowała gminy oraz miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji jako jedne z pięciu obszarów strategicznej interwencji wymagające kompleksowych, zintegrowanych działań społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Tym samym, fundusze unijne (zwłaszcza EFS i EFRR) będą stanowiły jedno z podstawowych źródeł finansowania działań rewitalizacyjnych w kwocie nie mniejszej niż 25 mld zł. Środki te przewidziane są głównie ramach regionalnych programów operacyjnych, a dodatkowo także w ramach programów krajowych: Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, Program Operacyjny Polska Cyfrowa.

Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

- 4iii Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym
- 4v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
- 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
- 6iv (6e) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania
- 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych działań służących zmniejszaniu hałasu

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

- 8ii Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży

Program Operacyjny Polska Cyfrowa

- 2a Poszerzanie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej
- 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

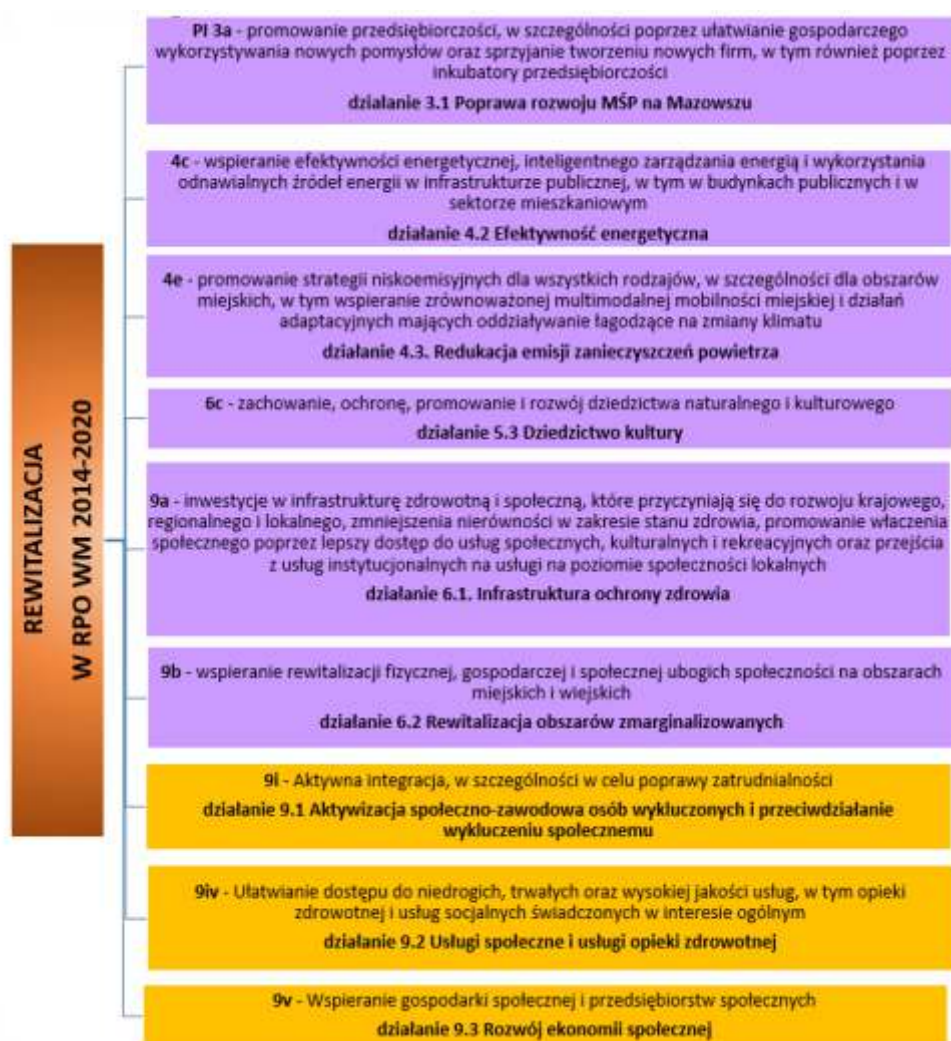
W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 możliwe będzie wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji w regionalnych i krajowych programach operacyjnych. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji może mieć następujący charakter:

- a. wsparcia procesu programowania rewitalizacji poprzez wsparcie procesu przygotowania programów rewitalizacji jako podstawy prowadzenia rewitalizacji, w tym identyfikacji projektów rewitalizacyjnych,

które po spełnieniu warunków nałożonych przez programy operacyjne mogą starać się o dofinansowanie lub preferencje w dofinansowaniu środkami UE;

b. wsparcia procesu przygotowywania do realizacji niektórych projektów rewitalizacyjnych ze względu na ich znaczenie lub charakter.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych

Cel szczegółowy działania

Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Celem tego procesu jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów kryzysowych, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne a degradacji ulega stan i zagospodarowanie przestrzeni.

Efektom podjętych działań powinno być nadanie obszarom zidentyfikowanym w programach rewitalizacji nowych funkcji, lub przywrócenie poprzednich, w wyniku zaplanowanych i skoordynowanych działań interwencyjnych i naprawczych.

Typy beneficjentów:

- JST, ich związki i stowarzyszenia, np. LGD;
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej (jopis);
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa społeczne;
- instytucje kultury;
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- instytucje edukacyjne;
- instytucje rynku pracy;
- podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Mieszkańcy województwa mazowieckiego, w tym głównie z obszarów kryzysowych wskazanych w programach rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono możliwości wsparcia działań rewitalizacyjnych w ramach pozostałych osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ożarów Mazowiecki

Oś priorytetowa	Działanie/poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Szacunkowa wielkość środków przewidzianych z BP	Metoda preferencji
III	3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu	EFRR	7 208 393	810 944 Do 9%	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych ¹ realizowanych na obszarach kryzysowych (zdegradowanych) wskazanych do rewitalizacji lub rekultywacji zlokalizowane w pobliżu inwestycji transportowych w związku ze zintensyfikowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji dla prowadzenia działalności. Obszary ujęte w projekcie powinny zostać ujęte w programach rewitalizacji lub w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji), a także w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (obszary rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, obszary wymagające przekształceń lub rekultywacji)
IV	4.2 Efektywność energetyczna	EFRR	19 655 380	2 211 230 Do 9%	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza	EFRR	52 007 593	5 637 557 Do 9%	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
V	5.3 Dziedzictwo kultury	EFRR	8 929 585	1 004 578 Do 9%	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji

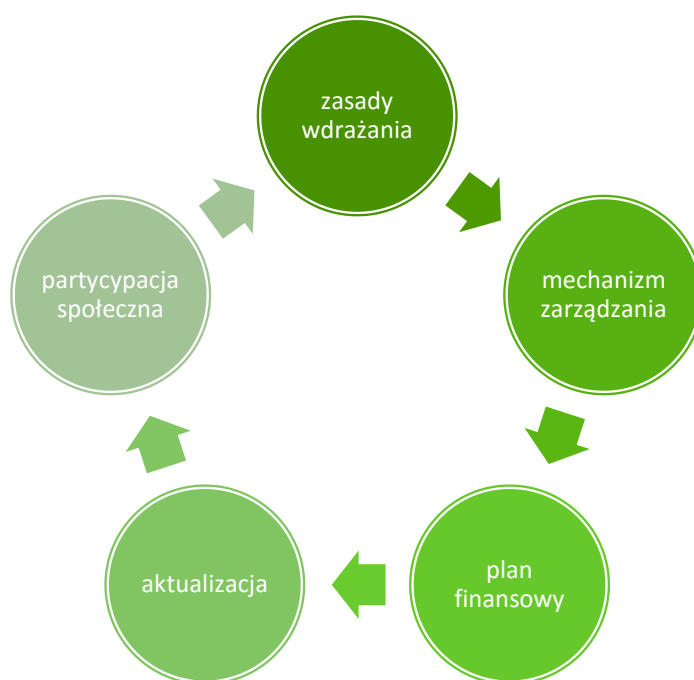
Oś priorytetowa	Działanie/poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Szacunkowa wielkość środków przewidzianych z BP	Metoda preferencji
VI	6.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	EFRR	5 568 405	626 446 Do 9%	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896	11 386 400 Do 15%	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
IX	9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	EFS	12 000 000	2 250 000 Do 15%	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej	EFS	8 000 000	1 000 000 Do 15%	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

4. System wdrażania LPR Gminy Ożarów Mazowiecki

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem, który określa cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania. Pierwszym etapem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ożarów Mazowiecki będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu powinien zostać skonsultowany z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wśród struktur organizacyjnych, które biorą udział w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, wymienić należy dwa typy podmiotów:

- podmioty wykonawcze - jednostki realizujące poszczególne zadania,
- podmioty zarządzające - jednostki nadzorujące oraz koordynujące wdrożenie programu, a przy tym prowadzące monitoring i ocenę programu.

Rysunek 31. System wdrażania LPR Gminy Ożarów Mazowiecki (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Ponadto, w ramach wdrażania Programu Rewitalizacji należy monitorować zgodność jego realizacji z dokumentami w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- a) ewentualnych konieczności zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- b) ewentualnych konieczności zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja LPR Gminy Ożarów Mazowiecki

Proces monitorowania LPR jest jednym z kluczowych elementów procesu zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji. Celem monitoringu jest prawidłowa i efektywna realizacja założeń Programu Rewitalizacji, dostarczenie informacji na temat rzeczowego i finansowego stopnia zrealizowania projektów rewitalizacyjnych oraz ocenę tego procesu, a także określenie występujących trudności lub niezgodności.

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzony w wydziałach Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim w zakresie realizacji poszczególnych projektów natomiast monitoring całości procesu będzie należał do powołanego Zespołu ds. Rewitalizacji. Jego zadaniem będzie bieżący monitoring, polegający na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów oraz realizacji całego Programu, a także sprawdzanie czy wdrażane projekty są zgodne z wcześniejszymi celami i założeniami Programu. Ponadto jednostka ta będzie również odpowiedzialna za:

- sporządzanie co najmniej dwóch raportów z realizacji dokumentu, a następnie przedstawienie ich do zatwierdzenia Burmistrzowi,
- opublikowanie opracowanych wyników sprawozdań na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Gminie Ożarów Mazowiecki będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie powinno obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi nam efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi nam kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania

zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Zakłada się, że przynajmniej raz w roku powinna być dokonywany monitoring społeczny nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów powinny być monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu. Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów powinien zostać wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu.

Tabela 6. Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Nazwa projektu		
Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku		
Data rozpoczęcia realizacji:		
Data zakończenia realizacji:		
Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku	własne	zewnętrzne
Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu:		
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu		
Propozycje działań minimalizujących ryzyka		

Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współudziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji, a także w oparciu o przygotowanie końcowej, kompleksowej oceny efektów realizacji, która będzie brała pod uwagę 5 kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ – kryterium, które pozwala ocenić w jakim stopniu zostały osiągnięte cele dokumentu opracowane na etapie planowania,

2. EFEKTYWNOŚĆ – kryterium, które pozwala ocenić stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów, czyli określić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów,

3. UŻYTECZNOŚĆ – kryterium, które pozwala ocenić do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej,

4. TRAFNOŚĆ – kryterium, które pozwala ocenić do jakiego stopnia cele określone w Programie odpowiadają potrzebom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego,

5. TRWAŁOŚĆ – kryterium, które pozwala ocenić w jakim stopniu pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

6. Spis tabel, rysunków i wykresów

Spis tabel

Tabela 1 Wartości wskaźników określających sytuację społeczną gminy Ożarów Mazowiecki w 2015 roku.....	26
Tabela 2 Powody przyznania pomocy społecznej rodzinom przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim.....	29
Tabela 3 Wskaźnik syntetyczny problemów społecznych gminy Ożarów Mazowiecki.....	62
Tabela 4 Wskaźnik syntetyczny problemów techniczno-funkcjonalnych gminy Ożarów Mazowiecki. ..	64
Tabela 5. Kluczowe projekty rewitalizacji w Gminie Ożarów Mazowiecki.....	84
Tabela 6. Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)	106

Spis rysunków

Rysunek 1 Jednostki administracyjne gminy Ożarów Mazowiecki.	20
Rysunek 2 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców.....	31
Rysunek 3 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na bezdomność na 100 mieszkańców.	32
Rysunek 4 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą lub ciężką chorobę na 100 mieszkańców.....	33
Rysunek 5 Liczba świadczeń przyznanych ze względu na alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietność na 100 mieszkańców.....	34
Rysunek 6 Zagrożenia występujące na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.....	36
Rysunek 7 Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców.	37
Rysunek 8 Liczba popełnionych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji na 100 mieszkańców.....	38
Rysunek 9 Liczba wykroczeń przeciwko mieniu na 100 mieszkańców.	39
Rysunek 10 Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców.....	40
Rysunek 11 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców.	42
Rysunek 12 Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w roku 2015.	43
Rysunek 13 Obiekty sportowe, oświatowe, kulturalne i ochrony zdrowia na 100 mieszkańców.....	44
Rysunek 14 Obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10-24h.....	45
Rysunek 15 Obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego powiększonego pyłu zawieszzonego PM2,5- rok.....	46
Rysunek 16 Obszar przekroczeń poziomu docelowego B(a)P-rok.	46
Rysunek 17 Obszary o największej emisji powierzchniowej dwutlenku węgla w gminie - powyżej 100 Mg CO ₂ rocznie.	47
Rysunek 18 Liczba zabytków na 1 km ²	49
Rysunek 19 Pokrycie powierzchni wsi i osiedli gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	50
Rysunek 20 Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązująca w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy Ożarów Mazowiecki.	51
Rysunek 21 Liczba mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców.....	52
Rysunek 22 Powierzchnia mieszkań komunalnych na 100 mieszkańców.	52
Rysunek 23 Wyjazdy ochotniczej straży pożarnej na 100 mieszkańców.....	54
Rysunek 24 Zdegradowane budynki w gminie Ożarów Mazowiecki.	56

Rysunek 25 Rozkład przestrzenny wielkości wskaźnika syntetycznego oraz wskaźników punktowych określających natężenie problemów społecznych na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.	63
Rysunek 26 Rozkład przestrzenny wielkości wskaźnika syntetycznego oraz wskaźników punktowych określających natężenie problemów techniczno-funkcyjnych na terenie gminy Ożarów Mazowiecki.	65
Rysunek 27 Obszary zdegradowane gminy Ożarów Mazowiecki.	67
Rysunek 28 Wyznaczony obszar rewitalizacji w gminie Ożarów Mazowiecki.	68
Rysunek 29. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków publicznych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)	97
Rysunek 30. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków prywatnych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)	98
Rysunek 31. System wdrażania LPR Gminy Ożarów Mazowiecki (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)	104

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności jednostek administracyjnych gminy Ożarów Mazowiecki (stan na 31.12.2015 r.)	22
Wykres 2 Liczba ludności gminy Ożarów Mazowiecki w latach 2010-2015 z uwzględnieniem płci.	23
Wykres 3 Struktura wiekowa ludności gminy Ożarów Mazowiecki w latach 2010-2015.	24
Wykres 4 Liczba osób według płci i czasu pozostawania bez pracy w gminie Ożarów Mazowiecki.	28
Wykres 5 Struktura przestępstw o charakterze kryminalnym, dokonanych w gminie Ożarów Mazowiecki w 2015 roku.	36
Wykres 6 Liczba organizacji społecznych działających w gminie Ożarów Mazowiecki.	41
Wykres 7 Liczba zabytków w jednostkach administracyjnych gminy Ożarów Mazowiecki.	48
Wykres 8 Lokale mieszkalne w zasobach gminy Ożarów Mazowiecki.	56

7. Załączniki

- » Załącznik 1: Podobszar rewitalizacji 1: Józefów (obrys z uwzględnieniem działek w skali 1:5000)
- » Załącznik 2: Podobszar rewitalizacji 1: Gołaszew (obrys z uwzględnieniem działek w skali 1:5000)
- » Załącznik 3: Podobszar rewitalizacji 1: Ożarów Mazowiecki – Ołtarzew (obrys z uwzględnieniem działek w skali 1:5000)
- » Załącznik 4: Podobszar rewitalizacji 1: Bronisze (obrys z uwzględnieniem działek w skali 1:5000)
- » Załącznik 5: Podobszar rewitalizacji 1: Ożarów Mazowiecki – Franciszków (obrys z uwzględnieniem działek w skali 1:5000)